ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έλεγχος χορηγικών προγραμμάτων

Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΕΕ-ΕΥ 34/2026

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:

Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού
Υφυπουργείου Πολιτισμού

18 Νοεμβρίου 2026

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή iii

Πίνακας Συντομογραφιών iv

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου 1

2. Εισαγωγή 9

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις 12

4. Παραρτήματα 49

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Περιορισμένοι πόροι σημαίνουν αυξημένη υποχρέωση για σωστή διαχείριση. Όταν οι διαθέσιμες πιστώσεις δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση όλων των αξιόλογων προτάσεων, κάθε ευρώ που διατίθεται λανθασμένα ή χωρίς επαρκή έλεγχο στερεί ουσιαστικά τη δυνατότητα χρηματοδότησης κάποιας άλλης δράσης. Γι' αυτό οι κανόνες πρέπει να είναι σαφείς, να εφαρμόζονται ομοιόμορφα και οι αποφάσεις να είναι πλήρως τεκμηριωμένες.

Η παρούσα Έκθεση καταγράφει αδυναμίες σε ολόκληρο τον κύκλο διαχείρισης των χορηγικών προγραμμάτων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις χρηματοδότησης μη επιλέξιμων φορέων και αιτήσεων που δεν πληρούσαν βασικούς όρους, διαφορετικής εφαρμογής κριτηρίων, ανεπαρκούς τεκμηρίωσης αποφάσεων και σημαντικών αποκλίσεων στη βαθμολόγηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αιτήσεις χρηματοδοτήθηκαν κατόπιν επανειλημμένων αιτημάτων/επικοινωνιών για επανεξέταση.

Σημαντικές αδυναμίες διαπιστώθηκαν και στον οικονομικό έλεγχο. Η επαλήθευση δαπανών και εσόδων δεν είναι επαρκής, οι δικλίδες για εντοπισμό πολλαπλής χρηματοδότησης παρουσιάζουν κενά και η παρακολούθηση της υλοποίησης χρειάζεται ουσιαστική ενίσχυση. Παράλληλα, η αξιολόγηση επικεντρώνεται κυρίως στα ποσά που διατέθηκαν και στον αριθμό των αιτήσεων που χρηματοδοτήθηκαν, χωρίς επαρκή μέτρηση του πραγματικού αποτελέσματος της κρατικής στήριξης.

Οι καθυστερήσεις στην ανακοίνωση αποτελεσμάτων επιβαρύνουν την κατάσταση, περιορίζοντας τον χρόνο που έχουν οι δικαιούχοι για ορθό προγραμματισμό και ποιοτική υλοποίηση.

Προβληματίζει επίσης η διαχρονική εξάρτηση ορισμένων φορέων από την κρατική χορηγία. Η κρατική στήριξη πρέπει να ενθαρρύνει τη δημιουργία και τη βιωσιμότητα, όχι να μετατρέπεται σταδιακά σε δεδομένη χρηματοδότηση.

Η στήριξη του πολιτισμού είναι αναγκαία. Ακριβώς όμως επειδή οι πόροι είναι περιορισμένοι, χρειάζεται αυστηρότερη επιλογή, καλύτερος έλεγχος και ουσιαστική αξιολόγηση του αποτελέσματος. Στόχος δεν μπορεί να είναι απλώς η απορρόφηση των διαθέσιμων πιστώσεων, αλλά η αξιοποίησή τους εκεί όπου παράγουν το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για τον πολιτισμό και την κοινωνία. Δεν αρκεί να γνωρίζουμε πόσα χρήματα δόθηκαν. Πρέπει να γνωρίζουμε τι πέτυχαν.

Τέλος, σημαντική πρόκληση για το Υφυπουργείο Πολιτισμού αποτελεί η ουσιαστική ενοποίηση και ο αποτελεσματικός συντονισμός των υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτό, δηλαδή του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, της Υπηρεσίας Κυπριακής Χειροτεχνίας, του Τμήματος Αρχαιοτήτων και του Κρατικού Αρχείου. Η διαμόρφωση κοινής στρατηγικής, η ενίσχυση της συνεργασίας και η αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ των υπηρεσιών αυτών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την αποδοτική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και την αποτελεσματική άσκηση μιας συνεκτικής πολιτιστικής πολιτικής.

Andreas Papaconstantinou

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

Πίνακας Συντομογραφιών

ΓΛ	Γενικό Λογιστήριο
ΓΕΕΚΕ	Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΑ	Επιτροπή Αξιολόγησης
ΤΣΠ	Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού
ΥφΠ	Υφυπουργείο Πολιτισμού
ΥΠΑΝ	Υπουργείο, Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
ΥΠΟΙΚ	Υπουργείο Οικονομικών
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Τα Προγράμματα επιχορήγησης προς τους πολιτιστικούς φορείς, αποτελούν το βασικό εργαλείο μέσω του οποίου, το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού (ΤΣΠ) στηρίζει τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία και υλοποιεί την πολιτική του κράτους. Για σκοπούς ελέγχου επιλέχθηκαν το Πρόγραμμα «Κύπρια» 2024 & 2025, που εμπλέκεται στον τομέα των φεστιβάλ, και τα Υποπρογράμματα Μουσική και Θέατρο του Προγράμματος «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΙΙ», το οποίο αποτελεί τον βασικό μηχανισμό στήριξης πολιτιστικών δραστηριοτήτων του ΤΣΠ. Σημειώνεται ότι, η παραχώρηση και διαχείριση θεσμικών χορηγιών σε πολιτιστικούς φορείς για κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων, αποτέλεσε αντικείμενο ξεχωριστού ελέγχου της Υπηρεσίας μας και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στην παρούσα Έκθεση.

Τα ευρήματα του ελέγχου εκτείνονται σε ολόκληρο τον κύκλο διαχείρισης των χορηγικών προγραμμάτων. Αδυναμίες εντοπίστηκαν από τον σχεδιασμό των Προγραμμάτων και την αξιολόγηση των αιτήσεων μέχρι τη χρηματοδότηση, την παρακολούθηση της υλοποίησης και τον οικονομικό έλεγχο. Πρόκειται για ζητήματα οριζόντιου χαρακτήρα και αρχής, τα οποία επηρεάζουν τη νομιμότητα και την αξιοπιστία των διαδικασιών, τη διαφάνεια, την ίση μεταχείριση των αιτητών και, κατ' επέκταση, την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διαχείριση των δημόσιων πόρων.

1.1 Χρηματοδότηση μη δικαιούχων / Μη εφαρμογή όρων επιλεξιμότητας

- Χορηγία €50.000 καταβλήθηκε σε φορέα («Κύπρια 2025») που εμπίπτει στην κατηγορία αναγνωρισμένου φιλανθρωπικού ιδρύματος και αποκλείεται ρητά από το Πρόγραμμα.

- Δύο φορείς, παρότι είχαν λάβει γραπτές προειδοποιήσεις από την Επαρχιακή Διοίκηση, από το 2021, ότι ενδέχεται να κινηθεί διαδικασία διάλυσής τους λόγω μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία τους, χρηματοδοτήθηκαν για δράσεις τους, το 2024 με ποσό €15.000 και το 2025 με ποσά 20.000 και €35.000.

  Η ύπαρξη εκκρεμών υποχρεώσεων έναντι της αρμόδιας Αρχής, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν ακόμη και σε διαδικασία διάλυσης ενός Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο που θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των αιτητών για παραχώρηση κρατικής χορηγίας. Σημειώνεται ότι η σχετική πληροφόρηση ήταν διαθέσιμη στο δημόσια προσβάσιμο ηλεκτρονικό Μητρώο του Υπουργείου Εσωτερικών και θα έπρεπε να είχε αναζητηθεί και συνεκτιμηθεί από τους αρμόδιους λειτουργούς.

- Χρηματοδοτήθηκαν 5 αιτήσεις για συνολικό ποσό €74.036 χωρίς να τεκμηριώνεται από τα καταστατικά των φορέων ότι είχαν κύρια δραστηριότητα στη μουσική, παρόλο που αναφέρεται σαν απαραίτητη προϋπόθεση του «Πολιτισμός-Μουσική».

1.2 Διαφάνεια, ίση μεταχείριση και επεκτάσεις χρηματοδότησης

- Αρχικά απορριφθείσα αίτηση («Πολιτισμός-Μουσική») χρηματοδοτήθηκε μετά από επανειλημμένες επικοινωνίες του φορέα για περίοδο περίπου έξι μηνών, με χρηματοδότηση από κονδύλια που είχαν δεσμευτεί για άλλο Σχέδιο που δεν υλοποιήθηκε, λύση που όπως αναφέρεται σε σχετικά σημειώματα, δόθηκε κατ' εξαίρεση για μία μόνο φορά. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με υπηρεσιακή αλληλογραφία, ο φορέας αυτός ήταν ο δεύτερος επιλαχών στον κατάλογο κατάταξης και, για να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του, χρηματοδοτήθηκε και ο πρώτος επιλαχών ώστε να τηρηθεί η σειρά.

- Χρηματοδοτήθηκαν αιτητές, μετά από ακυρώσεις αρχικά εγκεκριμένων προτάσεων, με χαμηλότερη βαθμολογία, ενώ υπήρχε αιτητής με υψηλότερη που αγνοήθηκε, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της εν λόγω επιλογής τους.

- Οι διαθέσιμες πιστώσεις για το «Κύπρια 2025», επαρκούσαν για τη χρηματοδότηση των 14 πρώτων αιτήσεων, βάσει βαθμολογικής κατάταξης. Ωστόσο, σύμφωνα με εσωτερική αλληλογραφία, υποβλήθηκε και υλοποιήθηκε εισήγηση για χρηματοδότηση αιτήσεων μέχρι και τη 18η θέση, προκειμένου να περιλαμβάνεται τουλάχιστον μία πρόταση από τον τομέα του λαϊκού-παραδοσιακού πολιτισμού, η οποία κατείχε, σύμφωνα με το σημείωμα, τη συγκεκριμένη θέση. Η αναγκαιότητα της απόφασης αυτής δεν τεκμηριώθηκε επαρκώς, ενώ η προκήρυξη του

Προγράμματος δεν προέβλεπε υποχρεωτική εκπροσώπηση του συγκεκριμένου τομέα, γεγονός που εγείρει ζητήματα διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

- Στο «Κύπρια 2024» απορρίφθηκε αίτηση φορέα επειδή η κλασική μουσική δεν περιλαμβανόταν στις επιλέξιμες δραστηριότητες του Προγράμματος. Μετά από παράπονα και κατόπιν επανειλημμένων αιτημάτων/επικοινωνιών για επανεξέταση της αίτησης, στο «Κύπρια 2025» τροποποιήθηκαν οι όροι, ώστε η κλασική μουσική να περιλαμβάνεται πλέον στις επιλέξιμες δραστηριότητες.

Οι διαφοροποιήσεις στους όρους και στις αποφάσεις χρηματοδότησης, μετά από επανειλημμένα αιτήματα και παράπονα φορέων, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, εγείρουν προβληματισμούς ως προς το κατά πόσον οι αποφάσεις βασίστηκαν σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια ή επηρεάστηκαν από «πιέσεις» που ασκήθηκαν κατά τη διαδικασία.

1.3 Συγκρούσεις Συμφερόντων - Αμεροληψία Επιτροπών Αξιολόγησης (ΕΑ)

Εντοπίστηκαν συγκεκριμένες περιπτώσεις που εγείρουν ζητήματα πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία της διαδικασίας αξιολόγησης.

Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στη διαδικασία υποβολής δηλώσεων εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων από τα μέλη της ΕΑ:

- Για το «Κύπρια 2024», δεν απαιτήθηκε η υπογραφή δηλώσεων ενώ οι δηλώσεις υπογράφηκαν τον Ιούλιο του 2025, σχεδόν ενάμιση χρόνο μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης στις 29.2.2024.

- Οι δηλώσεις των μελών δεν ήταν ομοιόμορφες ως προς το περιεχόμενό τους, καθώς περιλάμβαναν διαφορετικές γνωστοποιήσεις και δεσμεύσεις.

Οι αδυναμίες αυτές περιορίζουν τη δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού και ενιαίας αντιμετώπισης τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων.

1.4 Ανεπαρκής τεκμηρίωση και ανομοιομορφία βαθμολόγησης

- Βαθμολογία που αποδόθηκε δεν συνάδει με το καταγεγραμμένο σκεπτικό στο έντυπο αξιολόγησης ή δεν τεκμηριώνεται επαρκώς.
- Γενική αιτιολόγηση βαθμολόγησης χωρίς συγκεκριμένες εξατομικευμένες παρατηρήσεις.
- Σχόλια αξιολογητών για τη βαθμολόγηση μόνο για ένα εκ των πέντε κριτηρίων αξιολόγησης.
- Αρνητικές ή επιφυλακτικές παρατηρήσεις συνοδεύονται από πολύ ψηλές βαθμολογίες και αντίθετα.
- Ίδιες ή παρόμοιες παρατηρήσεις οδήγησαν σε σημαντικά διαφορετικές βαθμολογίες:
  - Δύο αιτήσεις με πανομοιότυπες παρατηρήσεις βαθμολογήθηκαν με 80% και 93%.
  - Τρεις αιτήσεις που χαρακτηρίστηκαν ως «αξιόλογες» είχαν βαθμολογίες 78%, 79% και 83%, ενώ αίτηση που απλά «ανταποκρίνεται στους στόχους», της αποδόθηκε βαθμολογία 91%.
- Δύο ομαδικά έντυπα αξιολόγησης για την ίδια δράση με διαφορετικές τελικές βαθμολογίες (85,66% και 94,68%), αλλά το ίδιο σκεπτικό τεκμηρίωσης.
- Περισσότερα από ένα έντυπα του ίδιου αξιολογητή για την ίδια δράση με διαφορετικές βαθμολογίες ή μεταγενέστερες διορθώσεις, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.
- Ασυνέπειες μεταξύ των ατομικών και των τελικών ομαδικών αξιολογήσεων (4 αιτήσεις).
- Βαθμολογία αξιολογητή (100/100), χωρίς τεκμηρίωση, εφόσον δεν εντοπίστηκε αντίστοιχο ατομικό έντυπο αξιολόγησης.

1.5 Περιορισμένο πλαίσιο οικονομικού ελέγχου και κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης ιδίων δαπανών

- Τα παραστατικά που τεκμηριώνουν τους οικονομικούς απολογισμούς υποβάλλονται, για πιστοποίηση, μόνο στους εξωτερικούς ελεγκτές των φορέων και όχι στο ΤΣΠ.
- Το ΤΣΠ δεν διενεργεί ελέγχους, δειγματοληπτικούς ή μη, για επαλήθευσή τους.
- Οι όροι εντολής των εξωτερικών ελεγκτών για την πιστοποίηση, δεν καθορίζουν με σαφήνεια το εύρος, τις διαδικασίες και τη μεθοδολογία του ελέγχου που διενεργείται για την επιβεβαίωση των δαπανών και εσόδων.

- Λόγω του ακαθορίστου πλαισίου και του περιορισμένου ελέγχου, ελλοχεύει ο κίνδυνος πιστοποίησης μη επιλέξιμων ή ανεπαρκώς τεκμηριωμένων δαπανών και εσόδων, οπότε και η Υπηρεσία μας διενέργησε δειγματοληπτικό έλεγχο των παραστατικών για 10 φορείς των των «Κύπρια», όπου επιβεβαιώνεται από τα πιο κάτω ευρήματα, η ανάγκη καθορισμού πλαισίου ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς και διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων εκ μέρους του ΤΣΠ.

  - **Ανεπαρκής τεκμηρίωση εσόδων από πώληση εισιτηρίων.** Σε μία περίπτωση, πιστοποιήθηκαν μηδενικά έσοδα, παρότι από δημόσια διαθέσιμα στοιχεία διαπιστώθηκε ότι διατίθεντο εισιτήρια μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Σε άλλη περίπτωση, μας υποβλήθηκε κατάσταση με αναφορά σε ποσά εισπράξεων που διενεργήθηκαν από ηλεκτρονική πλατφόρμα και όχι η κατάσταση που εξάγεται από την ίδια την πλατφόρμα, για επιβεβαίωση της ορθότητας και πληρότητας των δηλωθέντων εσόδων.

  - **Ανεπαρκής τεκμηρίωση λοιπών εσόδων.** Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν προσκομίστηκαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την επιβεβαίωση των δηλωθέντων εσόδων, περιλαμβανομένων εσόδων από χορηγίες, πώληση αναμνηστικών προϊόντων και άλλες εμπορικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί κατά πόσον είχαν δηλωθεί όλα τα έσοδα των διοργανώσεων.

  - Εντοπίστηκαν δαπάνες των οποίων η επιλεξιμότητα ή η σύνδεση με τα φεστιβάλ δεν τεκμηριωνόταν επαρκώς.

  - Εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις που εγείρουν σοβαρά ερωτήματα ως προς τη γνησιότητα και την αξιοπιστία των παραστατικών. Συγκεκριμένα, το 2025 υποβλήθηκαν τιμολόγια με ηλεκτρονικά επικολλημένες υπογραφές, χωρίς να προκύπτει ότι ελέγχθηκε η γνησιότητά τους. Σε άλλη περίπτωση, το 2024, τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής που φέρονταν να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς συνεργάτες/προμηθευτές έφεραν συνεχόμενη αρίθμηση, παρότι κάθε ένας τους αναμένεται να τηρεί ανεξάρτητη σειρά αρίθμησης.

    Τα ευρήματα αυτά, δεν αποδεικνύουν από μόνα τους πλαστογράφηση ή άλλη παρατυπία, δημιουργούν ωστόσο εύλογες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα των παραστατικών και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από το ΤΣΠ.

  - Η πιστοποίηση των οικονομικών απολογισμών δεν συνάδει με τις απαιτήσεις του προγράμματος. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις καθόλου πιστοποίησης ή πιστοποίησης από τον Διευθυντή του φορέα, ή από τον ιδρυτή/επικεφαλής του φορέα, αντί από εξωτερικό ελεγκτή.

- Παρόλο που αρκετοί φορείς υποβάλλουν αιτήσεις και στα δύο Προγράμματα, «Κύπρια» και «Πολιτισμός ΙΙ», δεν διενεργούνται συστηματικοί έλεγχοι για εντοπισμό ενδεχομένων επικαλύψεων κοινών δαπανών μεταξύ των Προγραμμάτων.

- Εντοπίστηκε περίπτωση χρηματοδότησης δυο διαφορετικών δράσεων από τον ίδιο φορέα, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στον ίδιο χώρο και σε συνεχόμενες ημερομηνίες. Παρόλο που η περίπτωση δεν αποδεικνύει από μόνη της χρηματοδότηση ιδίων δαπανών, θεωρούμε ότι δημιουργεί αυξημένο κίνδυνο επικάλυψης κοινών δαπανών, ο οποίος και θα έπρεπε να ελεγχθεί από το ΤΣΠ. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας ζητήσαμε τα σχετικά παραστατικά δαπανών, για έλεγχό τους από την Υπηρεσία μας, χωρίς να μας έχουν προσκομιστεί από τον Φορέα. Ως αποτέλεσμα δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιώσουμε κατά πόσον οι δηλωθείσες δαπάνες ήταν διακριτές και δεν χρηματοδοτήθηκαν δύο φορές.

1.6 Απουσία αξιολόγησης αποτελεσματικότητας και ανάγκη ανασχεδιασμού Πλαισίου Χρηματοδότησης

- Απουσία καθορισμένων δεικτών επίδοσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των Προγραμμάτων που επιχορηγούνται, ώστε να αποτιμάται ο βαθμός επίτευξης των στόχων τους και η συμβολή τους στις στρατηγικές επιδιώξεις του ΤΣΠ.

  Η οποιαδήποτε αξιολόγηση επικεντρώνεται σε ποσοτική αξιοποίηση, όπως ύψος χορηγιών, αριθμός χρηματοδοτούμενων αιτήσεων και βαθμός απορρόφησης πιστώσεων. Δεν φαίνεται να διενεργείται ποιοτική αξιολόγηση για τα ουσιαστικά αποτελέσματα και τον ευρύτερο αντίκτυπο της κρατικής στήριξης, όπως προσέλευση και διεύρυνση του κοινού, γεωγραφική διάχυση δράσεων, συμμετοχή νέων δημιουργών, διεθνής προβολή της κυπριακής πολιτιστικής παραγωγής και βιωσιμότητα των χρηματοδοτούμενων φορέων.

- Διαχρονικά, σημαντικός αριθμός αιτήσεων οι οποίες πληρούν τα κριτήρια και χαρακτηρίζονται ως αξιόλογες με ψηλή βαθμολογία, δεν χρηματοδοτούνται, αποκλειστικά λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων κονδυλίων. Επομένως, εφόσον το θέμα εντοπίζεται διαχρονικά, καταδεικνύεται η ανάγκη επανεξέτασης του υφιστάμενου πλαισίου χρηματοδότησης με στόχο την ενίσχυση των προϋπολογισμών όπου οι ανάγκες το επιβάλλουν, τον επανακαθορισμό των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων και, όπου κρίνεται σκόπιμο, την αναδιάρθρωση ή ομαδοποίηση Προγραμμάτων με συναφείς στόχους και χαρακτηριστικά, ώστε οι διαθέσιμοι πόροι να αξιοποιούνται κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις τεκμηριωμένες ανάγκες του πολιτιστικού τομέα.

1.7 Βιωσιμότητα - Οι Φορείς επαναπαύονται με την προοπτική λήψης της χορηγίας

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας υφιστάμενων και μελλοντικών φεστιβάλ, αποτελεί ένα εκ των βασικών στόχων του «Κύπρια», εντούτοις, αρκετά φεστιβάλ είναι σημαντικά εξαρτώμενα από την κρατική

χορηγία, ενώ άλλα παραμένουν ζημιογόνα ακόμη και μετά τη χρηματοδότησή τους. Οι Φορείς, φαίνεται να επαναπαύονται με την προοπτική λήψης της χορηγίας και δεν εμπλέκονται σε επιπλέον ενέργειες που θα ενίσχυαν μελλοντικά τη βιωσιμότητα των φεστιβάλ.

Παρόλο που το ΤΣΠ στοχεύει στη βιωσιμότητα των φεστιβάλ, η αξιολόγηση των αιτήσεων δεν απαιτεί την επαρκής τεκμηρίωση των ενεργειών από τους αιτούντες προς τον σκοπό αυτό, αλλά ούτε και την οικονομική δυνατότητα των φορέων να υλοποιούν και διατηρούν τις δράσεις τους σε βάθος χρόνου.

1.8 Παρακολούθηση υλοποίησης και καθυστερήσεις

- Απουσία καθορισμένης διαδικασίας παρακολούθησης υλοποίησης χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων καθώς και καταγεγραμμένου προγράμματος επιτόπιων επισκέψεων. Οι επισκέψεις ήταν σπάνιες και, όπου πραγματοποιήθηκαν, δεν εντοπίστηκαν εκθέσεις παρακολούθησης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τεκμηριωθεί ότι οι εν λόγω επισκέψεις εξυπηρέτησαν τον σκοπό τους.

- Διαπιστώθηκαν καθυστερήσεις στην αξιολόγηση και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, ιδιαίτερα στο «Πολιτισμός», καθώς και στα χορηγικά προγράμματα για το 2026, τα οποία εγκρίθηκαν στα μέσα Μαΐου 2026.

Οι καθυστερήσεις προκαλούν τις αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων εφόσον ο χρόνος κατάλληλου προγραμματισμού και υλοποίησης των δράσεων περιορίζεται αισθητά, με ενδεχόμενες επιπτώσεις στην ποιότητά των συγκεκριμένων δράσεων αλλά και γενικότερα στην αποτελεσματική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων. Επιπλέον επηρεάζεται και η ισορροπημένη πρόσβαση του κοινού σε πολιτιστικές δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

1.9 Μη συμμόρφωση με όρους χωρίς επίπτωση στην αξιολόγηση και χρηματοδότηση

- Η απαίτηση για τεκμηρίωση του 60% των δράσεων με την υποβολή της αίτησης, αποτελεί πρόνοια του «Κύπρια», εντούτοις εντοπίστηκαν έξι από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν, όπου αυτή δεν ικανοποιήθηκε χωρίς οποιαδήποτε επίπτωση στη βαθμολογία τους.

- Παρόλο που υφίσταται πρόνοια μη εξέτασης και απόρριψης ελλιπών ή μη ορθά υποβληθέντων αιτήσεων, τέτοιες αιτήσεις έγιναν αποδεκτές και χρηματοδοτήθηκαν.

- Αδυναμίες στον έλεγχο των απαιτούμενων βεβαιώσεων από το Τμήμα Φορολογίας και το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις έγιναν αποδεκτές βεβαιώσεις από λογιστές/ελεγκτές αντί από τα αρμόδια Τμήματα ή δεν υποβλήθηκαν οι απαιτούμενες βεβαιώσεις ή υποβλήθηκαν βεβαιώσεις που δεν παρείχαν πρόσφατη εικόνα των σχετικών υποχρεώσεων.

1.10 Ελλιπής καθοδήγηση στη διαχείριση και αξιολόγηση των αιτήσεων

Απουσία κατάλληλων καθοδηγητικών εργαλείων και οδηγών τόσο για τους αρμόδιους λειτουργούς όσο και για τα μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης, για τη διασφάλιση της ομοιομορφίας στην εφαρμογή των κριτηρίων του κάθε Προγράμματος, της πλήρης και συνεπής τεκμηρίωση των ελέγχων που διενεργούνται και των αποφάσεων που λαμβάνονται.

1.11 Θέση του ΤΣΠ

Όπως μας έχει αναφερθεί από το ΤΣΠ, κατά την τελευταία τριετία βρίσκεται σε εξέλιξη μια συστηματική προσπάθεια διαμόρφωσης ενός περισσότερο διαφανούς, λειτουργικού και συνεκτικού πλαισίου διαχείρισης των χορηγικών προγραμμάτων. Βασικός στόχος είναι η συγκέντρωσή τους σε μεγαλύτερα και πιο ολοκληρωμένα προγράμματα, ώστε να περιοριστεί ο υφιστάμενος κατακερματισμός, να διευκολυνθεί η ενιαία εφαρμογή των κανόνων και να ενισχυθούν η διοικητική αποτελεσματικότητα και η ουσιαστική ανταπόκριση στις ανάγκες του πολιτιστικού χώρου.

Στο πλαίσιο αυτό, αρκετές από τις συστάσεις της Έκθεσής μας έχουν ήδη δρομολογηθεί ή βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για τον ελεγχόμενο φορέα

Το Υφυπουργείο Πολιτισμού (ΥφΠ) ιδρύθηκε το 2022 και είναι αρμόδιο κυρίως για τη χάραξη και εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τη διαχείριση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας. Στο ΥφΠ εντάχθηκαν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, η Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας, το Τμήμα Αρχαιοτήτων και το Κρατικό Αρχείο.

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού (ΤΣΠ), πρώην Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, αποτελεί την αρμόδια υπηρεσία του ΥφΠ για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση πολιτικών που προάγουν τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία στην Κύπρο. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, παρέχει οικονομική στήριξη σε πολιτιστικούς φορείς μέσω διαφόρων χορηγικών προγραμμάτων, που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα πολιτιστικών τομέων, με στόχο την ενίσχυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, την ανάπτυξη του πολιτιστικού οικοσυστήματος και τη διεύρυνση της πρόσβασης των πολιτών στον πολιτισμό.

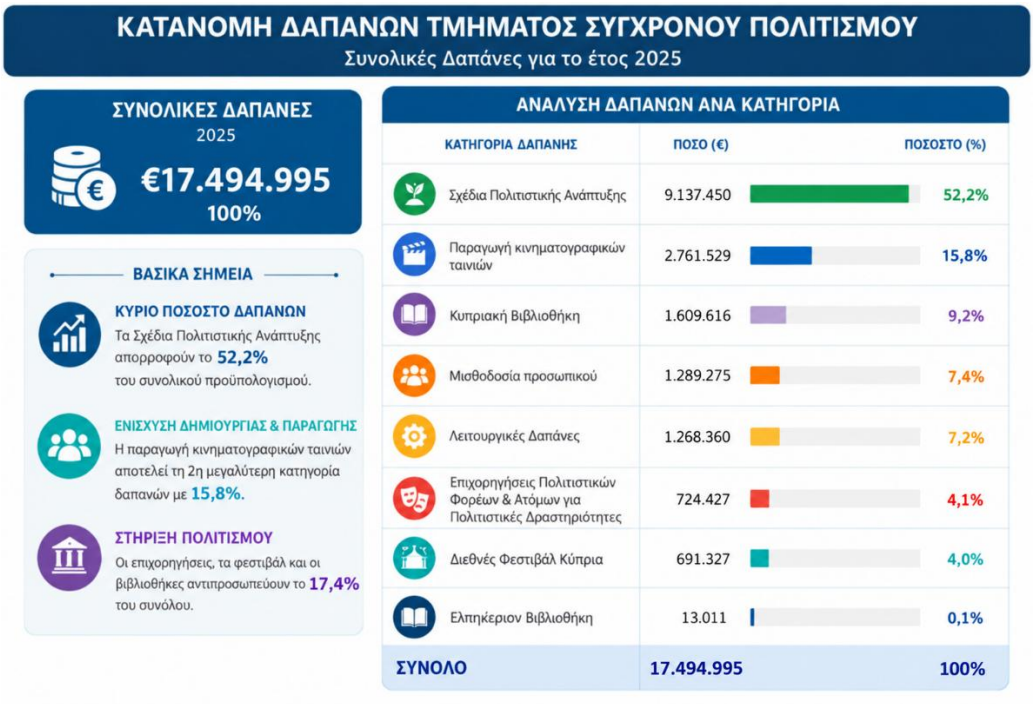

Παράλληλα, παρέχει οικονομική στήριξη σε πολιτιστικούς φορείς μέσω της παραχώρησης θεσμικών χορηγιών για την κάλυψη λειτουργικών τους αναγκών. Σημειώνεται ότι η παραχώρηση και διαχείριση των θεσμικών χορηγιών αποτέλεσε αντικείμενο ξεχωριστού ελέγχου της Υπηρεσίας μας και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στην παρούσα Έκθεση.

Σύμφωνα με τον Στρατηγικό του Σχεδιασμό, το ΤΣΠ καλείται να ανταποκριθεί σε σύγχρονες προκλήσεις που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται, χρηματοδοτείται και αναπτύσσεται ο πολιτισμός. Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του ΤΣΠ στηρίζεται σε πέντε Πυλώνες, οι οποίοι συσχετίζονται και αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους.

Κατά το 2025 το ΤΣΠ δαπάνησε €17,5 εκ. τα οποία κατανεμήθηκαν ως εξής:

2.2 Σκοπός του ελέγχου

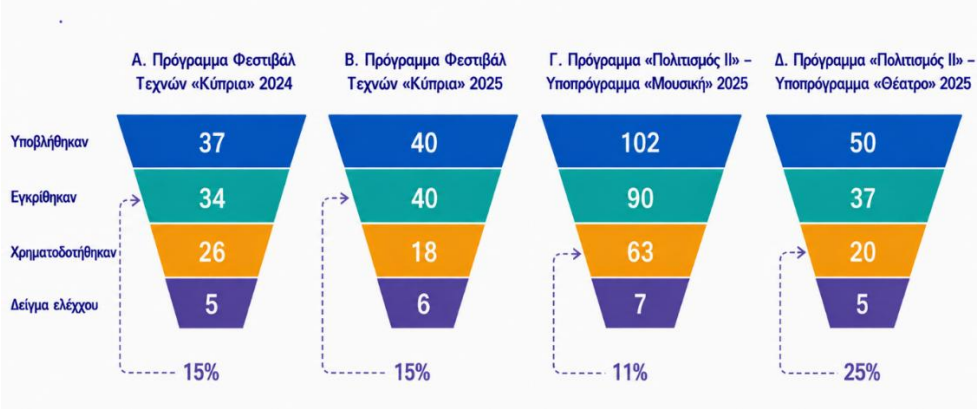
Δεδομένου ότι οι τα Προγράμματα Επιχορήγησης αποτελούν βασικό εργαλείο άσκησης της πολιτιστικής πολιτικής και υλοποίησης των στρατηγικών στόχων του ΤΣΠ, η Υπηρεσία μας προχώρησε στη διενέργεια ελέγχου σε συγκεκριμένα χορηγικά προγράμματα του Τμήματος.

Σκοπός του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της τήρησης των προβλεπόμενων διαδικασιών, της επάρκειας των μηχανισμών ελέγχου και της ορθής εφαρμογής των όρων και κριτηρίων των Προγραμμάτων Επιχορήγησης που εξετάστηκαν, σύμφωνα και με τις Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στα ακόλουθα Προγράμματα Επιχορήγησης, όπου διενεργήθηκε δειγματοληπτική εξέταση επιχορηγήσεων που παραχωρήθηκαν σε πολιτιστικούς φορείς. Για όλα τα προγράμματα, εξετάστηκε το έτος 2025, ενώ για το «Κύπρια», εξετάστηκε επιπλέον και το 2024. Όπου κρίθηκε αναγκαίο, εξετάστηκαν στοιχεία προηγούμενων ετών και μεταγενέστερες εξελίξεις, για την αξιολόγηση των αποφάσεων χρηματοδότησης και της τήρησης των όρων τους.

- Φεστιβάλ Τεχνών «Κύπρια»
- «Πολιτισμός ΙΙ»[1] – Υποπρόγραμμα «Μουσική»
- «Πολιτισμός ΙΙ»– Υποπρόγραμμα «Θέατρο»

2.2.1 Δειγματοληψία ελέγχου

Για το «Κύπρια» επιλέγηκε τυχαίο δείγμα από τις εγκεκριμένες αιτήσεις, το οποίο αντιστοιχεί στο 15% τους για κάθε έτος, ενώ για το «Πολιτισμός», λόγω του μεγάλου αριθμού εγκεκριμένων αιτήσεων, επιλέγηκε τυχαίο δείγμα[2] από τις αιτήσεις που χρηματοδοτήθηκαν που αντιστοιχεί σε 11% του Υποπρογράμματος «Μουσική» και 25% του Υποπρογράμματος «Θέατρο».

Σημειώνεται ότι η διαφορά στον αριθμό των αιτήσεων που εγκρίθηκαν με αυτόν που χρηματοδοτήθηκαν έγκειται στις περιορισμένες διαθέσιμες πιστώσεις.

Σημειώνεται ότι, για σκοπούς τεκμηρίωσης και επαλήθευσης συγκεκριμένων ευρημάτων, διενεργήθηκε έλεγχος σε πρόσθετο αριθμό αιτήσεων που χρηματοδοτήθηκαν, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό δείγμα ελέγχου και στα πιο πάνω γραφήματα, καθώς ο έλεγχος περιορίστηκε στην εξέταση συγκεκριμένων μόνο όρων.

[1] Περιλαμβάνονται στην Κατηγορία Δαπάνης «Σχέδια Πολιτιστικής Ανάπτυξης».

[2] Τα αποτελέσματα του δειγματοληπτικού ελέγχου δεν προβάλλονται στατιστικά στο σύνολο του πληθυσμού, εκτός όπου αυτό αναφέρεται ρητά.

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

3.1 Ελλείψεις και αδυναμίες στη διαχείριση των χορηγικών προγραμμάτων

Τα ευρήματα που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα αφορούν σε γενικές αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίστηκαν στη διαχείριση και λειτουργία των χορηγικών προγραμμάτων. Τα ευρήματα που σχετίζονται με κάθε συγκεκριμένο πρόγραμμα παρουσιάζονται στις Ενότητες 3.2 για το πρόγραμμα «Κύπρια» 2024 και 2025 και 3.3 για το πρόγραμμα «Πολιτισμός».

3.1.1 Απουσία πλαισίου αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Το ΤΣΠ δεν έχει καθορίσει συγκεκριμένους δείκτες επίδοσης/απόδοσης για τα προγράμματα που χρηματοδοτεί, ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων του. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτούμενων δράσεων βασίζεται κυρίως στις εκθέσεις αξιολόγησης που υποβάλλουν οι ίδιοι οι αιτητές μετά την υλοποίησή τους, οι οποίες περιλαμβάνουν στοιχεία αναφορικά με την προσέλευση του κοινού καθώς και την αποτίμηση των ίδιων των φορέων ως προς τη διοργάνωση και χρηματοδότησή των δράσεών τους. Τα στοιχεία αυτά δεν φαίνεται να τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας και ανάλυσης από το ΤΣΠ, ούτε αξιοποιούνται για την εξαγωγή συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων και μετρήσιμων αποτελεσμάτων σε επίπεδο προγράμματος.

Ως εκ τούτου, η υφιστάμενη αξιολόγηση του ΤΣΠ επικεντρώνεται κυρίως σε στοιχεία που αφορούν στη χρηματοδότηση και στην υλοποίηση των προγραμμάτων, όπως το ύψος των χορηγιών που καταβλήθηκαν, ο αριθμός των αιτήσεων που χρηματοδοτήθηκαν και ο βαθμός απορρόφησης των διαθέσιμων πιστώσεων, στοιχεία που παρέχουν μεν σημαντική πληροφόρηση ως προς την έκταση της χρηματοδοτικής στήριξης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, δεν επαρκούν ωστόσο για την αξιολόγηση της πραγματικής προστιθέμενης αξίας και της αποτελεσματικότητας των χρηματοδοτούμενων δράσεων.

Ειδικότερα, δεν αξιολογούνται συστηματικά τα αποτελέσματα και ο ευρύτερος αντίκτυπος της κρατικής στήριξης, όπως η προσέλκυση και διεύρυνση του κοινού, η ενίσχυση της πολιτιστικής αειφορίας, η γεωγραφική διασπορά των πολιτιστικών δράσεων, η συμμετοχή και ανάδειξη νέων δημιουργών, η διεθνής προβολή της κυπριακής πολιτιστικής παραγωγής και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των χρηματοδοτούμενων φορέων.

3.1.2 Ανάγκη ανασχεδιασμού του πλαισίου των Προγραμμάτων Επιχορήγησης

Από τα στοιχεία που εξετάστηκαν προκύπτει ότι στα εν λόγω Προγράμματα Επιχορήγησης η ζήτηση υπερβαίνει διαχρονικά τις διαθέσιμες πιστώσεις, με αποτέλεσμα σημαντικός αριθμός αιτήσεων που πληρούν τα κριτήρια και χαρακτηρίζονται ως αξιόλογες και λαμβάνουν ψηλή βαθμολογία, να μην χρηματοδοτείται, αποκλειστικά

λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων κονδυλίων. Αρκετές από τις μη χρηματοδοτούμενες προτάσεις, σύμφωνα και με σχετικά σημειώματα των αρμόδιων λειτουργών που χειρίζονται τις αιτήσεις, αφορούν σε προτάσεις υψηλής ποιότητας, ενώ ορισμένες αποτελούν καθιερωμένους θεσμούς με πολυετή ιστορία.

Η διαπίστωση αυτή καταδεικνύει την ανάγκη επανεξέτασης των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων και της κατανομής των διαθέσιμων πόρων, στη βάση τεκμηριωμένης αξιολόγησης αναγκών και αποτελεσμάτων, τον επανακαθορισμό των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων και, όπου κρίνεται σκόπιμο, την αναδιάρθρωση ή ομαδοποίηση Προγραμμάτων με συναφείς στόχους και χαρακτηριστικά, ώστε οι διαθέσιμοι πόροι να αξιοποιούνται κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις τεκμηριωμένες ανάγκες του πολιτιστικού τομέα.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να επανεξεταστεί η δομή των υφιστάμενων σχεδίων και των επαναλαμβανόμενων επιχορηγήσεων, ώστε η κατανομή των πόρων να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, τεκμηριωμένες ανάγκες και επιδιωκόμενα αποτελέσματα, διασφαλίζοντας τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των δημόσιων πόρων προς όφελος του πολιτιστικού τομέα.

3.1.3 Ανεπαρκείς μηχανισμοί διαχείρισης, ελέγχου και παρακολούθησης χορηγικών προγραμμάτων

Διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις, τόσο στη διαχείριση και υλοποίηση των Προγραμμάτων, όσο και στην επαρκή τεκμηρίωση των διαδικασιών ελέγχου που εφαρμόστηκαν. Συγκεκριμένα:

α. Απουσία καθοδηγητικών εργαλείων ή εγχειρίδιων αναφορικά με τη διαχείριση και αξιολόγηση των αιτήσεων, τόσο από τους αρμόδιους λειτουργούς στην αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτει το κάθε Πρόγραμμα, όσο και από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης (ΕΑ)[3] του κάθε Προγράμματος. Η απουσία τυποποιημένων εργαλείων εργασίας, όπως οδηγοί εφαρμογής διαδικασιών και checklist/ερωτηματολόγια για σκοπούς καταγραφής των ελέγχων που διενεργούνται, περιορίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή των κριτηρίων του κάθε Προγράμματος και ενέχει κίνδυνο διαφοροποίησης στον τρόπο χειρισμού και αξιολόγησης των αιτήσεων.

β. Απουσία καταγεγραμμένης διαδικασίας ή πλαισίου παρακολούθησης της υλοποίησης των χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων, όπως, για παράδειγμα μέσω της διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων βάσει προκαθορισμένου προγράμματος. Όπως μας αναφέρθηκε, η απόφαση για διενέργεια τέτοιων ελέγχων επαφίεται στην κρίση του αρμόδιου για το κάθε πρόγραμμα, λειτουργού,

[3] Κύπρια 2025: πέντε ιδιώτες, Πολιτισμός: ένας λειτουργός του ΤΣΠ και δύο ιδιώτες.

γεγονός που ενισχύει την ανομοιομορφία. Όπως διαπιστώθηκε, οι επιτόπιες επισκέψεις πραγματοποιούνται σπάνια, λόγω και των περιορισμών που έχουν τεθεί στο προσωπικό αναφορικά με τη διενέργεια υπερωριών. Στις περιπτώσεις δε, που πραγματοποιήθηκαν επιτόπιες επισκέψεις, δεν εντοπίστηκαν εκθέσεις παρακολούθησης ή άλλα τεκμήρια καταγραφής των διαπιστώσεων των λειτουργών. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να τεκμηριωθεί ότι οι επισκέψεις εξυπηρέτησαν τον σκοπό για τον οποίο διενεργήθηκαν, δηλαδή την επαλήθευση της ορθής υλοποίησης των χρηματοδοτουμένων δράσεων και τη συμμόρφωση με τους όρους της χρηματοδότησης.

γ. Όλες οι υποβληθείσες αιτήσεις, με εξαίρεση εκείνες του Προγράμματος «Κύπρια 2025», προωθούνταν απευθείας στην αρμόδια ΕΑ χωρίς να προηγηθεί προκαταρκτικός έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας των δαπανών από αρμόδιο λειτουργό του ΤΣΠ. Η πρακτική αυτή οδηγεί στην αξιολόγηση αιτήσεων από τις ΕΑ οι οποίες δεν ικανοποιούν τις βασικές και τυπικές προϋποθέσεις του Προγράμματος, με αποτέλεσμα την άσκοπη επιβάρυνση της διαδικασίας αξιολόγησης, τόσο χρονικά όσο και οικονομικά, εφόσον τα μέλη των επιτροπών (ιδιώτες) αμείβονται για το σύνολο των αιτήσεων που εξετάζουν[4].

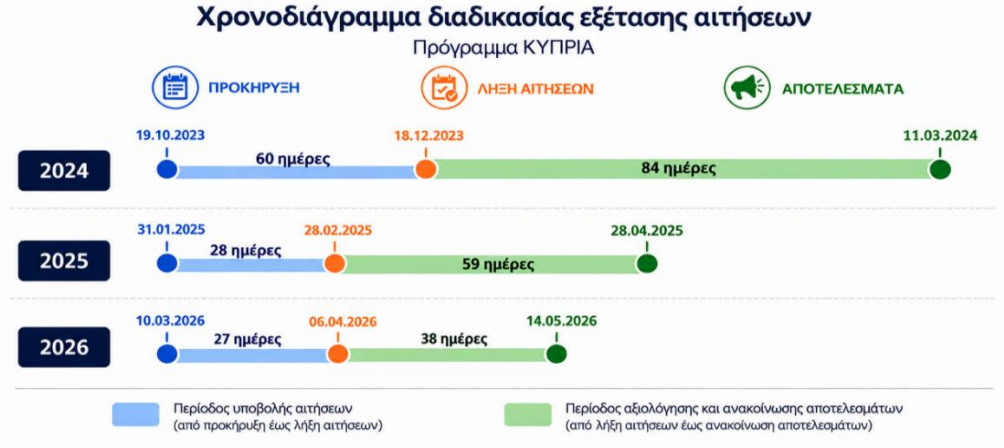
Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να ενισχυθούν οι μηχανισμοί διαχείρισης και παρακολούθησης των επιχορηγήσεων μέσω καταγεγραμμένων ελέγχων και κατάλληλων εργαλείων/checklists, με σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων. Ο προκαταρκτικός έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας να διενεργείται από λειτουργούς του ΤΣΠ, ώστε η ΕΑ να επικεντρώνεται στην ουσιαστική αξιολόγηση της καλλιτεχνικής ποιότητας.

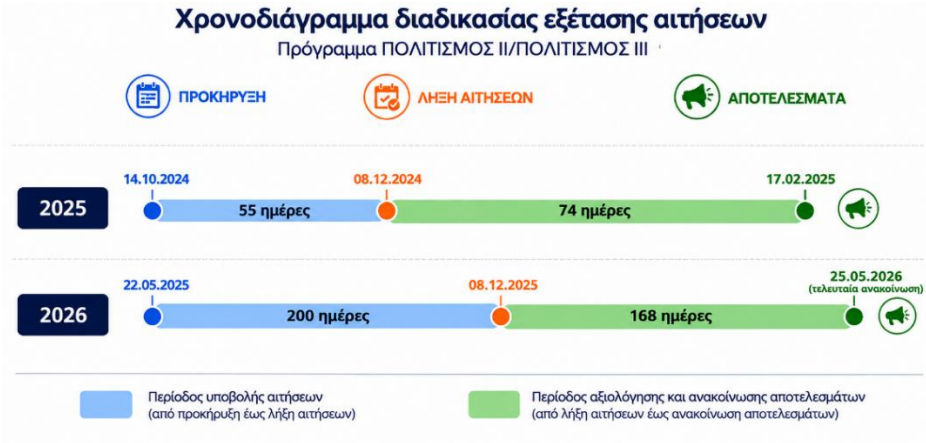
3.1.4 Καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας

Στο «Κύπρια» του 2024, μεσολάβησαν 84 μέρες από τη λήξη υποβολής των αιτήσεων μέχρι την ολοκλήρωση της αξιολόγησής τους, χρονικό διάστημα που φαίνεται να μειώθηκε αισθητά το 2025 σε 59 μέρες. Στο 2026 τα αποτελέσματα ανακοινώθηκαν ακόμα σε λιγότερο χρόνο (38 μέρες) σημειώνοντας μεγάλη πρόοδο στους χρόνους ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης.

[4] Για το «Κύπρια» αμείβονται με €15 ανά αίτηση και €60 ανά συνεδρία.

Στο «Πολιτισμός» για το 2025 ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας μετά την υποβολή των αιτήσεων ανήλθε σε 74 μέρες, χρόνος που θα μπορούσε με κατάλληλο προγραμματισμό να συντμηθεί. Για το έτος 2026 διαπιστώθηκε ότι, παρά το γεγονός ότι η προκήρυξη του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε αρκετά πριν από το έτος υλοποίησης των διοργανώσεων (2026), η διαδικασία αξιολόγησης και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων ολοκληρώθηκε με σημαντική καθυστέρηση, ένα χρόνο αργότερα, τον Μάιο 2026, και όταν είχε ήδη παρέλθει σημαντικό μέρος του έτους, κατά το οποίο πρέπει να υλοποιηθούν οι χρηματοδοτούμενες δράσεις.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το 2026, παρόλο που το έτος αυτό δεν αφορά περίοδο ελέγχου, παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και στην έγκριση των αιτήσεων που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση για όλα τα χορηγικά προγράμματα του ΤΣΠ, με τα σχετικά αποτελέσματα να ανακοινώνονται περί τα μέσα Μαΐου. Οι καθυστερήσεις αυτές προκάλεσαν αντιδράσεις από εμπλεκόμενους φορείς και είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της δραστηριότητας κατά το πρώτο εξάμηνο και τη μεταφορά σημαντικού μέρους των δράσεων στο δεύτερο εξάμηνο, υπό αυξημένη χρονική πίεση.

Η συρρίκνωση της περιόδου υλοποίησης θεωρούμε ότι επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα των πολιτιστικών δράσεων, καθώς οι δικαιούχοι χάνουν τη δυνατότητα του έγκαιρου σχεδιασμού και

οργάνωσης των δράσεων τους για αποτελεσματική υλοποίησή. Ως εκ τούτου, εκφράζουμε την άποψη ότι η έγκαιρη ολοκλήρωση των διαδικασιών προκήρυξης, αξιολόγησης και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση των Προγραμμάτων Επιχορήγησης και τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων δημόσιων πόρων. Η τήρηση εύλογων χρονοδιαγραμμάτων εκ μέρους του ΤΣΠ θα επιτρέπει στους διοργανωτές να προγραμματίζουν εγκαίρως τις δράσεις τους, να εξασφαλίζουν καλλιτέχνες και συνεργάτες, να προσελκύουν συμπληρωματικές χορηγίες για την ισορροπημένη πρόσβαση του κοινού σε πολιτιστικές δράσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το ΤΣΠ να στοχεύει ούτως ώστε τα χρονοδιαγράμματα προκήρυξης και αξιολόγησης των αιτήσεων και ανακοινώσεων των αποτελεσμάτων, να ολοκληρώνονται εντός του προηγούμενου έτους ή, κατ' εξαίρεση, εντός του πρώτου τριμήνου του έτους υλοποίησης.

3.1.5 Αξιολόγηση χορηγιών ως Κρατικές Ενισχύσεις

Λαμβανομένου υπόψη ότι το ΤΣΠ προκηρύσσει σε συνεχή βάση νέα Προγράμματα Επιχορήγησης, θεωρούμε ότι θα έπρεπε να υφίσταται καθιερωμένη διαδικασία ελέγχου από το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΓΕΕΚΕ) για το κατά πόσο αυτά εμπίπτουν ή όχι σε κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Η τελευταία συνολική αξιολόγηση από το ΓΕΕΚΕ αναφορικά με τα χορηγικά προγράμματα του ΤΣΠ και το κατά πόσο οι χορηγίες που παραχωρούνται μέσω αυτών συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2023. Στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης, το ΓΕΕΚΕ κατέληξε ότι 4 από τα 13 Σχέδια Επιχορήγησης συνιστούσαν κρατική ενίσχυση. Για τα υπόλοιπα, δεν θεωρήθηκε ότι εμπίπτουν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, κυρίως λόγω του τοπικού χαρακτήρα τους, ο οποίος δεν επηρεάζει το διασυνοριακό εμπόριο, ούτε νοθεύει τον ανταγωνισμό μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, με επιστολή του ΓΕΕΚΕ προς το ΤΣΠ, ημερομηνίας 4.11.2025, επανήλθε στο θέμα επισημαίνοντας ότι ορισμένα χορηγικά προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα «Πολιτισμός», το Σχέδιο Επιχορήγησης «Θυμέλη» και το Χορηγικό Πρόγραμμα «Κύπρια», ενδέχεται να εγείρουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων και ζήτησε την υποβολή σχετικών εγγράφων και πληροφοριών, προκειμένου να προβεί σε αξιολόγηση τους. Συνέχισε στην επιστολή ότι, σε περίπτωση που εγείρονται θέματα κρατικών ενισχύσεων, θα εξεταστεί κατά πόσο τα Σχέδια αυτά συνάδουν με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, η αξιολόγηση των πιο πάνω προγραμμάτων από το ΓΕΕΚΕ εξακολουθούσε να εκκρεμεί. Όπως μας αναφέρθηκε στην απαντητική επιστολή του ΤΣΠ, το ζήτημα το

χειρίζεται το ΥφΠ, ενώ, η συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων για ενημέρωση του ΓΕΕΚΕ, δεν φαίνεται να έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Η μη έγκαιρη αξιολόγηση των χορηγικών Προγραμμάτων ως προς το κατά πόσο εμπίπτουν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ενέχει τον κίνδυνο παραχώρησης χρηματοδότησης χωρίς την τήρηση του εφαρμοστέου ενωσιακού και εθνικού πλαισίου. Σε περίπτωση που εκ των υστέρων διαπιστωθεί ότι χορηγηθείσα χρηματοδότηση συνιστά κρατική ενίσχυση η οποία παραχωρήθηκε κατά παράβαση των σχετικών κανόνων, ενδέχεται, ανάλογα με την περίπτωση, να προκύψει υποχρέωση αναστολής περαιτέρω χρηματοδότησης ή/και ανάκτησης ποσών που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, περιλαμβανομένων σχετικών τόκων.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το ΤΣΠ, σε συνεργασία με το ΓΕΕΚΕ, να καθιερώσει διαδικασία σύμφωνα με την οποία κάθε νέο Πρόγραμμα αξιολογείται πριν από την προκήρυξή του, ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο συνιστά κρατική ενίσχυση και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να διασφαλίζεται από το ΤΣΠ η συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων.

3.1.6 Πολυπλοκότητα συστήματος αρχειοθέτησης και αδυναμίες εντοπισμού αρχείων

Ο τρόπος με τον οποίο το ΤΣΠ καταχωρίζει και αρχειοθετεί τα έγγραφα στο ηλεκτρονικό σύστημα e-OASIS δεν διευκολύνει τον εύκολο εντοπισμό τους μέσω της λειτουργίας αναζήτησης του συστήματος. Συγκεκριμένα, σε αρκετές περιπτώσεις τα απαντητικά έγγραφα ή οι επιστολές του ΤΣΠ καταχωρίζονται ως μέρος οδηγιών ή σημειωμάτων και όχι ως αυτοτελή έγγραφα, με κατάλληλη σύνδεση με το σχετικό αρχικό έγγραφο. Ως αποτέλεσμα, δυσχεραίνεται ο εντοπισμός και η παρακολούθηση της σχετικής αλληλογραφίας, προκαλώντας καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση υποθέσεων επηρεάζοντας την πληρότητα της τεκμηρίωσης, της επικοινωνίας και των σχετικών αποφάσεων.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να προωθηθούν ενέργειες για αξιολόγηση της υφιστάμενης διαδικασίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και λήψη, εάν απαιτείται, διορθωτικών μέτρων.

3.2 Χορηγικό Πρόγραμμα Στήριξης Φεστιβάλ Τεχνών «Κύπρια» 2024 και 2025

Το Πρόγραμμα «Κύπρια» αποτελεί εξειδικευμένο εργαλείο της χορηγικής πολιτικής του ΤΣΠ το οποίο άρχισε να εφαρμόζεται πιλοτικά από το 2023 με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της φεστιβαλικής σκηνής της Κύπρου μέσα από την ενδυνάμωση φορέων, οι οποίοι διοργανώνουν, σε θεσμοθετημένη βάση, μονοθεματικά ή πολυθεματικά φεστιβάλ τεχνών.

Μέσω του «Κύπρια» χρηματοδοτήθηκαν 26 φορείς το 2024, από τους 34 που είχαν εγκριθεί αρχικά και, 18 φορείς το 2025, από τους 40 εγκεκριμένους. Η συνολική δαπάνη ανήλθε σε €648.713 το 2024 και σε €691.327 το 2025.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των εγκεκριμένων αιτήσεων που τελικά χρηματοδοτήθηκαν μειώθηκε σημαντικά, από 76,5% το 2024 (26 από 34) σε 45% το 2025 (18 από 40), παρά την μικρή αύξηση της συνολικής δαπάνης, γεγονός που αποδεικνύει την παραχώρηση υψηλότερης επιχορήγησης ανά χρηματοδοτούμενη αίτηση.

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην εφαρμογή των καθορισμένων κριτήριων αξιολόγησης, στις αρχές της ισονομίας και στις πρόνοιες του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, όπου και εντοπίστηκαν τα ακόλουθα:

3.2.1 Οι Φορείς επαναπαύονται - Ζητήματα βιωσιμότητας

Ένας από τους βασικούς στόχους του «Κύπρια» είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας υφιστάμενων και μελλοντικών φεστιβάλ, εντούτοις, όπως διαπιστώθηκε, έχουν δημιουργηθεί σχέσεις εξάρτησης των δικαιούχων από την κρατική χορηγία. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις που τα φεστιβάλ, ακόμα και με την λήψη της χορηγίας, παρουσιάζονται ζημιογόνα. Το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται και από το ίδιο το ΤΣΠ αφού σε σχετική εσωτερική αλληλογραφία αναφέρεται ότι ορισμένα φεστιβάλ δεν θα είναι βιώσιμα χωρίς κρατική στήριξη και ότι οι φορείς, φαίνεται να επαναπαύονται με την προοπτική λήψης της χορηγίας.

Το πιο πάνω φαινόμενο αναδεικνύεται και από αναφορές σε ενστάσεις/ επιστολές που υποβλήθηκαν από συγκεκριμένους διοργανωτές όπου αναφέρουν ότι «η κρατική χορηγία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική επιβίωση των φεστιβάλ».

Ενδεικτικά παραδείγματα τριών φεστιβάλ που δεν φαίνεται να είναι βιώσιμα, ακόμα και μετά την κρατική στήριξη, σύμφωνα με τον απολογισμό που υπέβαλαν στο ΤΣΠ , παρουσιάζονται πιο κάτω:

Πίνακας 1 . Αμφίβολη Βιωσιμότητα χωρίς κρατική στήριξη

Έτος	Κρατική χορηγία (€)	Συνολικές δαπάνες (€)	Ζημιά (€)	Σχόλιο
2024	37.000	50.945	10.995	Έλαβε επιχορήγηση από 2 χορηγικά προγράμματα (Κύπρια και Πολιτισμός).
2024	25.000	36.124	11.124	Σύμφωνα με σχετική δήλωση, δεν υπήρχαν έσοδα από άλλες πηγές.
2025	62.781	83.407	7.444	Έλαβε επιχορήγηση από 2 χορηγικά προγράμματα (Κύπρια και Πολιτισμός).

Ως εκ των πιο πάνω, το «Κύπρια» δεν φαίνεται να επιτυγχάνει επαρκώς τον στόχο της ενίσχυσης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των φεστιβάλ.

Ο τρόπος λειτουργίας του «Κύπρια» ενδεχομένως να ενισχύει το πιο πάνω εφόσον, όπως διαπιστώθηκε, η αξιολόγηση των αιτήσεων δεν λαμβάνει υπόψη την οικονομική δυνατότητα του αιτητή να διενεργήσει τις προτεινόμενες δράσεις. Συγκεκριμένα, δεν απαιτούνται οποιαδήποτε στοιχεία, όπως τραπεζικές βεβαιώσεις ή άλλα αποδεικτικά τεκμήρια, τα οποία να επιβεβαιώνουν τη οικονομική δυνατότητα των δικαιούχων στην υλοποίηση των φεστιβάλ, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω άλλης εξωτερικής χρηματοδότησης, πέραν της αναμενόμενης κρατικής χορηγίας. Η συμπερίληψη σχετικού κριτηρίου αξιολόγησης και η απαίτηση για τεκμηρίωση της οικονομικής δυνατότητας του αιτητή, θα ενίσχυε τη δυνατότητα έγκαιρης αναγνώρισης και αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων και θα συνέβαλλε στην αποτελεσματική επίτευξη του στόχου του «Κύπρια».

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να εξεταστεί η συμπερίληψη κριτηρίου αξιολόγησης και η απαίτηση υποβολής κατάλληλων τεκμηρίων οικονομικής επάρκειας των αιτητών, ώστε να διασφαλίζεται ότι διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για την ορθή υλοποίηση και βιωσιμότητα των επιχορηγούμενων φεστιβάλ. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο καθορισμού ελάχιστου ποσοστού του συνολικού κόστους της διοργάνωσης, το οποίο θα πρέπει να αποδεικνύεται, κατά το στάδιο της αίτησης, ότι μπορεί να καλυφθεί από ίδιους πόρους ή άλλες εξασφαλισμένες πηγές χρηματοδότησης.

3.2.2 Αξιολόγηση όρων προκήρυξης του «Κύπρια»

α. Διάκριση δικαιούχων ανά κατηγορία

Η αξιολόγηση διαφορετικών κατηγοριών φεστιβάλ διενεργείται με τον ίδιο τρόπο και στη βάση ίδιων κριτηρίων. Συγκεκριμένα, στην κατηγορία Α εντάσσονται φεστιβάλ με καθιερωμένη παρουσία, τα οποία διοργανώνονται για περισσότερα από δύο έτη και δύνανται να λάβουν χρηματοδότηση μέχρι €50.000,

ενώ στην κατηγορία Β περιλαμβάνονται νέα φεστιβάλ ή φεστιβάλ που διοργανώνονται για δεύτερη φορά, με μέγιστο ποσό χρηματοδότησης €20.000.

Οι δύο αυτές κατηγορίες φεστιβάλ με διαφορετικά χαρακτηριστικά, επίπεδο εμπειρίας και βαθμό αναγνωρισιμότητας, δεν θεωρούμε ότι θα πρέπει να χρήζουν αξιολόγησης με τον ίδιο τρόπο και κριτήρια. Η πρακτική αυτή δεν θεωρούμε ότι διασφαλίζει την ουσιαστική και δίκαιη σύγκριση των αιτήσεων. Ειδικότερα, κριτήρια αξιολόγησης, όπως το προφίλ του αιτητή και των συντελεστών, είναι δυνατό να ευνοούν φεστιβάλ που έχουν ήδη πολυετή παρουσία και αναγνωρισιμότητα, σε σχέση με νέα ή πρωτοεμφανιζόμενα φεστιβάλ. Ως αποτέλεσμα, τα νεοσύστατα φεστιβάλ ενδέχεται να λαμβάνουν χαμηλότερη βαθμολογία όχι κατ' ανάγκη λόγω χαμηλότερης ποιότητας ή δυναμικής της προτεινόμενης διοργάνωσης, αλλά λόγω της (αναγκαστικά) περιορισμένης παρουσίας και αναγνωρισιμότητάς τους.

Το πιο πάνω αποκτά ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι στους στόχους του Κύπρια περιλαμβάνεται και η ενθάρρυνση της συμμετοχής νέων διοργανώσεων και πρωτοεμφανιζόμενων φορέων. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο να καθοριστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια οι προτεραιότητές του ως προς τη στήριξη των δύο κατηγοριών και να εξεταστεί κατά πόσο η υφιστάμενη διαδικασία αξιολόγησης ανταποκρίνεται στους στόχους αυτούς.

Η Υπηρεσία μας αναγνωρίζει ότι η υφιστάμενη πρακτική παρέχει στο ΤΣΠ ευελιξία ως προς την κατανομή των διαθέσιμων πιστώσεων, εφόσον δεν δεσμεύεται σε προκαθορισμένη χρηματοδότηση ανά κατηγορία. Θα μπορούσε όμως να εξεταστεί ο εκ των προτέρων καθορισμός ενδεικτικής κατανομής των διαθέσιμων πιστώσεων ανά κατηγορία, καθώς και ξεχωριστή κατάταξη των αιτήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυόταν η συγκρισιμότητα μεταξύ ομοειδών αιτήσεων, η ίση μεταχείριση των αιτητών και η δυνατότητα του Προγράμματος να στηρίζει αποτελεσματικότερα τόσο τα καθιερωμένα όσο και τα νέα φεστιβάλ.

β. Απουσία περιορισμών σε επιλέξιμες δαπάνες

Διαπιστώθηκε ότι το Πρόγραμμα καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών, όπως αεροπορικά εισιτήρια, επίδομα συντήρησης και γραμματειακή στήριξη, χωρίς να προβλέπονται ανώτατα όρια ή συγκεκριμένες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Η απουσία ανώτατων ορίων και σαφών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας αυξάνει τον κίνδυνο χρηματοδότησης υπερβολικών ή μη επαρκώς τεκμηριωμένων δαπανών, περιορίζει τη διαφάνεια και ενδέχεται να οδηγήσει σε μη συνεπή εφαρμογή μεταξύ των δικαιούχων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σε άλλα προγράμματα του ΤΣΠ, όπως το πρόγραμμα «Πολιτισμός», προβλέπονται ανώτατα όρια για συγκεκριμένες δαπάνες, όπως το επίδομα συντήρησης.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΣΠ να εξετάσει, ως κανόνες καλής πρακτικής, τον καθορισμό σαφών ορίων και προϋποθέσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες, με σκοπό την ενίσχυση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

γ. Απουσία κινήτρων για ενίσχυση εμβέλειας και διάρκειας φεστιβάλ

Στο Πρόγραμμα, η μέγιστη επιχορήγηση ανέρχεται στις €50.000 και ως ελάχιστη προϋπόθεση προβλέπεται η διοργάνωση φεστιβάλ διάρκειας τουλάχιστον δύο ημερών, χωρίς να προβλέπεται οποιοδήποτε πρόσθετο κίνητρο. Έχουμε την άποψη ότι θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα παροχής κινήτρων, ανάλογα με τους στόχους και τις προτεραιότητες του ΤΣΠ, όπως για παράδειγμα η ενίσχυση φεστιβάλ που διαχρονικά παρουσιάζουν αυξημένη ανταπόκριση από το κοινό ή συμβάλλουν περισσότερο στην πολιτιστική δραστηριότητα και προβολή. Μια τέτοια προσέγγιση ενδέχεται να ενθαρρύνει τη διοργάνωση δράσεων μεγαλύτερης διάρκειας και ευρύτερης απήχησης με απώτερο σκοπό τα φεστιβάλ αυτά να μπορούν να μετατραπούν μελλοντικά σε αυτόνομες βιώσιμες ενέργειες, συμβάλλοντας έτσι και στην επίτευξη του στόχου του ΤΣΠ.

δ. Μειωμένη δυνατότητα αξιοποίησης υποβληθέντων στοιχείων

Η υποβολή συγκεκριμένων πιστοποιητικών και δικαιολογητικών από τους αιτητές αποτελεί προϋπόθεση για την αξιολόγηση τους, εντούτοις δεν απαιτείται από αυτούς να τα συνδέουν με συγκεκριμένες δράσεις, όποτε και η δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου και επαλήθευσής τους από το ΤΣΠ, περιορίζεται σημαντικά. Ενδεικτικά, τα βιογραφικά των συντελεστών καθώς και τα τεκμήρια βεβαίωσης της συμμετοχής τους ή της πρόθεσης τους να συνεργαστούν (όπως επιστολές πρόθεσης συνεργασίας ή βεβαιώσεις συμμετοχής) υποβάλλονται συγκεντρωτικά, χωρίς να συνδέονται με τις επιμέρους δράσεις ή εκδηλώσεις του προτεινόμενου προγράμματος.

Επιπλέον, εντοπίστηκαν αιτήσεις όπου οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν σχετικά με χρηματοδότηση από άλλους φορείς ή κρατικά σχέδια, δεν συνοδεύτηκαν από επαρκή ανάλυση ή τεκμηρίωση όπως απαιτείται. Συγκεκριμένα, οι επιμέρους δράσεις ή οι δαπάνες που καλύπτονται από κάθε πηγή χρηματοδότησης δεν παρουσιάζονται με σαφήνεια, ούτε επισυνάπτονται επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, γεγονός που δυσχεραίνει την επαλήθευση της ακρίβειας των δηλωθέντων στοιχείων καθώς και τον έλεγχο κατά πόσο ίδιες δαπάνες χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός κρατικά σχέδια ή φορείς.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Για σκοπούς αποτελεσματικότερου ελέγχου, η υποβολή των πιο πάνω εγγράφων να συνδέεται άμεσα με την περιγραφή κάθε δράσης στον καλλιτεχνικό προγραμματισμό, ώστε να διασφαλίζεται ο σαφής εντοπισμός των απαιτούμενων στοιχείων. Σε περίπτωση που τα απαιτούμενα έγγραφα δεν προσκομίζονται, τότε η αίτηση θα πρέπει να απορρίπτεται για διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

3.2.3 Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΑ)- Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων

Από τον έλεγχο της λειτουργίας των ΕΑ διαπιστώθηκαν αδυναμίες ως προς τη διαφάνεια, την τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών και την επαρκή τεκμηρίωση των σχετικών αποφάσεων καθώς και

ενδείξεις δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων. Οι αδυναμίες αυτές αυξάνουν τον κίνδυνο αμφισβήτησης της νομιμότητας και της αντικειμενικότητας της διαδικασίας αξιολόγησης, καθώς και τη δυσχέρεια εκ των υστέρων ελέγχου των αποφάσεων και της διαδικασίας λήψης τους.

α. Σύνθεση ΕΑ- αποκλειστική συμμετοχή ιδιωτών

Η ΕΑ για τα «Κύπρια 2024» αποτελείτο από τριμελή επιτροπή, εκ των οποίων ένας εκπρόσωπος του ΤΣΠ, ενώ τα άλλα δύο μέλη ήταν ιδιώτες αξιολογητές. Για τα «Κύπρια 2025» η σύνθεση της ΕΑ της διαφοροποιήθηκε σε πενταμελή αποτελούμενη αποκλειστικά από ιδιώτες αξιολογητές. Οι εν λόγω αξιολογητές, και για τα δύο έτη, αφορούν πρόσωπα τα οποία δραστηριοποιούνται στον χώρο των τεχνών.

Κατά την άποψή μας, δεδομένου ότι η χρηματοδότηση των χορηγικών προγραμμάτων προέρχεται από κρατικούς πόρους, θεωρούμε σκόπιμη τη συμμετοχή τουλάχιστον ενός εκπροσώπου του ΤΣΠ στις ΕΑ, ώστε να υπάρχει άμεση εμπλοκή της αρμόδιας κρατικής αρχής στη διαδικασία, να ενισχύεται η εποπτεία και η λογοδοσία της διαδικασίας αξιολόγησης και να διατηρείται η θεσμική γνώση και η συνέχεια που διασφαλίζει η συμμετοχή εκπροσώπου του ΤΣΠ. Επίσης, παρότι τα μέλη υπέγραψαν δηλώσεις εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων, η επαγγελματική τους δραστηριοποίηση στον ίδιο χώρο με τους αιτητές και χωρίς περιορισμούς αυξάνει τον κίνδυνο δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να εξεταστεί η εισαγωγή πρόνοιας στους όρους διορισμού των μελών της ΕΑ, σύμφωνα με τον οποίο τα μέλη να μην δύνανται να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης ή να συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, σε χρηματοδοτούμενες δράσεις για εύλογο χρονικό διάστημα (π.χ. δύο έτη) πριν ή μετά τη λήξη της θητείας τους.

β. Μη τήρηση πρακτικών από την ΕΑ

Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνταν πρακτικά συνεδριάσεων από την ΕΑ, όπως σχετικά προνοείται στο άρθρο 24 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999 (Ν.158(Ι)/1999), το οποίο επιβάλλει την τήρηση πρακτικών από κάθε όργανο που ασκεί διοικητική λειτουργία. Το ΤΣΠ μας ανέφερε ότι, ως καταγραφή της συλλογικής κρίσης της ΕΑ, χρησιμοποιούνταν τα υπογεγραμμένα έντυπα αξιολόγησης και ο συλλογικός πίνακας αξιολόγησης. Ωστόσο, τα εν λόγω έγγραφα δεν υποκαθιστούν την τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, όπως αυτή προβλέπεται από την πιο πάνω νομοθεσία.

γ. Περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και ζητήματα αμεροληψίας μελών της ΕΑ

Εντοπίστηκαν συγκεκριμένες περιπτώσεις που εγείρουν ζητήματα πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία της διαδικασίας αξιολόγησης. Ειδικότερα:

i. Μέλος της ΕΑ στο «Κύπρια 2024» συμμετείχε στην αξιολόγηση αίτησης για φεστιβάλ στο οποίο, κατά το αμέσως επόμενο έτος, συμμετείχε ως καλλιτέχνης. Παρότι η μεταγενέστερη αυτή συνεργασία δεν αποδεικνύει από μόνη της την ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων κατά τον χρόνο αξιολόγησης, εγείρει ερωτήματα ως προς την αμεροληψία της διαδικασίας, τα οποία χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από το ΤΣΠ.

ii. Μέλος της ΕΑ στο «Κύπρια 2025» συμμετείχε στην αξιολόγηση αίτησης φορέα με τον οποίο διατηρούσε άμεση σχέση, καθώς κατείχε θέση στο Διοικητικό του Συμβούλιο μέχρι και την ημερομηνία δημοσιοποίησης διορισμού του στην ΕΑ. Η συμμετοχή του στην αξιολόγηση του συγκεκριμένου φορέα εγείρει σοβαρό ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων. Επιπλέον, το ίδιο μέλος αξιολόγησε αίτηση άλλου φορέα με τον οποίο είχε προηγούμενη επαγγελματική συνεργασία, γεγονός που δημιουργεί ενδεχόμενο δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, ανάλογα με τη φύση και τον χρόνο της συνεργασίας. Οι εν λόγω σχέσεις δεν είχαν γνωστοποιηθεί κατά τον διορισμό του ή κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, παρά την υπογραφή σχετικής δήλωσης αμεροληψίας.

iii. Μέλος της ΕΑ στο «Κύπρια 2025» δήλωσε σύγκρουση συμφερόντων λόγω συμμετοχής συγγενικού του προσώπου πρώτου βαθμού σε συγκεκριμένες αιτήσεις και απείχε από την αξιολόγησή τους. Ωστόσο, συνέχισε να συμμετέχει στην αξιολόγηση άλλων, ανταγωνιστικών, αιτήσεων. Δεν προέκυψε επαρκής τεκμηρίωση ότι εξετάστηκε κατά πόσο η περιορισμένη αποχή του ήταν επαρκής για την αντιμετώπιση του κινδύνου σύγκρουσης συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη την ενδεχόμενη επίδραση της αξιολόγησης των υπόλοιπων αιτήσεων στην επιλογή των προτάσεων που θα χρηματοδοτούνταν.

Κατά την άποψή μας, οι πιο πάνω περιπτώσεις αναδεικνύουν την ανάγκη ουσιαστικής εξέτασης των επαγγελματικών, προσωπικών και άλλων σχέσεων των μελών της ΕΑ με τους αιτητές, ώστε να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται εγκαίρως περιπτώσεις πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και καταστάσεις που ενδέχεται να δημιουργούν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία της αξιολόγησης.

δ. Αδυναμίες στη διαδικασία υποβολής δηλώσεων εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων

Διαπιστώθηκε ότι, για το πρόγραμμα «Κύπρια 2024», δεν απαιτήθηκε η υπογραφή εντύπου εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων, ενώ τα μέλη της ΕΑ υπέγραψαν τις δηλώσεις αυτές, εκ των υστέρων, τον Ιούλιο του 2025, παρότι η διαδικασία αξιολόγησης είχε ολοκληρωθεί στις 29.2.2024, δηλαδή σχεδόν ενάμιση χρόνο προηγουμένως. Η πρακτική αυτή δεν επιτρέπει την έγκαιρη εξέταση τυχόν ζητημάτων σύγκρουσης συμφερόντων πριν από την έναρξη της αξιολόγησης και περιορίζει την αποτελεσματικότητα των σχετικών προληπτικών ελέγχων.

Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι δηλώσεις που υπέγραψαν τα μέλη της ΕΑ δεν ήταν ομοιόμορφες ως προς το περιεχόμενό τους, καθώς περιλάμβαναν διαφορετικές γνωστοποιήσεις και δεσμεύσεις. Ενδεικτικά, ορισμένες δηλώσεις περιλάμβαναν αναφορά στη μη λήψη χορηγιών από το ΤΣΠ κατά τα προηγούμενα πέντε έτη από τα ίδια τα μέλη ή το στενό οικογενειακό τους περιβάλλον, ενώ άλλες περιορίζονταν στη δήλωση ότι δεν προέκυψε περίσταση σύγκρουσης συμφερόντων.

Η χρήση διαφορετικών δηλώσεων ενέχει τον κίνδυνο μη ενιαίας εφαρμογής των απαιτήσεων περί εμπιστευτικότητας και σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και ελλιπούς γνωστοποίησης σχέσεων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αμεροληψία των μελών.

Κατά την άποψή μας, οι πιο πάνω αδυναμίες δεν επιτρέπουν να επιβεβαιωθεί ότι όλες οι περιπτώσεις πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων εντοπίστηκαν, εξετάστηκαν και αντιμετωπίστηκαν εγκαίρως και με ενιαίο τρόπο.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το ΤΣΠ να καθορίσει σαφείς διαδικασίες για τον εντοπισμό και τη διαχείριση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, περιλαμβανομένων κριτηρίων εξαίρεσης μελών από τη διαδικασία αξιολόγησης, και να καθιερώσει ενιαίο έντυπο δήλωσης εμπιστευτικότητας και σύγκρουσης συμφερόντων, το οποίο να υποβάλλεται και να εξετάζεται πριν από την έναρξη της αξιολόγησης.

ε. Χρηματοδότηση πέραν των διαθέσιμων πιστώσεων και τροποποίηση επιλεξιμότητας

Οι αιτήσεις στο «Κύπρια» χρηματοδοτούνται κατά σειρά προτεραιότητας, βάσει της βαθμολογίας που λαμβάνουν κατά την αξιολόγηση, νοουμένου ότι υπάρχουν οι διαθέσιμες πιστώσεις. Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα, ημερ. 17.4.2025, οι διαθέσιμες πιστώσεις για το 2025 επαρκούσαν για τη χρηματοδότηση μόνο των πρώτων 14 φεστιβάλ της σειράς κατάταξης. Ωστόσο, από εσωτερική αλληλογραφία, ημερ. 28.4.2025, προκύπτει ότι υποβλήθηκε και υλοποιήθηκε εισήγηση από τη Διεύθυνση του ΥφΠ για έγκριση αιτήσεων μέχρι και την 18η θέση της κατάταξης προκειμένου, όπως αναφέρεται στο σημείωμα, να περιληφθεί στην χρηματοδότηση και πρόταση από τον τομέα του λαϊκού-παραδοσιακού πολιτισμού, η οποία κατείχε τη 18η θέση.

Αντίστοιχη περίπτωση αποτελεί συγκεκριμένη αίτηση, η οποία απορρίφθηκε στο πλαίσιο του «Κύπρια 2024», καθώς η κλασική μουσική, στην οποία δραστηριοποιείται ο φορέας, δεν περιλαμβανόταν στις επιλέξιμες δραστηριότητες του «Κύπρια». Μετά την απόρριψη, ο φορέας υπέβαλε παράπονα για τη μη συμπερίληψή του και, στο «Κύπρια 2025» τροποποιήθηκε ο ορισμός του «Φεστιβάλ Τεχνών», ώστε να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και την κλασική μουσική και τον λαϊκό-παραδοσιακό πολιτισμό. Να σημειωθεί ότι τόσο η κλασσική μουσική, όσο και λαϊκός-παραδοσιακός πολιτισμός περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα «Πολιτισμός -Μουσική».

Παρόλο που δεν προκύπτουν στοιχεία ότι οι πιο πάνω ενέργειες επηρέασαν τις τελικές αποφάσεις της ΕΑ, η χρονική σύμπτωση μεταξύ των παραπόνων που υποβλήθηκαν και κατόπιν των αιτημάτων/επικοινωνιών, της διεύρυνσης του ορισμού του «Φεστιβάλ Τεχνών» και της απόφασης χρηματοδότησης αιτήσεων πέραν του αριθμού που επέτρεπαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, χωρίς επαρκή και σαφή τεκμηρίωση της σχετικής απόφασης, δημιουργεί εύλογους προβληματισμούς ως προς το κατά πόσον οι αποφάσεις αυτές βασίστηκαν αποκλειστικά σε προκαθορισμένα, αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια ή προσαρμόστηκαν στην πορεία ανάλογα με τις «πιέσεις» που προέκυψαν.

Ως εκ τούτου, η διαδικασία παρουσιάζει αδυναμίες ως προς τη διαφάνεια και τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των αιτητών, και εγείρει ζητήματα συμμόρφωσης με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και με το άρθρο 38 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου.

στ. Αδυναμίες στην τεκμηρίωση και καταχώριση βαθμολογιών

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η βαθμολογία που αποδόθηκε από τα μέλη της ΕΑ δεν συνάδει με το καταγεγραμμένο σκεπτικό ή δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από αυτό. Ειδικότερα, όπως φαίνεται και στον πιο κάτω πίνακα, εντοπίστηκε μία περίπτωση στο «Κύπρια 2024» και τρεις περιπτώσεις στο «Κύπρια 2025» όπου αρνητικές ή επιφυλακτικές παρατηρήσεις συνοδεύονταν από πολύ υψηλές βαθμολογίες. Επιπλέον, μία περίπτωση στο «Κύπρια 2024» βαθμολογήθηκε χαμηλά για ρεαλιστικότητα οικονομικού προγραμματισμού χωρίς επαρκή τεκμηρίωση.

Α/Α	Έτος	Κριτήριο	Βαθμολογία	Καταγεγραμμένο σκεπτικό	Παρατήρηση Ελέγχου
1	2024	Ρεαλιστικότητα οικονομικού προγραμματισμού	65%	Δεν καταγράφηκε σχετικό σκεπτικό.	Η βαθμολογία δεν τεκμηριώνεται από τα σχόλια αξιολόγησης.
2	2024	Ρεαλιστικότητα οικονομικού προγραμματισμού	90%	Καταγράφηκαν επιφυλάξεις για το ύψος μεμονωμένων δαπανών.	Η υψηλή βαθμολογία δεν φαίνεται να συνάδει με τις επιφυλάξεις που καταγράφηκαν.
3	2025	Προφίλ αιτητή/ συντελεστών/συνεργατών/ συμμετεχόντων	95%	Ο αιτητής χρησιμοποιεί πάντα τους ίδιους συνεργάτες και δεν έχει εξωστρέφεια στις συνεργασίες του.	Η υψηλή βαθμολογία δεν συνάδει με το καταγεγραμμένο σκεπτικό.
4	2025	Προφίλ αιτητή/ συντελεστών/συνεργατών/ συμμετεχόντων	90%–100%	Δεν τεκμηριώνεται επαρκώς το προφίλ συμμετεχόντων/ συντελεστών στην αίτηση.	Η βαθμολογία φαίνεται δυσανάλογα υψηλή σε σχέση με τα διαθέσιμα στοιχεία.
5	2025	Αποτελεσματικότητα μεθοδολογίας της οργ. και του προγραμ.	95%–100%	Γενική και ελλιπής παρουσίαση καλλιτεχνικού προγράμματος.	Η βαθμολογία δεν φαίνεται να τεκμηριώνεται επαρκώς από το περιεχόμενο της αίτησης.

Εντοπίστηκαν επίσης αδυναμίες στη διαδικασία καταχώρισης των βαθμολογιών, δεδομένου ότι τα έντυπα συμπληρώνονται χειρόγραφα και οι βαθμολογίες μεταφέρονται στη συνέχεια σε συγκεντρωτικό πίνακα, ενώ υπήρξαν και περιπτώσεις που οι βαθμολογίες στα έντυπα αξιολόγησης ήταν αρχικά συμπληρωμένες με μολύβι και μετέπειτα με μελάνι. Η χρήση μολυβιού δεν διασφαλίζει την ακεραιότητα των εγγράφων, καθώς επιτρέπει τη μεταγενέστερη αλλοίωση των καταχωρίσεων χωρίς να αφήνεται

εμφανές ίχνος τροποποίησης. Παράλληλα, η χειροκίνητη μεταφορά των βαθμολογιών από τα έντυπα αξιολόγησης στον συγκεντρωτικό πίνακα αξιολόγησης αυξάνει τον κίνδυνο σφαλμάτων, καθώς δεν προβλέπεται διαδικασία ανεξάρτητης επαλήθευσης των καταχωρισμένων στοιχείων.

Οι πιο πάνω αδυναμίες περιορίζουν την αξιοπιστία και την ιχνηλασιμότητα της διαδικασίας αξιολόγησης, αυξάνουν τον κίνδυνο λαθών ή μη εξουσιοδοτημένων μεταβολών και επιπλέον δυσχεραίνουν την εκ των υστέρων επαλήθευση της ορθότητας των αποτελεσμάτων και της ακριβούς αποτύπωσης των βαθμολογιών που χορηγήθηκαν από τους αξιολογητές.

3.2.4 Αδυναμίες λειτουργίας Επιτροπής Ενστάσεων (ΕΕ)[5]

Στη διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων για το 2025, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που επηρεάζουν τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

α. Παρόλο που η ΕΕ οφείλει να ολοκληρώσει την εξέταση των ενστάσεων εντός 45 ημερών από την υποβολή τους, σε επτά από τις 17 ενστάσεις που υποβλήθηκαν, δεν τηρήθηκε το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα, λόγω καθυστερημένης αποστολής των επιστολών διορισμού των μελών της ΕΕ.

β. Τα μέλη της ΕΕ, κατά την περίοδο του ελέγχου, δεν υπέγραψαν δηλώσεις εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η παράλειψη αυτή αποδυναμώνει τις δικλίδες διασφάλισης της αμεροληψίας και της διαφάνειας της διαδικασίας αξιολόγησης, καθώς δεν τεκμηριώνεται η απουσία τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων, ούτε η δέσμευση για τήρηση της εμπιστευτικότητας.

γ. Διαπιστώθηκαν ασυνέπειες μεταξύ των όρων και κανονισμών του «Κύπρια» και του εσωτερικού πλαισίου λειτουργίας της ΕΕ. Στο «Κύπρια» προβλέπεται ότι οι αποφάσεις χρηματοδότησης από την ΕΑ είναι οριστικές, ενώ στο εσωτερικό πλαίσιο παρέχεται η δυνατότητα επαναξιολόγησης των αιτήσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η ασυνέπεια αυτή δημιουργεί έλλειψη διαφάνειας και ασάφεια ως προς τα δικαιώματα των αιτητών και την εφαρμοστέα διαδικασία. Επίσης, δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να υποβληθεί ένσταση και η έκταση της εξέτασής της. Σημειώνεται ότι, βάσει του εσωτερικού πλαισίου λειτουργίας της ΕΕ, στις αρμοδιότητές της δεν περιλαμβάνεται η εξέταση της ουσίας της κρίσης της ΕΑ. Ως αποτέλεσμα, υποβάλλονται ενστάσεις με τις οποίες ζητείται ουσιαστικά επανεξέταση ή επαναβαθμολόγηση της αίτησης, παρόλο που η εξέτασή τους δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΕ. Η πρακτική αυτή, πέραν των ζητημάτων διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης αιτητών που αναδεικνύει, συνεπάγεται και καθυστέρηση καθώς και πρόσθετο διοικητικό φόρτο και κόστος.

[5] Τριμελής επιτροπή που απαρτίζεται από στελέχη του ΥφΠ. Διορίζονται από Υφυπουργό κατόπιν εισήγησης της Διευθύντριας ΤΣΠ για το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, με ισχύ 1 έτος.

δ. Η ΕΕ περιορίζεται σε έλεγχο τήρησης διαδικασιών, χωρίς ουσιαστική εξέταση της αξιολόγησης ή της βαθμολόγησης των αιτήσεων, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης των δικλίδων ελέγχου κατά το στάδιο της αρχικής αξιολόγησης.

ε. Κατά την εξέταση των ενστάσεων τα μέλη της ΕΕ είχαν ενώπιον τους μόνο τις υποβληθείσες ενστάσεις και τις ενημερωτικές επιστολές προς τους αιτητές, ενώ αυτές, σε όλες τις περιπτώσεις, ήταν πανομοιότυπες χωρίς επαρκή και εξατομικευμένη αιτιολόγηση που θα βοηθούσε ουσιαστικά στην εξέταση της ένστασης.

Για το «Κύπρια 2024», δεν γίνονταν δεκτές ενστάσεις κατά των αποφάσεων αξιολόγησης, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα επανεξέτασης πιθανών λαθών ή παραλείψεων.

Δεδομένων των πιο πάνω, έχουμε την άποψη ότι η ύπαρξη σαφούς διαδικασίας υποβολής και εξέτασης ενστάσεων καθώς και της έκτασης της εξέτασης θα συνέβαλλε στην ενίσχυση της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

3.2.5 Ανεπαρκής έλεγχος συμμόρφωσης και εφαρμογής των όρων του «Κύπρια»

α. Καταβολή χορηγιών σε μη επιλέξιμους δικαιούχους

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις έγκρισης και καταβολής χορηγιών σε αιτητές που φαίνεται να μην πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Συγκεκριμένα, το 2025 καταβλήθηκε χορηγία ύψους €50.000 σε αιτητή, ο οποίος σύμφωνα με το καταστατικό του, την ιστοσελίδα του και επιστολή του Υπ. Οικονομικών πρόκειται για αναγνωρισμένο φιλανθρωπικό ίδρυμα, κατηγορία φορέων που αποκλείεται ρητά από το «Κύπρια».

Επιπρόσθετα, κατά τον έλεγχό μας στο ηλεκτρονικό Μητρώο Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών του Υπουργείου Εσωτερικών, διαπιστώθηκε ότι δύο αιτητές, οι οποίοι είχαν εξασφαλίσει κρατικές χορηγίες από το ΤΣΠ κατά τα έτη 2024 και 2025, εμφάνιζαν στο πεδίο «Νομική κατάσταση λειτουργίας» ένδειξη «Αναμένεται Διόρθωση». Από περαιτέρω διερεύνηση με την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού προέκυψε ότι η εν λόγω ένδειξη σχετιζόταν με τη μη συμμόρφωση των δύο φορέων με υποχρεώσεις που απορρέουν από τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμο του 2017 και, για τις οποίες είχαν λάβει σχετικές γραπτές προειδοποιήσεις από την αρμόδια Αρχή. Ειδικότερα, οι εκκρεμότητες αφορούσαν υποχρεώσεις προηγούμενων ετών και, σύμφωνα με την ενημέρωση που

λάβαμε, ο ένας φορέας συμμορφώθηκε πλήρως στις 3.9.2026, δηλαδή μετά την εξασφάλιση των χορηγιών, ενώ ο άλλος εξακολουθεί μέχρι και τον Οκτώβριο 2026, να μην έχει συμμορφωθεί.

Παρότι κατά τον χρόνο εξέτασης των αιτήσεων δεν είχε καταχωριστεί επίσημο αίτημα διάλυσης των εν λόγω σωματείων, η ύπαρξη εκκρεμών υποχρεώσεων έναντι της αρμόδιας Αρχής, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν ακόμη και σε διαδικασία διάλυσής τους, αποτελούσε ουσιώδη πληροφορία που θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητάς τους για λήψη κρατικής χορηγίας.

Τα πιο πάνω αναδεικνύουν αδυναμία ως προς την επαλήθευση της επικαιροποιημένης νομικής κατάστασης και της συμμόρφωσης των αιτητών με τις νόμιμες υποχρεώσεις τους πριν από την έγκριση των χορηγιών. Σύμφωνα με όσα μας αναφέρθηκαν, ο έλεγχος του ΤΣΠ περιορίζεται στην υποβολή πιστοποιητικού εγγραφής και αντιγράφου του καταστατικού, χωρίς να διενεργείται πρόσθετη επαλήθευση της κατάστασης των φορέων.

Επισημαίνεται ότι η σχετική πληροφόρηση ήταν διαθέσιμη στο δημόσια προσβάσιμο Μητρώο του Υπουργείου Εσωτερικών. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι θα πρέπει να διενεργείται έλεγχος του Μητρώου πριν από την έγκριση των χορηγιών, ώστε να εντοπίζονται τυχόν εκκρεμότητες και, όπου απαιτείται, να ζητούνται διευκρινίσεις από τις αρμόδιες Αρχές ή πρόσθετα στοιχεία από τους αιτητές, προκειμένου να αξιολογείται κατάλληλα η κάθε αίτηση.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Για την ενίσχυση των ελέγχων επιλεξιμότητας, συστήνεται όπως το ΤΣΠ απαιτεί, πέραν των υφιστάμενων δικαιολογητικών, την υποβολή πρόσφατης βεβαίωσης από την αρμόδια αρχή (Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ή/και Έφορο Εταιρειών), από την οποία να προκύπτει η νομική κατάσταση του αιτητή και η συμμόρφωσή του με τις σχετικές νομοθετικές υποχρεώσεις, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

β. Ανομοιόμορφη εφαρμογή των προνοιών του «Κύπρια»

Διαπιστώθηκε μέσα από συγκεκριμένες περιπτώσεις ότι, για τις πιο κάτω πρόνοιες του «Κύπρια» δεν εντοπίστηκαν επαρκή τεκμήρια που να επιβεβαιώνουν ότι διενεργήθηκε ο απαιτούμενος έλεγχος ικανοποίησής τους.

i. **Πραγματοποίηση των νέων Φεστιβάλ Τεχνών, σε τακτικά προκαθορισμένη βάση.** Σύμφωνα με τους όρους του Προγράμματος, τα νέα Φεστιβάλ Τεχνών θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε τακτικά προκαθορισμένη βάση. Διαπιστώθηκε ότι, φορέας ο οποίος χρηματοδοτήθηκε το 2024, δεν υπέβαλε αίτηση ούτε, βάσει των στοιχείων που εξετάσαμε, πραγματοποίησε το Φεστιβάλ το 2025. Δεν προέκυψε οποιαδήποτε ενέργεια από το ΤΣΠ για εξέταση της μη συνέχισης του Φεστιβάλ, ούτε τέθηκε κάποια άλλη συνέπεια.

Ωστόσο, θεωρούμε ότι η πιο πάνω πρόνοια χρήζει επανεξέτασης. Η μελλοντική συνέχιση ενός φεστιβάλ δεν μπορεί να διασφαλιστεί κατά το στάδιο της αίτησης, καθώς μπορεί να επηρεάζεται από οικονομικούς, οργανωτικούς ή άλλους παράγοντες που προκύπτουν μεταγενέστερα. Ως εκ τούτου, δεν είναι σαφές πώς ελέγχεται η τήρηση της συγκεκριμένης πρόνοιας ούτε ποιες είναι οι συνέπειες σε περίπτωση μη συνέχισης του φεστιβάλ.

ii. **Τεκμηρίωσης τουλάχιστον του 60% του προγράμματος του φεστιβάλ με τεκμήρια συμμετοχών/δράσεων, κ.λπ**. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους η ελλιπής παρουσίαση του προγράμματος οδηγεί σε αυτόματη μείωση βαθμολογίας της αίτησης. Διαπιστώθηκαν έξι περιπτώσεις όπου η πρόνοια αυτή δεν τηρήθηκε, χωρίς ωστόσο να προκύπτει ότι αυτό επηρέασε τη βαθμολογία ή την αξιολόγηση των αιτήσεων.

γ. Αποδοχή ελλιπών ή μη ορθά υποβληθέντων στοιχείων

Αιτήσεις που δεν είναι πλήρως συμπληρωμένες και δεν περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, σύμφωνα με τους όρους του «Κύπρια», δεν θα εξετάζονται και θα απορρίπτονται χωρίς αξιολόγηση. Ωστόσο, κατά τον έλεγχό μας εντοπίστηκαν περιπτώσεις στις οποίες έγιναν αποδεκτές αιτήσεις με ελλιπή ή μη ορθά υποβληθέντα στοιχεία, χωρίς να ζητηθεί η συμπλήρωση ή η εκ νέου υποβολή τους και χωρίς η παράλειψη αυτή να επηρεάσει την εξέλιξη της αξιολόγησης ή τη χρηματοδότησή τους.

Επιπλέον, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε καθοδήγηση προς την ΕΑ ως προς το ποια στοιχεία θεωρούνται ουσιώδη ώστε η μη υποβολή τους να συνεπάγεται την απόρριψη της αίτησης. Η απουσία σχετικού πλαισίου καθοδήγησης ενδέχεται να οδηγήσει σε μη ομοιόμορφη εφαρμογή των όρων του Κύπρια και να εγείρει ζητήματα ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις απουσίας εγκεκριμένου οικονομικού απολογισμού της προηγούμενης διοργάνωσης και πιστοποιητικού εγγραφής σωματείου, υποβολής μη υπογεγραμμένου καταστατικού, χρήσης διαφορετικών προτύπων οικονομικού απολογισμού αντί του καθορισμένου εντύπου του ΤΣΠ, καθώς και υποβολής ανυπόγραφου αναλυτικού προϋπολογισμού.

δ. Έλεγχος οφειλών και εκταμίευση χορηγιών

Το «Κύπρια» προβλέπει αναστολή της εκταμίευσης όταν ο αιτητής έχει οφειλές προς άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες. Στην πράξη, σύμφωνα με τα ευρήματα του ελέγχου και την επιβεβαίωση του προϊσταμένου του Λογιστηρίου, όταν μέσω του συστήματος ΕΦΑΡ.ΣΥ εντοπίζονται οφειλές, διενεργείται συμψηφισμός με την εγκριθείσα χορηγία και η πληρωμή της χορηγίας προχωρεί κανονικά.

Επίσης εντοπίστηκε ότι ο έλεγχος δεν εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλους τους δικαιούχους, καθώς για ορισμένες κατηγορίες, όπως τα σωματεία που δεν περιλαμβάνονται στο σύστημα ΕΦΑΡ.ΣΥ, δεν είναι εφικτή η διενέργεια του σχετικού ελέγχου. Ως αποτέλεσμα, η διαδικασία εφαρμόζεται μόνο σε μέρος

των αιτητών, δημιουργώντας άνιση μεταχείριση και περιορίζοντας την ομοιόμορφη εφαρμογή των όρων του «Κύπρια».

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να αναθεωρηθούν οι πρόνοιες του «Κύπρια» ώστε να συνάδουν με την εφαρμοζόμενη πρακτική ή, εναλλακτικά, να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή τους μέσω κατάλληλων και επαρκών ελέγχων για τυχόν οφειλές πριν από την καταβολή της χρηματοδότησης.

ε. Αποδοχή χορηγιών σε είδος, χωρίς σαφές κανονιστικό πλαίσιο

Στο Πρόγραμμα «Κύπρια 2024» διαπιστώθηκε ότι, κατόπιν έγκρισης της Διεύθυνσης, επιτράπηκε υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, σε συγκεκριμένο αιτητή να συμπεριλάβει στον οικονομικό απολογισμό του φεστιβάλ, χορηγίες που έλαβε από τρίτους σε είδος, ως επιλέξιμες δαπάνες. Η δυνατότητα αυτή δεν παρέχεται από τους όρους του «Κύπρια», ούτε αυτή κοινοποιήθηκε στους υπόλοιπους αιτητές ή ενσωματώθηκε μεταγενέστερα στους επίσημους όρους, ώστε να έχουν όλοι ίση πρόσβαση στην ίδια διευκόλυνση δημιουργώντας ζητήματα διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.

Επιπλέον, η αποτίμηση της αξίας των χορηγιών σε είδος ενδέχεται να μην είναι αντικειμενική ή εύκολα επαληθεύσιμη και η αναγνώριση τους, ως επιλέξιμης δαπάνης και κατ' επέκταση ως χρηματοδοτικής συνεισφοράς, δημιουργεί σημαντικό πρόβλημα, ως προς την αντικειμενική και αξιόπιστη αποτίμηση της πραγματικής οικονομικής συμμετοχής των δικαιούχων. Η αποδοχή της χορηγίας σε είδος ως επιλέξιμη δαπάνη αυξάνει τον κίνδυνο ανακριβούς αποτύπωσης των οικονομικών δεδομένων και, κατ' επέκταση, χορήγησης κρατικής χρηματοδότησης μεγαλύτερης από εκείνη που θα δικαιολογείτο, βάσει των πραγματικών οικονομικών στοιχείων.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Σε περίπτωση που αποφασιστεί να επιτρέπονται οι χορηγίες σε είδος θα πρέπει να καθοριστεί ένα σαφές πλαίσιο αποδοχής τους και να καταγράφεται ρητά στους όρους προς γνώση όλων των ενδιαφερομένων. Η άποψή μας είναι ότι τέτοιου είδους δαπάνες είναι δύσκολο να αποτιμηθούν αντικειμενικά, ούτε και αποτελούν πραγματική χρηματική εκροή για τον δικαιούχο.

3.2.6 Οικονομικός έλεγχος, τεκμηρίωση δαπανών και εσόδων και παρακολούθηση της χρηματοδότησης

Τα Κύπρια περιλαμβάνουν απαίτηση υποβολής πιστοποιημένου οικονομικού απολογισμού μετά την ολοκλήρωση του φεστιβάλ από εγκεκριμένο εξωτερικό ελεγκτή. Τα σχετικά παραστατικά και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τον οικονομικό απολογισμό υποβάλλονται μόνο στον ελεγκτή, ενώ το ΤΣΠ δεν έχει καμία πρόσβαση σε αυτά.

Από τον έλεγχό μας διαπιστώθηκε ότι οι όροι εντολής των εξωτερικών ελεγκτών που αναλαμβάνουν την πιστοποίηση των οικονομικών απολογισμών των φεστιβάλ, δεν καθορίζουν με σαφήνεια τις απαιτούμενες ελεγκτικές διαδικασίες, το εύρος του ελέγχου και τη μεθοδολογία για την επιβεβαίωση

της επιλεξιμότητας των δαπανών και της πληρότητας και ορθότητας των δηλωθέντων εσόδων. Παράλληλα, το ΤΣΠ δεν διενεργεί ελέγχους, ούτε σε δειγματοληπτική βάση, αλλά βασίζεται κυρίως στις πληροφορίες των πολιτιστικών φορέων και στις πιστοποιήσεις των εξωτερικών ελεγκτών.

Τόσο η έλλειψη οποιουδήποτε μηχανισμού ελέγχου από το ΤΣΠ όσο και μη καθορισμός των ελεγκτικών διαδικασιών των εξωτερικών ελεγκτών, αυξάνουν τον κίνδυνο πιστοποίησης μη επιλέξιμων ή ανεπαρκώς τεκμηριωμένων δαπανών, καθώς και μη ορθής αποτύπωσης των συνολικών εσόδων των φεστιβάλ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε άλλα αντίστοιχα σχέδια χορηγιών του δημόσιου τομέα τα παραστατικά υποβάλλονται και στην αρμόδια αρχή, ώστε να είναι δυνατή η διενέργεια επαληθεύσεων και πρόσθετων ελέγχων.

Στο πλαίσιο του πιο πάνω θεωρήσαμε δόκιμο να ζητήσουμε κατά τον έλεγχο μας, τα σχετικά παραστατικά για πέντε τυχαίους φορείς που έλαβαν χορηγία στο πλαίσιο του «Κύπρια 2024» και άλλους πέντε τυχαίους φορείς του «Κύπρια 2025». Από την εξέταση των στοιχείων που υποβλήθηκαν προέκυψαν τα ακόλουθα ευρήματα:

α. Ανεπαρκής τεκμηρίωση και επαλήθευση εσόδων

Σε τουλάχιστον 6 από τα 10 φεστιβάλ που εξετάστηκαν, προέκυψαν ενδείξεις ότι δεν δηλώθηκαν ή δεν τεκμηριώθηκαν επαρκώς όλα τα έσοδα που προέκυψαν από τη διοργάνωσή τους, από π.χ. πωλήσεις εισιτηρίων, άλλες χορηγίες και από πωλήσεις φαγητών και ποτών. Συγκεκριμένα:

i. Σε μία περίπτωση, ο εξωτερικός ελεγκτής πιστοποίησε ότι δεν υπήρχαν έσοδα από τη διοργάνωση. Ωστόσο, από δημόσια διαθέσιμα στοιχεία διαπιστώθηκε ότι διατίθεντο εισιτήρια μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας πώλησης εισιτηρίων, γεγονός που δημιουργεί αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της επιβεβαίωσης των δηλωθέντων εσόδων.

ii. Σε τέσσερις περιπτώσεις, δεν προσκομίστηκαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την επιβεβαίωση της ορθότητας και πληρότητας των δηλωθέντων εσόδων. Επιπλέον, σε μία από αυτές, δεν υποβλήθηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν τα έσοδα από την πώληση αναμνηστικών προϊόντων.

iii. Σε άλλη περίπτωση, ενώ υποβλήθηκε κατάσταση με τα έσοδα από την πώληση εισιτηρίων μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, δεν προσκομίστηκαν καταστάσεις που εξάγονται από την πλατφόρμα, ώστε να επιβεβαιωθεί η ορθότητα και η πληρότητα των δηλωθέντων εσόδων. Παράλληλα, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η πληρότητα των δηλωθέντων εσόδων από χορηγίες και άλλες εμπορικές δραστηριότητες του φεστιβάλ.

β. Ανεπαρκής τεκμηρίωση επιλεξιμότητας και πιστοποίησης δαπανών

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις δαπανών που είτε δεν φαίνεται να εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες του «Κύπρια», είτε δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η άμεση σύνδεσή τους με τη διοργάνωση των φεστιβάλ. Επιπλέον, και για τα δύο έτη, διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός παραστατικών που υποβλήθηκαν για τεκμηρίωση των δαπανών, ήταν σε μορφή PDF ή Word, χωρίς πρωτότυπες υπογραφές.

Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν τα πιο κάτω:

Έτος	Εύρημα ελέγχου	Διαπίστωση
2024	Περιλήφθηκε ως επιλέξιμη δαπάνη ο φόρος μη κατοίκων επί αμοιβών καλλιτεχνών.	Ο φόρος μη κατοίκων δεν συνιστά επιλέξιμη δαπάνη του Σχεδίου, αλλά φορολογική υποχρέωση που βαρύνει τον καλλιτέχνη.
2024	Πιστοποιήθηκαν δαπάνες χωρίς επαρκή τεκμηρίωση της σύνδεσής τους με το φεστιβάλ (λογαριασμοί ηλεκτρισμού και διαδικτύου ακίνητης ιδιοκτησίας του αιτητή, εξοπλισμός, καύσιμα, επισκευές κ.ά.).	Δεν αποδείχθηκε ότι οι δαπάνες αφορούσαν αποκλειστικά και ήταν αναγκαίες για τη διοργάνωση του φεστιβάλ.
2024	Πέντε τιμολόγια δεν προσκομίστηκαν για έλεγχο.	Δεν κατέστη δυνατή η επαλήθευση της νομιμότητας και επιλεξιμότητας των αντίστοιχων δαπανών.
2025	Υποβλήθηκε λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος που αφορούσε περίοδο πριν από τη διοργάνωση του φεστιβάλ και ήταν εκδομένος σε διαφορετικό πρόσωπο από τον διοργανωτή.	Δεν τεκμηριώθηκε ότι η δαπάνη συνδεόταν με το φεστιβάλ ούτε ότι καταβλήθηκε από τον δικαιούχο της χορηγίας.
2025	Περιλήφθηκαν πάγια λειτουργικά έξοδα του Ιδρύματος (ενοίκιο μόνιμης εγκατάστασης, ηλεκτρικό ρεύμα) καθώς και εξοφλημένο προτιμολόγιο (proforma invoice) για συντήρηση ιστοσελίδας που αφορούσε προγενέστερη περίοδο.	Δεν αποδείχθηκε η άμεση σχέση των δαπανών με το φεστιβάλ ούτε, σε ορισμένες περιπτώσεις, η πραγματική καταβολή τους.

Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης του πλαισίου ελέγχου και επαλήθευσης τόσο από το ΤΣΠ, όσο και από τους εξωτερικούς ελεγκτές. Ειδικότερα, κρίνεται αναγκαίος ο σαφής καθορισμός των απαιτούμενων ελεγκτικών διαδικασιών, η υποχρέωση τήρησης και υποβολής επαρκών αποδεικτικών στοιχείων για την τεκμηρίωση των οικονομικών απολογισμών, καθώς και η διενέργεια δειγματοληπτικών επαληθεύσεων από την αρμόδια αρχή, ώστε να ενισχυθεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου.

γ. Ενδείξεις παρατυπιών σε παραστατικά δαπανών που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης

Πέραν των αδυναμιών που διαπιστώθηκαν στην τεκμηρίωση των δαπανών, εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις με ιδιαίτερη σημασία, οι οποίες εγείρουν σοβαρά ερωτήματα ως προς τη γνησιότητα και την αξιοπιστία των υποβληθέντων παραστατικών. Ειδικότερα:

i. **Τιμολόγια με ηλεκτρονικά επικολλημένες υπογραφές.** Σε μία περίπτωση, το 2025, διαπιστώθηκε ότι τιμολόγια που υποβλήθηκαν για την τεκμηρίωση δαπανών έφεραν ηλεκτρονικά επικολλημένες υπογραφές, χωρίς να προκύπτει ότι είχε ελεγχθεί η γνησιότητά τους ή η αυθεντικότητα των σχετικών εγγράφων.

ii. **Συνεχόμενη αρίθμηση παραστατικών διαφορετικών εκδοτών.** Σε άλλη περίπτωση, διαπιστώθηκε ότι τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής, τα οποία φέρονταν να έχουν εκδοθεί από διαφορετικούς συνεργάτες/προμηθευτές του φορέα για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο φεστιβάλ, έφεραν συνεχόμενη αρίθμηση. Το γεγονός αυτό προκαλεί εύλογα ερωτήματα ως προς την προέλευση και τη γνησιότητά τους, καθώς τα παραστατικά διαφορετικών εκδοτών αναμένεται να ακολουθούν ανεξάρτητες σειρές αρίθμησης.

Οι πιο πάνω περιπτώσεις δεν αποτελούν από μόνες τους απόδειξη παρατυπίας ή πλαστογράφησης, συνιστούν όμως ενδείξεις που απαιτούν ειδική διερεύνηση από το ΤΣΠ. Η αποδοχή των σχετικών παραστατικών χωρίς επαρκή επαλήθευση ενέχει τον κίνδυνο αναγνώρισης μη πραγματικών ή μη επιλέξιμων δαπανών και, κατ' επέκταση, αδικαιολόγητης καταβολής κρατικής χορηγίας.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το ΤΣΠ να προχωρήσει σε ειδική διερεύνηση των δύο περιπτώσεων, ζητώντας από τους δικαιούχους τα πρωτότυπα παραστατικά και επιβεβαίωση της γνησιότητάς τους από τους φερόμενους ως εκδότες. Παράλληλα, να ζητήσει από τους εξωτερικούς ελεγκτές να επανεξετάσουν τα σχετικά παραστατικά και να τεκμηριώσουν την πραγματοποίηση των αντίστοιχων συναλλαγών. Εφόσον προκύψουν ενδείξεις πλαστογράφησης ή άλλων πιθανών ποινικών αδικημάτων, να εξεταστεί η παραπομπή των υποθέσεων στις αρμόδιες διωκτικές αρχές για περαιτέρω διερεύνηση.

δ. Αδυναμίες στην πιστοποίηση και υποβολή οικονομικών απολογισμών

Οι απαιτήσεις του Προγράμματος περιλαμβάνουν υποβολή πιστοποιημένων οικονομικών απολογισμών των φεστιβάλ, εντούτοις διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υποβολής οικονομικών απολογισμών που δεν συνάδουν με τη συγκεκριμένη απαίτηση. Ειδικότερα, σε μία περίπτωση το 2025, ο οικονομικός απολογισμός είχε υπογραφεί και σφραγιστεί από εγκεκριμένο λογιστή, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα Διευθυντής της αιτήτριας εταιρείας. Σε άλλη περίπτωση, ο οικονομικός απολογισμός ήταν υπογεγραμμένος από τον ιδρυτή/επικεφαλής του Ιδρύματος και έφερε μόνο τη σφραγίδα του Ιδρύματος, χωρίς πιστοποίηση από ανεξάρτητο εγκεκριμένο ελεγκτή ενώ σε τρίτη περίπτωση, στον οικονομικό απολογισμό του φεστιβάλ δεν αναγραφόταν ημερομηνία πιστοποίησης. Μόνο η τελευταία σελίδα έφερε υπογραφή του ελεγκτή, οι ενδιάμεσες σελίδες δεν ήταν μονογραμμένες ή επικυρωμένες και δεν υπήρχε σφραγίδα παραλαβής ή άλλη ένδειξη καταχώρισης από το ΤΣΠ, ώστε να επιβεβαιώνεται η ημερομηνία υποβολής.

Τα πιο πάνω συνιστούν απόκλιση από τις προβλεπόμενες διαδικασίες και καταδεικνύουν αδυναμίες, τόσο στον έλεγχο της ανεξαρτησίας των πιστοποιούντων προσώπων όσο και στις διαδικασίες παραλαβής και επαλήθευσης των οικονομικών απολογισμών, με αποτέλεσμα να επηρεάζουν την αξιοπιστία και αντικειμενικότητα των οικονομικών απολογισμών.

ε. Ανεπαρκής έλεγχος πολλαπλής χρηματοδότησης ίδιων δαπανών - αυξημένος κίνδυνος

Διαπιστώθηκε ότι, στο «Κύπρια 2025», οι αιτητές καλούνταν να δηλώσουν κατά πόσο είχαν υποβάλει αίτηση και στο «Πολιτισμός ΙΙ 2025» για το ίδιο φεστιβάλ, απαίτηση που δεν υπήρχε στο «Κύπρια 2024». Δεδομένου ότι και τα δύο προγράμματα διαχειρίζονται από το ΤΣΠ, η πληροφορία αυτή θα μπορούσε να επαληθεύεται απευθείας από τα αρχεία του, χωρίς να βασίζεται αποκλειστικά στις δηλώσεις των αιτητών.

Κατά τον έλεγχό μας δεν εντοπίστηκαν τεκμήρια ότι το ΤΣΠ διενεργούσε συστηματικούς ελέγχους για πιθανές επικαλύψεις δαπανών μεταξύ των δύο προγραμμάτων. Όπως διαπιστώθηκε, τουλάχιστον 11 φορείς το 2024 και 10 φορείς το 2025 υπέβαλαν αιτήσεις και στα δύο προγράμματα, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ύπαρξη κατάλληλων δικλίδων ελέγχου για την αποτροπή διπλής χρηματοδότησης των ίδιων δαπανών.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι το ΤΣΠ δεν επαληθεύει τις χορηγίες ή άλλες χρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν οι δικαιούχοι από τρίτες πηγές, αλλά βασίζεται στις δηλώσεις και στις βεβαιώσεις που υποβάλλουν οι ίδιοι. Ωστόσο, όπως προέκυψε από τον έλεγχό μας, οι βεβαιώσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν πάντοτε το ακριβές ποσό της χορηγίας, με αποτέλεσμα το ΤΣΠ να μην μπορεί να επιβεβαιώσει το συνολικό ύψος της χρηματοδότησης κάθε δικαιούχου, ούτε να εντοπίσει αποτελεσματικά περιπτώσεις πολλαπλής χρηματοδότησης.

στ. Αδυναμίες στην τήρηση των προθεσμιών και στη διαχείριση των πιστώσεων

Σύμφωνα με το Σχέδιο, ο δικαιούχος υποβάλλει οικονομικό απολογισμό πριν την καταβολή της Β΄ δόσης. Σε αντίθετη περίπτωση δεν του καταβάλλεται η Β΄ δόση και υποχρεούται να υποβάλει αναλυτική κατάσταση δαπανών για την Α δόση. Εντούτοις διαπιστώθηκαν περιπτώσεις σημαντικής καθυστέρησης στην υποβολή οικονομικών απολογισμών, χωρίς να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του Σχεδίου. Ενδεικτικά, στο «Κύπρια 2024» σε μία περίπτωση ο απολογισμός υποβλήθηκε με καθυστέρηση οκτώ μηνών, ενώ στο «Κύπρια 2025» καταγράφηκαν καθυστερήσεις μίας εβδομάδας, δυόμισι μηνών και τεσσάρων μηνών από τη λήξη της προθεσμίας. Επίσης, σε άλλη περίπτωση καταδεικνύεται ασυνέπεια στην εφαρμογή των όρων των χορηγικών σχεδίων από το ΤΣΠ εφόσον αρχικά, με επιστολή ημερομηνίας 10.4.2024, ανέστειλε την εξέταση αιτήσεων του φορέα λόγω πολλαπλών εκκρεμοτήτων, επτά μήνες αργότερα, στις 18.11.2024, του καταβλήθηκε η Α δόση χορηγίας, γεγονός που εγείρει ζητήματα ίσης μεταχείρισης και συνεπούς εφαρμογής των όρων.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι μέρος των πληρωμών της Β΄ δόσης μεταφέρεται συστηματικά στο επόμενο οικονομικό έτος λόγω της χρονικής ολοκλήρωσης ορισμένων φεστιβάλ. Ενδεικτικά, το 2024, καταβλήθηκαν €81.931 για χορηγίες του «Κύπρια 2023» και το 2025, €75.314 για χορηγίες του «Κύπρια 2024».

Η πρακτική αυτή, η οποία έχει επισημανθεί και από το ίδιο το ΤΣΠ σε εσωτερική αλληλογραφία, επηρεάζει την ομαλή εκτέλεση του Προϋπολογισμού, αναδεικνύει αδυναμίες στην τήρηση των προθεσμιών και στον δημοσιονομικό προγραμματισμό και οδηγεί σε επανειλημμένες μεταφορές πιστώσεων.

ζ. Επιχορήγηση πέραν των πραγματικών δαπανών

Στο πλαίσιο συγκεκριμένου φεστιβάλ το 2024, εγκρίθηκε και καταβλήθηκε χορηγία ύψους €24.000, ενώ οι πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες του φεστιβάλ ανήλθαν σε €22.300. Ως εκ τούτου, η καταβληθείσα χορηγία υπερέβη τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες κατά €1.700.

Σύμφωνα με το άρθρο 25(β) του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014), το ύψος της επιχορήγησης δεν πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών. Παρότι το ποσό της υπέρβασης (€1.700) δεν κρίνεται σημαντικό από οικονομικής άποψης, η καταβολή χορηγίας πέραν των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών συνιστά μη συμμόρφωση με τους όρους και τις προϋποθέσεις του «Κύπρια», καθώς και με την προβλεπόμενη διαδικασία ελέγχου και καταβολής των χορηγιών. Η τήρηση των σχετικών όρων αποτελεί θεμελιώδης θέμα, είναι σημαντική, ανεξαρτήτως του ύψους της εκάστοτε απόκλισης.

η. Μη ορθή ταξινόμηση πιστώσεων στον Προϋπολογισμό

Από την εξέταση του μνημονίου του Προϋπολογισμού του ΤΣΠ διαπιστώθηκε ότι οι πιστώσεις για το Κύπρια καταχωρίζονται στην ομάδα δαπανών «Λειτουργικές Δαπάνες». Δεδομένου, ωστόσο, ότι οι εν λόγω πιστώσεις αφορούν επιχορηγήσεις προς τρίτους, θεωρούμε ότι θα έπρεπε να ταξινομούνται στην ομάδα δαπανών «Κοινωνικές Παροχές», κατά τον ίδιο τρόπο με τα λοιπά χορηγικά προγράμματα του ΤΣΠ.

Η εν λόγω εσφαλμένη ταξινόμηση είχε ως αποτέλεσμα οι σχετικές δαπάνες να μην περιληφθούν στον ετήσιο κατάλογο χορηγιών και κατά χάριν δωρεών που δημοσιεύει το Γενικό Λογιστήριο για σκοπούς διαφάνειας, καθώς δεν περιλάμβανε το σύνολο των επιχορηγήσεων που παραχωρήθηκαν από το ΤΣΠ, περιορίζοντας την πληρότητα και την ορθότητα της σχετικής πληροφόρησης προς το κοινό.

3.3 Χορηγικό Πρόγραμμα «Πολιτισμός ΙΙ» (2021-2025)

Το πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΙΙ» αποτελεί τον βασικό μηχανισμό στήριξης πολιτιστικών δραστηριοτήτων του ΤΣΠ. Αποτελεί έναν ξεχωριστό και αυτόνομο πυλώνα της κρατικής πολιτικής για την ανάπτυξη και τη στήριξη του σύγχρονου πολιτισμού στην Κύπρο, με κύριο στόχο του την προσφορά ευκαιριών και προοπτικών για την υλοποίηση δημιουργικών και αξιόλογων δραστηριοτήτων, οι οποίες προάγουν και ενισχύουν τον πολιτισμό.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, το 2025 προκηρύχθηκαν επτά τομεακά Σχέδια Επιχορηγήσεων (Υποπρογράμματα), τα οποία αντικατοπτρίζουν την υφιστάμενη οργανωτική δομή του ΤΣΠ και καλύπτουν τους τομείς της Λογοτεχνίας, των Εικαστικών, της Μουσικής, του Χορού, του Θεάτρου, του Παραδοσιακού Πολιτισμού και του Κινηματογράφου, καθώς και το ειδικά διαμορφωμένο διατομεακό Σχέδιο για τους πολιτιστικούς δημιουργούς. Η συνολική δαπάνη για το 2025, ανήλθε σε €6.149.963, στην οποία περιλαμβάνονται δαπάνες ύψους, €625.068 για το Υποπρόγραμμα Μουσικής και €404.436 για το Υποπρόγραμμα Θεάτρου, θέματα τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο του ελέγχου μας.

3.3.1 Αδυναμίες στις διαδικασίες παρακολούθησης και διαχείρισης χορηγιών

α. Όλα τα Υποπρογράμματα του Πολιτισμός ΙΙ εφαρμόζουν, σε μεγάλο βαθμό, κοινές διαδικασίες και κριτήρια επιλεξιμότητας δαπανών, ωστόσο η διαχείριση και αξιολόγηση των αιτήσεων πραγματοποιείται ανεξάρτητα από κάθε τομέα, χωρίς ενιαίο μηχανισμό συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου. Επίσης, δεν υφίσταται συστηματική και καθιερωμένη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων λειτουργών, υπευθύνων για τα υποπρογράμματα, για τον εντοπισμό πιθανών τυχόν επικαλύψεων επιχορηγούμενων δαπανών. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης συντονισμού και της συστηματικής ανταλλαγής πληροφοριών, αυξάνεται ο κίνδυνος της ανομοιόμορφης εφαρμογής των κριτηρίων, της ασυνέπειας στις αποφάσεις και της διπλής χρηματοδότησης.

β. Κατά την περίοδο του ελέγχου, δεν τηρήθηκε συγκεντρωμένη και επικαιροποιημένη πληροφόρηση για τους εγκεκριμένους φορείς του Πολιτισμός ΙΙ (π.χ. υπό μορφή μητρώου ή συγκεντρωτικού πίνακα). Η αποσπασματική τήρηση των στοιχείων από τους επιμέρους τομείς περιορίζει την αποτελεσματική παρακολούθηση των δικαιούχων, αυξάνει τον κίνδυνο λαθών ή παραλείψεων και δυσχεραίνει την άμεση εξαγωγή ολοκληρωμένης και αξιόπιστης διοικητικής πληροφόρησης.

γ. Δεν τηρείτο επίσης επίσημο και επικαιροποιημένο αρχείο για την παρακολούθηση των φορέων που εκκρεμεί να υποβάλουν οικονομικό απολογισμό ή που, παρότι τον έχουν υποβάλει, εκκρεμεί η καταβολή της Β΄δόσης της χρηματοδότησης τους. Η παρακολούθηση βασίζεται σε προσωπικά χειρόγραφα αρχεία λειτουργών, τα οποία δεν διασφαλίζουν συστηματική καταγραφή και αποτελεσματικό έλεγχο. Ως εκ τούτου, αυξάνεται τόσο ο κίνδυνος καθυστερήσεων στις πληρωμές, όσο και ο κίνδυνος ελλιπούς παρακολούθησης και απώλειας κρίσιμων πληροφοριών.

δ. Στην ιστοσελίδα του ΤΣΠ δημοσιεύθηκαν μόνο τα αρχικά αποτελέσματα των Υποπρογραμμάτων Μουσικής και Θεάτρου για το 2025. Ωστόσο, μεταγενέστερες ακυρώσεις χρηματοδοτήσεων, επιστροφές ποσών και νέες εγκρίσεις δεν αποτυπώθηκαν σε επικαιροποιημένο πίνακα αποτελεσμάτων. Ως αποτέλεσμα, οι δημοσιευμένες πληροφορίες δεν αντανακλούν τις τελικές εγκρίσεις, γεγονός που περιορίζει τη διαφάνεια και ενδέχεται να παραπλανήσει τους ενδιαφερόμενους.

ε. Οι όροι του Προγράμματος προβλέπουν ότι ο πιστοποιημένος οικονομικός απολογισμός υποβάλλεται εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, χωρίς όμως να καθορίζονται

οι συνέπειες σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Κατά τον έλεγχό μας εντοπίστηκε περίπτωση δικαιούχου, στον τομέα του Θεάτρου που υπέβαλε τον απολογισμό με καθυστέρηση τεσσάρων μηνών, χωρίς το ΤΣΠ να προβεί σε λήψη οποιουδήποτε μέτρου.

3.3.2 Αδυναμίες στη Λειτουργία της Επιτροπής Αξιολόγησης (ΕΑ)

Από τον έλεγχο της λειτουργίας των ΕΑ διαπιστώθηκαν αδυναμίες ως προς τη διαφάνεια, την τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών και την επαρκή τεκμηρίωση των σχετικών αποφάσεων. Οι αδυναμίες αυτές αυξάνουν τον κίνδυνο αμφισβήτησης της νομιμότητας και της αντικειμενικότητας της διαδικασίας αξιολόγησης, και δυσχεραίνουν την εκ των υστέρων διενέργεια ελέγχου επί των αποφάσεων και της διαδικασίας λήψης τους.

α. Διορισμός και τρόπος λειτουργίας ΕΑ

i. Ο διορισμός των μελών της ΕΑ κατά το έτος ελέγχου, δεν είχε δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του ΤΣΠ, για κανέναν από τους δύο Τομείς, περιορίζοντας τη διαφάνεια της διαδικασίας και την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών.

ii. Ο λειτουργός του ΤΣΠ που συμμετείχε στις ΕΑ των Τομέων Μουσικής και Θεάτρου, δεν είχε υπογράψει Δήλωση Εμπιστευτικότητας και Ευσυνειδησίας, με αποτέλεσμα να μην τεκμηριώνεται η διασφάλισή τους.

iii. Σύμφωνα με τον αρμόδιο λειτουργό του τομέα της Μουσικής, οι συνεδριάσεις της ΕΑ διευθετούνταν και πραγματοποιούνταν μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας ή/και διά ζώσης. Ωστόσο, δεν μας προσκομίστηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήση όλων των μελών της ΕΑ στις σχετικές συνεδρίες. Ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με το άρθρο 21 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/1999), αναφορικά με τη νόμιμη σύγκληση και λειτουργία συλλογικών διοικητικών οργάνων.

iv. Δεν τηρήθηκαν πρακτικά για καμία από τις πιο πάνω συνεδριάσεις, κατά παράβαση του άρθρου 24 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν. 158(Ι)/1999), το οποίο προβλέπει την τήρηση πρακτικών από τα διοικητικά όργανα, ώστε να αποτυπώνονται με σαφήνεια οι αποφάσεις και το σχετικό σκεπτικό. Σύμφωνα, με προφορική ενημέρωση από τον αρμόδιο λειτουργό, το σκεπτικό των μελών της ΕΑ και τα ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας που κρίθηκε αναγκαίο να καταγραφούν αποτυπώθηκαν στα ομαδικά έντυπα αξιολόγησης. Η πρακτική αυτή, ωστόσο, δεν θεωρούμε ότι υποκαθιστά την υποχρέωση τήρησης πρακτικών.

β. Αδυναμίες στην τεκμηρίωση και την ιχνηλασιμότητα της διαδικασίας αξιολόγησης

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην τεκμηρίωση, στην ιχνηλασιμότητα και στην ορθή τήρηση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι οποίες επηρεάζουν την επαληθευσιμότητα και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

i. Στον τομέα του Θεάτρου εντοπίστηκαν δύο ομαδικά έντυπα αξιολόγησης για την ίδια δραστηριότητα, με διαφορετικές τελικές βαθμολογίες (85,66% και 94,68%), παρόλο που το σκεπτικό αξιολόγησης που καταγράφεται και στα δύο έντυπα ήταν ουσιαστικά ίδιο. Λήφθηκε τελικά υπόψη η υψηλότερη εκ των δύο βαθμολογία, χωρίς να τεκμηριώνεται στον φάκελο ο λόγος ύπαρξης των δύο εντύπων, ούτε και η επιλογή της τελικής βαθμολογίας. Όπως μας ενημέρωσε το ΤΣΠ, η ύπαρξη δεύτερου εντύπου αποδίδεται σε λάθος που διορθώθηκε.

ii. Σε δύο περιπτώσεις στον τομέα της Μουσικής εντοπίστηκαν πολλαπλές εκδόσεις ατομικών εντύπων αξιολόγησης με διαφορετικές βαθμολογίες ή μεταγενέστερες διορθώσεις, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, καθώς και τέσσερις περιπτώσεις με ασυνέπειες μεταξύ ατομικών και ομαδικών εντύπων. Τα ευρήματα αυτά περιορίζουν την ιχνηλασιμότητα και δυσχεραίνουν την επαλήθευση των τελικών αποτελεσμάτων.

iii. Στον τομέα του Θεάτρου οι υπογραφές των μελών της ΕΑ στα ομαδικά έντυπα εμφανίζονται πανομοιότυπες, που ενδεχομένως να υποδηλώνει αναπαραγωγή και επικόλλησή τους, ενώ αντίστοιχο εύρημα διαπιστώθηκε σε ατομικά έντυπα μέλους της ΕΑ στον τομέα της Μουσικής. Επιπλέον, σε ομαδικά έντυπα της Μουσικής απουσιάζουν ημερομηνίες αξιολόγησης.

iv. Η πλειοψηφία των αιτήσεων στον τομέα της Μουσικής φαίνεται να μελετήθηκε και αξιολογήθηκε κατά την ίδια ημερομηνία από όλους τους αξιολογητές, γεγονός που δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσο εξετάστηκαν με τη δέουσα προσοχή. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού αιτήσεων, η πρακτική αυτή δεν παρέχει επαρκή τεκμηρίωση ως προς τον χρόνο που απαιτήθηκε για την επαρκή εξέταση και αξιολόγησή τους.

v. Σε μία περίπτωση στον τομέα του Θεάτρου δεν εντοπίστηκε ατομικό έντυπο αξιολόγησης συγκεκριμένου μέλους της ΕΑ, παρότι στο ομαδικό έντυπο καταγράφεται βαθμολογία 100/100, που αποδόθηκε από το συγκεκριμένο μέλος.

γ. Αδυναμίες τεκμηρίωσης διοικητικών αποφάσεων

Στα ατομικά έντυπα αξιολόγησης διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην τεκμηρίωση και την αιτιολόγηση των βαθμολογιών, οι οποίες περιορίζουν την ιχνηλασιμότητα και επαληθευσιμότητα της διαδικασίας και αυξάνουν τον κίνδυνο μη ομοιόμορφης εφαρμογής των κριτηρίων.

i. Σε όλες τις αιτήσεις που εξετάστηκαν και στους δύο τομείς, τα έντυπα αξιολόγησης και οι επιστολές έγκρισης δεν περιλάμβαναν επαρκές και αναλυτικό σκεπτικό για κάθε επιμέρους κριτήριο αξιολόγησης. Οι αιτιολογίες ήταν κατά κανόνα γενικόλογες και περιορίζονταν κυρίως στη συνάφεια της πρότασης με τους στόχους του Προγράμματος, το οποίο αποτελεί μόνο ένα εκ των πέντε κριτηρίων αξιολόγησης, χωρίς να τεκμηριώνεται η αξιολόγηση των υπόλοιπων κριτηρίων. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η δυνατότητα ελέγχου του τρόπου με τον οποίο προέκυψε η τελική βαθμολογία και η απόφαση χρηματοδότησης και επιπλέον δεν συνάδει με την απαίτηση του άρθρου 28(1) και (2) του Ν.158(Ι)/1999 για σαφή και επαρκή αιτιολογία των διοικητικών πράξεων. Επιπρόσθετα, η χρήση γενικών και μη εξατομικευμένων χαρακτηρισμών δεν δύναται να συνιστά επαρκή αιτιολογία, ιδίως όταν η απόφαση επηρεάζει άμεσα την κατάταξη και το ύψος της χορηγίας κάθε αιτητή.

ii. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις που οι ίδιες ή παρόμοιες παρατηρήσεις συνοδεύονταν από διαφορετικές βαθμολογίες, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσίαζαν μεταξύ τους σημαντικές αποκλίσεις, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, η βαθμολογία δεν ανταποκρινόταν στο περιεχόμενο των σχολίων. Το εύρημα αυτό δημιουργεί κίνδυνο ασυνεπούς και μη ομοιόμορφης εφαρμογής των κριτηρίων και δυσχεραίνει την τεκμηρίωση της αξιολογικής κρίσης.

Σημειώνεται ενδεικτικά ότι, στον τομέα της Μουσικής, δύο αιτήσεις με πανομοιότυπες παρατηρήσεις αξιολογητών έλαβαν τελικές βαθμολογίες 80% και 93%. Επιπλέον, τρεις αιτήσεις που χαρακτηρίστηκαν «αξιόλογες», έλαβαν βαθμολογίες 78,35%, 79% και 83,4%, ενώ αίτηση για την οποία καταγράφηκε απλά ότι «ανταποκρίνεται στους στόχους του Προγράμματος», έλαβε 90,75%. Οι περιπτώσεις αυτές καταδεικνύουν ανεπαρκή σύνδεση μεταξύ του ποιοτικού σκεπτικού και της βαθμολογίας και, κατ' επέκταση, περιορίζουν τη δυνατότητα επαλήθευσης της ορθότητας και συνέπειας των τελικών αποτελεσμάτων.

3.3.3 Ανεπαρκής έλεγχος συμμόρφωσης και εφαρμογής των όρων των Υποπρογραμμάτων

α. Μη επιλέξιμοι, αλλά χρηματοδοτήθηκαν

Σε πέντε από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν του Υποπρογράμματος Μουσικής, δεν τεκμηριωνόταν από το καταστατικό των Φορέων ότι οι αιτητές είχαν κύρια δραστηριότητα στον τομέα της μουσικής, όπως απαιτεί ο όρος Γ(1) του Προγράμματος. Παρά την αδυναμία τεκμηρίωσης της επιλεξιμότητας, οι αιτήσεις εγκρίθηκαν. Από αυτό καταδεικνύεται η μη συνεπής εφαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας, με κίνδυνο την άνιση μεταχείριση των αιτητών και τον περιορισμό της διαφάνειας και αξιοπιστίας της όλης διαδικασίας.

β. Κατ' εξαίρεση έγκριση κατόπιν επανειλημμένων αιτημάτων/επικοινωνιών για επανεξέταση

Από την εξέταση των αιτήσεων που εγκρίθηκαν εκ των υστέρων, μετά από ακυρώσεις που προέκυψαν, διαπιστώθηκε ότι αίτηση φορέα, η οποία είχε αρχικά απορριφθεί λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων πιστώσεων, χρηματοδοτήθηκε σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά από επανειλημμένες επικοινωνίες του αιτητή με το ΥφΠ για περίοδο περίπου έξι μηνών.

Σημειώνεται ότι ο συγκεκριμένος αιτητής ήταν ο δεύτερος επιλαχών στον κατάλογο κατάταξης των αιτήσεων που δεν είχαν χρηματοδοτηθεί λόγω έλλειψης πιστώσεων. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρεται και σε υπηρεσιακή αλληλογραφία, για να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του, χρηματοδοτήθηκε και ο πρώτος επιλαχών, ώστε να τηρηθεί η σειρά κατάταξης.

Δεδομένου ότι δεν υπήρχαν περαιτέρω εξοικονομήσεις από τις πιστώσεις του Προγράμματος για τη χρηματοδότηση των δύο αιτητών, αξιοποιήθηκαν κονδύλια που είχαν δεσμευτεί για το «Σχέδιο Ενίσχυσης της σύγχρονης μουσικής δημιουργίας», το οποίο τελικά δεν υλοποιήθηκε. Σύμφωνα με τα σχετικά σημειώματα, η συγκεκριμένη διευθέτηση εφαρμόστηκε κατ' εξαίρεση και για μία μόνο φορά.

Η περίπτωση αυτή δημιουργεί ερωτήματα ως προς τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των αιτητών, καθώς η χρηματοδότηση ενός αρχικά απορριφθέντος αιτήματος φαίνεται να προέκυψε μετά από επίμονα αιτήματα και εκτός του αρχικού χρηματοδοτικού σχεδιασμού. Παράλληλα, η ανακατεύθυνση των διαθέσιμων πόρων καταδεικνύει αδυναμίες στον δημοσιονομικό προγραμματισμό και στην τεκμηρίωση της ανακατανομής των κονδυλίων.

γ. Μη τεκμηριωμένη επιλογή δικαιούχων μετά από ακύρωση

Οι αιτήσεις στον τομέα του Θεάτρου, για σκοπούς αξιολόγησης, κατατάχθηκαν σε τρεις κατηγορίες: φορείς, ομάδες φυσικών προσώπων και πολιτιστικοί δημιουργοί, με ξεχωριστή κατάταξη ανά κατηγορία και με βάση απόφαση της Διεύθυνσης, χρηματοδοτήθηκαν οι αιτητές όλων των κατηγοριών που εξασφάλισαν βαθμολογία άνω του 85%.

Στην πορεία προέκυψε ακύρωση τριών εγκεκριμένων προτάσεων της κατηγορίας «Φορείς», και διαπιστώθηκε ότι η εναπομένουσα χρηματοδότηση κατευθύνθηκε σε δύο φορείς με βαθμολογία

84,08% και 83,58% στην ίδια κατηγορία, παρόλο που υπήρχε αιτητής με υψηλότερη βαθμολογία (84,95%) στην κατηγορία «Ομάδες Φυσικών Προσώπων», ο οποίος δεν χρηματοδοτήθηκε.

Άποψη μας είναι ότι, δεδομένου ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός δεν είχε κατανεμηθεί ανά κατηγορία αιτητών, δεν προκύπτει ότι η ανακατανομή των διαθέσιμων πιστώσεων θα έπρεπε να περιοριστεί στην κατηγορία «Φορείς». Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι η επιλογή αιτητών με χαμηλότερη βαθμολογία, ενώ υπήρχε διαθέσιμος αιτητής με υψηλότερη βαθμολογία, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση αντικειμενικά κριτήρια και εγείρει ζήτημα ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

δ. Μη κοινοποίηση αλλαγών στο ΤΣΠ για τις εγκεκριμένες δράσεις και συντελεστές

Σε τρεις από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν στον τομέα της Μουσικής και σε μία στον τομέα του Θεάτρου, διαπιστώθηκαν αλλαγές στα στοιχεία των εγκεκριμένων δράσεων, όπως η ημερομηνία, ο χώρος ή άλλα δεδομένα, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και έγκριση από το ΤΣΠ, όπως απαιτεί ο όρος ΣΤ(4) του Προγράμματος.

Επιπλέον, σε μία περίπτωση, αντικαταστάθηκε μέλος της ομάδας χωρίς προηγούμενη ενημέρωση, ενώ τα στοιχεία και το βιογραφικό του νέου μέλους υποβλήθηκαν μόνο μετά την πραγματοποίηση της δράσης, μαζί με τον τελικό απολογισμό.

Η πρακτική αυτή δεν διασφαλίζει ότι οι αλλαγές αφορούσαν δράσεις και συντελεστές που είχαν αξιολογηθεί και εγκριθεί, δημιουργώντας κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τους όρους του Προγράμματος και έγκρισης μη επιλέξιμων δαπανών.

ε. Εκπρόθεσμη αποδοχή χορηγίας και παράταση προθεσμίας εκτός των προβλεπόμενων όρων

Σε μία περίπτωση στον τομέα της «Μουσικής», διαπιστώθηκε ότι εγκρίθηκε παράταση ενός μηνός για την αποδοχή της χορηγίας από τον δικαιούχο, μετά από αίτημά του ότι εκκρεμούσε ο καθορισμός του τελικού χώρου υλοποίησης της δράσης, παρόλο που ο όρος ΙΕ(1) του Προγράμματος δεν προβλέπει παράταση της σχετικής προθεσμίας.

Μετά την παρέλευση και της παράτασης, ο δικαιούχος ενημέρωσε το ΤΣΠ για αλλαγή του χώρου υλοποίησης της δράσης, η οποία εγκρίθηκε, και στη συνέχεια ζήτησε την αποδέσμευση και καταβολή της πρώτης δόσης της χορηγίας, γεγονός που συνιστά έμμεση και εκπρόθεσμη αποδοχή της χορηγίας.

Η πρακτική αυτή η οποία αποτελεί απόκλιση από τους όρους του Προγράμματος, καθώς δεν προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας αποδοχής της χορηγίας και θεωρούμε ότι δημιουργεί κίνδυνο μη συνεπούς εφαρμογής των κανόνων και άνισης μεταχείρισης των δικαιούχων, καθώς η διαδικασία συνεχίστηκε παρά την εκπρόθεσμη αποδοχή της χορηγίας.

στ. Μη προσκόμιση παραστατικών και κίνδυνος επικάλυψης δαπανών

Όπως διαπιστώθηκε, αιτητής στον τομέα του Θεάτρου έλαβε έγκριση για δύο διαφορετικές θεατρικές παραστάσεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στον ίδιο χώρο και σε συνεχόμενες ημερομηνίες. Παρόλο που η περίπτωση δεν αποδεικνύει από μόνη της διπλή χρηματοδότηση, θεωρούμε ότι δημιουργεί αυξημένο κίνδυνο επικάλυψης ή διπλής καταχώρισης δαπανών μεταξύ των δύο δράσεων, η οποία θα έπρεπε να ελεγχθεί.

Για τον λόγο αυτό, ζητήθηκε από την Υπηρεσία μας, μέσω του ΤΣΠ, η προσκόμιση των σχετικών τιμολογίων και λοιπών παραστατικών, ώστε να επιβεβαιωθεί ότι οι δαπάνες που δηλώθηκαν για κάθε δράση ήταν πραγματικές και επιλέξιμες. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο αιτητής δεν είχε προσκομίσει τα ζητηθέντα στοιχεία.

Η μη προσκόμιση των απαιτούμενων παραστατικών δεν συνάδει με τον όρο ΙΣΤ(ΙΙ)(9) του Προγράμματος, ο οποίος προβλέπει την υποχρέωση των αιτητών να υποβάλλουν, όταν ζητηθεί, τα πρωτότυπα νόμιμα παραστατικά και τα σχετικά στοιχεία για σκοπούς ελέγχου.

Ως αποτέλεσμα, δεν κατέστη δυνατό να επαληθευτεί η επιλεξιμότητα των σχετικών δαπανών και να αποκλειστεί το ενδεχόμενο επικάλυψης δαπανών μεταξύ των δύο δράσεων.

ζ. Ελλείψεις στα δικαιολογητικά και στους φακέλους των αιτήσεων

Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκαν περιπτώσεις μη πλήρους συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Προγράμματος στους τομείς της Μουσικής και του Θεάτρου.

- Για συγκεκριμένο αιτητή στον Τομέα της Μουσικής δεν εντοπίστηκε η απαιτούμενη έκθεση αξιολόγησης της δραστηριότητας, όπως προβλέπεται στο σημείο ΙΣΤ(ΙΙ)(3) του Προγράμματος.
- Σε δύο περιπτώσεις, το καταστατικό που υποβλήθηκε δεν ήταν υπογεγραμμένο.
- Σε άλλη περίπτωση, η υπεύθυνη δήλωση ενιαίας επιχείρησης δεν ήταν πλήρως συμπληρωμένη.

Οι πιο πάνω ελλείψεις δείχνουν αδυναμίες στον έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών και στην τήρηση των φακέλων των αιτήσεων. Ως αποτέλεσμα, αυξάνεται ο κίνδυνος ελλιπούς τεκμηρίωσης των αποφάσεων και μη πλήρους συμμόρφωσης με τους όρους του Προγράμματος.

η. Μη τήρηση της απαίτησης για επίσημες βεβαιώσεις μη οφειλής προς το Κράτος

i. Διαπιστώθηκε ότι σε 6 αιτήσεις που εξετάστηκαν, 4 στον τομέα της Μουσικής και 2 στον τομέα του Θεάτρου, δεν υποβλήθηκαν οι απαιτούμενες επίσημες βεβαιώσεις από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) και το Τμήμα Φορολογίας, με τις οποίες να επιβεβαιώνεται ότι οι αιτητές δεν είχαν οφειλές κατά την υποβολή της αίτησής τους, όπως προνοείται στο σημείο ΙΕ(Ι)(1) του

Προγράμματος. Αντί αυτών, έγιναν αποδεκτές βεβαιώσεις από λογιστή ή/και εξωτερικό ελεγκτή του αιτητή, σύμφωνα, όπως μας αναφέρθηκε, με σχετικές οδηγίες σε τμηματική εγκύκλιο.

ii. Σε μία περίπτωση, οι απαιτούμενες βεβαιώσεις εκκρεμούν από τον Φεβρουάριο του 2025 χωρίς, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να έχει ληφθεί απόφαση για ακύρωση της αίτησης. Σε άλλη περίπτωση καταβλήθηκε ήδη η Α΄ δόση της χορηγίας χωρίς να έχουν προηγουμένως υποβληθεί οι απαιτούμενες βεβαιώσεις, οι οποίες φαίνεται να υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα τον Μάρτιο του 2026.

iii. Σε δύο άλλες περιπτώσεις στον τομέα του Θεάτρου, οι βεβαιώσεις του ΤΚΑ που υποβλήθηκαν δεν παρείχαν πρόσφατη ενημέρωση για την κατάσταση των οφειλών των αιτητών. Η βεβαίωση, ημερομηνίας 6.3.2025, αφορούσε εισφορές για τον Ιούλιο του 2024, ενώ η βεβαίωση ημερομηνίας 11.3.2025, αφορούσε εισφορές για τον Ιανουάριο του 2004. Συνεπώς, η υφιστάμενη διαδικασία δεν διασφαλίζει πλήρως τον σκοπό της απαίτησης, δηλαδή την επιβεβαίωση ότι ο αιτητής δεν έχει οφειλές κατά τον κρίσιμο χρόνο.

Οι περιπτώσεις αυτές καταδεικνύουν ότι η απαίτηση για υποβολή των συγκεκριμένων δικαιολογητικών δεν εφαρμόζεται με συνέπεια πριν από τη λήψη αποφάσεων ή την καταβολή της χορηγίας. Ως αποτέλεσμα, αυξάνεται ο κίνδυνος να εγκρίνονται ή να χρηματοδοτούνται αιτήσεις χωρίς να έχει επιβεβαιωθεί η πλήρης συμμόρφωση των αιτητών με τους όρους του Προγράμματος.

θ. Καταβολή χορηγίας για δράση που δεν υλοποιήθηκε εντός του εγκεκριμένου έτους

Σε μια περίπτωση που εξετάστηκε διαπιστώθηκε ότι ο αιτητής υπέβαλε στις 8.1.2024 αίτηση για συγκεκριμένη δράση, η οποία εγκρίθηκε, με σημαντική καθυστέρηση τον Νοέμβριο του 2024, για υλοποίηση εντός του 2024. Στη συνέχεια, ο φορέας ζήτησε τη μεταφορά της υλοποίησης της δράσης στο 2025, αίτημα το οποίο απορρίφθηκε από το ΤΣΠ, καθώς οι όροι του Προγράμματος προέβλεπαν την πραγματοποίηση της δράσης εντός του έτους για το οποίο είχε εγκριθεί. Παρά την απόρριψη του αιτήματος, η δράση πραγματοποιήθηκε τελικά τον Μάρτιο του 2025 και καταβλήθηκε στον φορέα και η Β δόση της χορηγίας, κατά χάριν, τον Αύγουστο του 2025.

Η πρακτική αυτή δεν συνάδει με τους όρους του Προγράμματος και καταδεικνύει αδυναμία στην εφαρμογή και παρακολούθηση των όρων χρηματοδότησης. Εφόσον η δράση δεν υλοποιήθηκε εντός του εγκεκριμένου έτους και η μεταφορά της είχε ρητά απορριφθεί, έχουμε την άποψη ότι θα έπρεπε να εξεταστεί η ανάκτηση της Α΄ δόσης και η μη καταβολή της Β΄ δόσης. Η μη συνεπής εφαρμογή των όρων δημιουργεί κίνδυνο χρηματοδότησης μη επιλέξιμων δράσεων, απώλειας δημόσιων πόρων και άνισης μεταχείρισης των δικαιούχων.

ι. Ανεπαρκής έλεγχος παρακράτησης φόρου σε αμοιβές μη κατοίκων Κύπρου

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που ο όρος ΙΣΤ(ΙΙ)(6) του Προγράμματος προβλέπει την παρακράτηση και απόδοση φόρου 10% επί των αμοιβών δημιουργικών συντελεστών που δεν είναι

κάτοικοι Κύπρου, καθώς και την υποβολή στο ΤΣΠ του σχετικού αποδεικτικού καταβολής του φόρου, η αίτηση του Προγράμματος δεν απαιτεί την καταγραφή των συγκεκριμένων συντελεστών, για σκοπούς ελέγχου και παρακράτησης και απόδοσης του σχετικού ποσού.

Ως αποτέλεσμα, δυσχεραίνεται ο εντοπισμός των περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζεται η συγκεκριμένη φορολογική υποχρέωση. Επιπλέον, κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι διενεργείται έλεγχος από το ΤΣΠ κατά πόσο έχουν οι διοργανωτές συμμορφωθεί με την φορολογική αυτή υποχρέωση, ούτε στον τομέα της Μουσικής, ούτε του Θεάτρου.

3.3.4 Οικονομικός έλεγχος, τεκμηρίωση και παρακολούθηση δαπανών

α. Λανθασμένος υπολογισμός τελικής χρηματοδότησης και κίνδυνος υπερπληρωμών

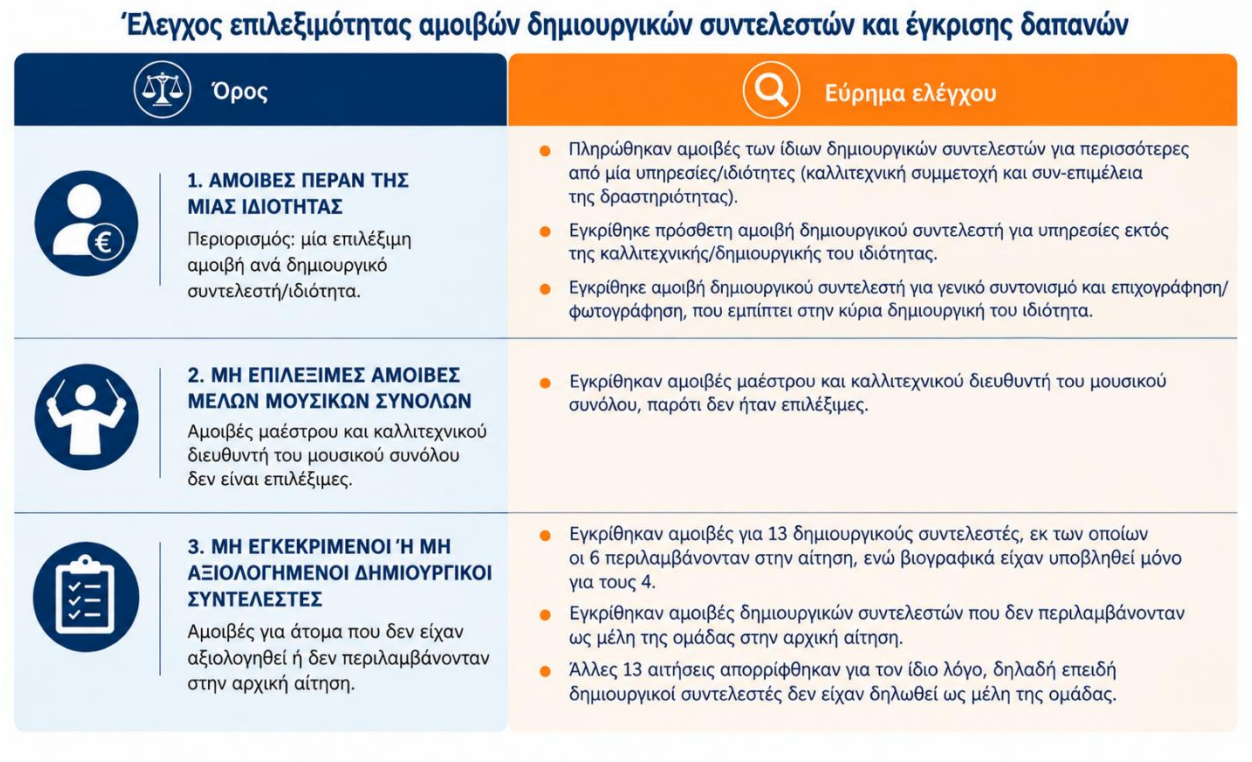
Ο υπολογισμός τόσο της Α΄ όσο και της Β΄ δόσης χρηματοδότησης πραγματοποιείται χειρόγραφα, χωρίς τη χρήση τυποποιημένου ή αυτοματοποιημένου υπολογισμού. Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκαν 3 περιπτώσεις στον τομέα της Μουσικής και 6 στον τομέα του Θεάτρου, στις οποίες ο υπολογισμός της Β΄ δόσης της χρηματοδότησης που καταβλήθηκε ήταν λανθασμένος.

Η πρακτική αυτή αυξάνει τον κίνδυνο ανθρώπινων και αριθμητικών λαθών και, κατ' επέκταση, τον κίνδυνο υπολογισμού και καταβολής λανθασμένου ποσού χρηματοδότησης, που στην περίπτωση που αυτό είναι μεγαλύτερο από το δικαιούμενο, θα πρέπει να ανακτηθεί με επιπλέον οικονομικό και διοικητικό κόστος.

β. Χρηματοδότηση μη επιλέξιμων δαπανών και ανεπαρκής έλεγχος παραστατικών

i. Κατά τον έλεγχο του τελικού οικονομικού απολογισμού και των παραστατικών αιτητή στον τομέα της Μουσικής, διαπιστώθηκε ότι εγκρίθηκε ως επιλέξιμη δαπάνη τιμολόγιο ύψους €238 για σχεδιασμό αφισών, εισιτηρίων και διαφημιστικού υλικού/ΜΜΕ, που στο τιμολόγιο ως πελάτης αναγραφόταν άλλη μουσική ομάδα στην οποία συμμετέχει επίσης ο επικεφαλής της ομάδας του αιτητή. Η ασυμφωνία αυτή δεν έγινε αντιληπτή κατά τον έλεγχο του παραστατικού και η σχετική δαπάνη εγκρίθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το ΤΣΠ. Παρόλο που το ποσό είναι μικρό, το γεγονός αυτό καταδεικνύει μια γενικότερη αδυναμία στον έλεγχο των παραστατικών και δημιουργεί κίνδυνο χρηματοδότησης δαπανών που δεν αφορούν στη συγκεκριμένη δράση ή στον δικαιούχο.

ii. Κατά τον έλεγχο των αιτήσεων εντοπίστηκαν περιπτώσεις έγκρισης δαπανών που δεν συνάδουν με τους όρους του Προγράμματος, σε σχέση με την επιλεξιμότητα αμοιβών δημιουργικών συντελεστών, τη συμμετοχή μη εγκεκριμένων συντελεστών και την ομοιόμορφη εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης για τα μέλη της Ομάδας Φυσικών Προσώπων. Οι περιπτώσεις αφορούν στα πιο κάτω:

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Αναθεώρηση των όρων του Προγράμματος, ώστε να διευκρινίζεται ρητά η δυνατότητα ή μη της συμμετοχής πρόσθετων δημιουργικών συντελεστών, εκτός της δηλωθείσας ομάδας του αιτητή και ενίσχυση των διαδικασιών ελέγχου των οικονομικών απολογισμών και παραστατικών, ώστε να διασφαλίζεται η επιλεξιμότητα των δαπανών. Σε περίπτωση μη επιλέξιμων δαπανών, να λαμβάνονται άμεσα διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης καταβληθέντων ποσών.

γ. Αδυναμίες στον έλεγχο και επαλήθευση των δηλωθέντων εσόδων και χορηγιών

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην επαλήθευση των οικονομικών στοιχείων, ιδίως ως προς την ορθότητα και την τεκμηρίωση των δηλωθέντων εσόδων και χορηγιών, οι οποίες δημιουργούν κίνδυνο ανακριβούς ή ελλιπούς δήλωσης των πηγών χρηματοδότησης και θα πρέπει να τύχουν διερεύνησης από το ΤΣΠ.

i. Σε τρεις περιπτώσεις στον τομέα της Μουσικής και σε δύο περιπτώσεις στον τομέα του Θεάτρου, διαπιστώθηκε ότι τα δηλωθέντα έσοδα, είτε ήταν μηδενικά, είτε λιγότερα του 20% των προϋπολογιζόμενων δαπανών, που δεν συνάδει με τον όρο Θ(II)(2) του Προγράμματος. Σε 3 από τις περιπτώσεις αυτές, η εν λόγω απόκλιση δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη κατά την αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας του προϋπολογισμού (κριτήριο 5), όπου αποδόθηκαν υψηλές βαθμολογίες (26/30 και 27/30).

ii. Σε μία περίπτωση στον Τομέα της Μουσικής, σύμφωνα με την υποβληθείσα έκθεση αξιολόγησης της δραστηριότητας, δηλώθηκε ότι δεν διατέθηκαν εισιτήρια προς πώληση, ενώ στον οικονομικό απολογισμό καταγράφονται έσοδα από πώληση εισιτηρίων ύψους €252, γεγονός που δεν συνάδει με τα υποβληθέντα στοιχεία.

iii. Σε άλλη περίπτωση (Τομέας Μουσικής), δηλώθηκε χορηγία ύψους €500 από συγκεκριμένο Foundation, χωρίς να υποβληθεί η απαιτούμενη τεκμηρίωση όπως προνοείται στον όρο ΙΣΤ(ΙΙ)(3)(α) του Προγράμματος. Δηλώθηκαν επίσης έσοδα από εισιτήρια ύψους €540, τα οποία ούτε αυτά τεκμηριώθηκαν επαρκώς, καθότι υποβλήθηκε μόνο απόδειξη είσπραξης εκδοθείσα από τον ίδιο τον επικεφαλής της ομάδας και όχι από ανεξάρτητη πηγή, ενώ η τεκμηρίωση αφορούσε μόνο μία από τις δύο εκδηλώσεις του εν λόγω φορέα.

Παρόλο που τα σχετικά ποσά δεν είναι σημαντικά από οικονομικής άποψης, οι διαπιστώσεις αφορούν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους προβλεπόμενους όρους και διαδικασίες και, ως εκ τούτου, χρήζουν προσοχής.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να ενισχυθούν οι διαδικασίες ελέγχου και επαλήθευσης των οικονομικών στοιχείων των αιτητών, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους όρους του Προγράμματος και η επαρκής τεκμηρίωση των δηλωθέντων εσόδων και χορηγιών. Παράλληλα, να διενεργείται, όπου απαιτείται, διασταύρωση των στοιχείων με τα διαθέσιμα παραστατικά και άλλες αξιόπιστες πηγές, καθώς και επαρκώς τεκμηριωμένη αξιολόγηση της ρεαλιστικότητας των προϋπολογισμών από την αρμόδια ΕΑ.

3.3.5 Αδυναμίες στη διαδικασία εξέτασης ενστάσεων

Κατά τον έλεγχο εξετάστηκε η διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων από τους αιτητές κατά των αποτελεσμάτων αξιολόγησης. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συγκριτικά τον αριθμό των ενστάσεων που υποβλήθηκαν στους δύο τομείς, σε σχέση με τις μη χρηματοδοτηθείσες και ακυρωθείσες αιτήσεις. Όπως φαίνεται, παρότι ο αριθμός των μη χρηματοδοτηθεισών αιτήσεων, είτε λόγω περιορισμένων διαθέσιμων κονδυλίων, είτε λόγω ακύρωσης, ήταν παρόμοιος στους δύο τομείς, το ποσοστό ενστάσεων ήταν αισθητά υψηλότερο στον τομέα του Θεάτρου, ειδικότερα από αιτητές των οποίων οι αιτήσεις είχαν ακυρωθεί.

Τομέας	Λόγος μη χρηματοδότησης	Αριθμός αιτήσεων	Ενστάσεις	Ποσοστό ενστάσεων
Μουσική	Έλλειψη κονδυλίων	24	6	25,0%
	Άκυρες αιτήσεις	12	1	8,3%
	Σύνολο	36	7	19,4%
Θέατρο	Έλλειψη κονδυλίων	17	6	35,3%
	Άκυρες αιτήσεις	13	8	61,5%
	Σύνολο	30	14	46,7%

Από τον έλεγχο της διαδικασίας εξέτασης ενστάσεων εντοπίστηκαν τα πιο κάτω:

α. Τα μέλη της Επιτροπής Ενστάσεων δεν υπέβαλαν δηλώσεις εμπιστευτικότητας, ευσυνειδησίας και σύγκρουσης συμφερόντων, γεγονός που δεν παρέχει επαρκείς δικλίδες για τη διασφάλιση της αμεροληψίας και της διαφάνειας κατά τη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων.

β. Στα πρακτικά της συνεδρίας της ΕΕ ημερ. 20.3.2025 καταγράφεται προθεσμία ολοκλήρωσης της εξέτασης ενστάσεων εντός 45 ημερών από την παραλαβή τους, η οποία ωστόσο δεν προβλέπεται ούτε στους όρους του Προγράμματος, ούτε στην καταγεγραμμένη εσωτερική «Διαδικασία Εξέτασης Ενστάσεων», γεγονός που καταδεικνύει έλλειψη τυποποίησης και σαφούς κανονιστικού πλαισίου.

γ. Από την εξέταση των πρακτικών και των απαντητικών επιστολών της ΕΕ προκύπτει ότι οι αποφάσεις απόρριψης των ενστάσεων στερούνταν επαρκούς και εξατομικευμένης αιτιολογίας. Η Επιτροπή περιορίστηκε, ως επί το πλείστο, στη διαπίστωση ότι οι αιτητές είχαν ενημερωθεί για τους λόγους απόρριψης, χωρίς να προκύπτει ότι εξέτασε ουσιαστικά τον φάκελο της αίτησης, το έντυπο αξιολόγησης και τη διαδικασία αξιολόγησης, προκειμένου να ελέγξει την εγκυρότητα του λόγου απόρριψης. Ως εκ τούτου, η απόφαση πάσχει από ανεπαρκή και γενική αιτιολογία, κατά παράβαση των άρθρων 24(1), 28(1) και 28(2) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν. 158(Ι)/1999).

δ. Σε τρεις περιπτώσεις ενστάσεων, η ΕΕ επικύρωσε την απόρριψη των αιτήσεων λόγω μη δήλωσης ορισμένων δημιουργικών συντελεστών ως μελών της ομάδας. Ωστόσο, έχουμε την άποψη ότι, από τη διατύπωση των όρων του Προγράμματος του 2025, δεν προέκυπτε με σαφήνεια η υποχρέωση να δηλώνονται ως μέλη της ομάδας όλοι οι δημιουργικοί συντελεστές. Η μεταγενέστερη τροποποίηση του σχετικού όρου στο Πρόγραμμα «Πολιτισμός ΙΙΙ» του 2026, αποσαφηνίζεται η συγκεκριμένη υποχρέωση και προνοεί ότι πρέπει να συμπεριλαμβάνονται όλοι στην ομάδα, επιβεβαιώνει την ασάφεια της αρχικής διατύπωσης στους όρους του 2025.

Ως εκ τούτου, η ΕΕ όφειλε να εντοπίσει την ασάφεια και να προωθήσει τις επηρεαζόμενες αιτήσεις για επανεξέταση. Το ζήτημα της εν λόγω ασάφειας κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς ο ίδιος λόγος χρησιμοποιήθηκε για την απόρριψη συνολικά 14 αιτήσεων (5 στη Μουσική και 9 στο Θέατρο), γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για σαφή και συνεπή εφαρμογή των όρων του Σχεδίου.

3.3.6 Καταχώρηση στοιχείων στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΚΜΚΕ)

Το Πρόγραμμα Πολιτισμός ΙΙ – Υποπρόγραμμα Μουσική, κατόπιν αξιολόγησης από το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, διαπιστώθηκε ότι εμπίπτει στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων, με το ΤΣΠ να είναι αρμόδιο για την καταχώριση των σχετικών ενισχύσεων στο ΚΜΚΕ. Δεδομένου ότι, στις χορηγίες ήσσονος σημασίας (de minimis), η συνολική ενίσχυση ανά δικαιούχο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις €200.000 (κατά το έτος προκήρυξης των Σχεδίων που εξετάστηκαν) σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, το Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΜΚΕ), αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το όριο αυτό.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν καταχωριστεί στο ΚΜΚΕ οι πέντε εγκεκριμένες ενισχύσεις σε ομάδες φυσικών προσώπων, ενώ, για τους Φορείς, είχαν καταχωριστεί μόλις 15 από τις 42 εγκεκριμένες περιπτώσεις. Η πρακτική που ακολουθήθηκε από το ΤΣΠ, σύμφωνα με την οποία καταχωρίζονταν μόνο οι δράσεις που είχαν ολοκληρωθεί και χρηματοδοτηθεί, δεν συνάδει με την υποχρέωση καταχώρισης όλων των εγκεκριμένων ενισχύσεων, όπως προβλέπεται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Επιπλέον, σε καμία περίπτωση δεν είχε εκδοθεί η απαιτούμενη Βεβαίωση Χορήγησης της Ενίσχυσης Ήσσονος Σημασίας, ενώ η ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης καταχωριζόταν ως η ημερομηνία εισαγωγής των στοιχείων στο ΚΜΚΕ και όχι ως η ημερομηνία έκδοσης της σχετικής Βεβαίωσης.

Διαπιστώθηκαν, επίσης, λανθασμένες καταχωρίσεις ποσών ενίσχυσης στο ΚΜΚΕ για τρεις φορείς.

Οι πιο πάνω ελλείψεις επηρεάζουν την πληρότητα και την ακρίβεια των στοιχείων του ΚΜΚΕ και, κατ' επέκταση, τη δυνατότητα αποτελεσματικής παρακολούθησης της συνολικής ενίσχυσης ανά δικαιούχο και της συμμόρφωσης με το ισχύον όριο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

Σχόλια Ελεγχόμενου Φορέα

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στο ΤΣΠ, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην τελική μορφή της Ειδικής Έκθεσης. Η αυτούσια απαντητική επιστολή του ελεγχόμενου φορέα παρουσιάζεται στο **Παράρτημα ΙΙΙ**. Σημειώνεται ότι, όπου στην απάντηση του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική της μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από την απάντηση του ελεγχόμενου φορέα.

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία

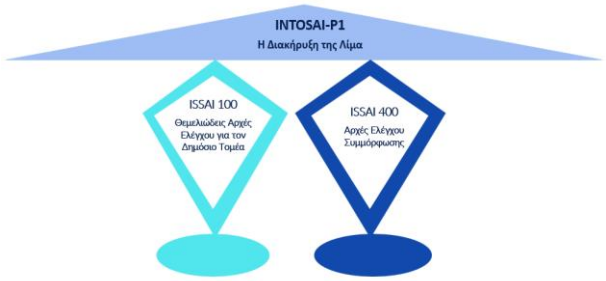
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η "Magna Carta" στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Διαχείριση Ποιότητας

Στο πλαίσιο της δέσμευσής της για ποιότητα και συνεχή βελτίωση, η Υπηρεσία μας εφαρμόζει το Πρότυπο ISSAI 140 «Διαχείριση Ποιότητας για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα». Αυτό το Πρότυπο απαιτεί μια δομημένη προσέγγιση για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας ελεγκτικού έργου μέσω της θέσπισης και λειτουργίας ενός αποτελεσματικού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην ιστοσελίδα[6] μας.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο στα γραφεία του ΤΣΠ, στην επισκόπηση εγγράφων, εξέταση υπηρεσιακών φακέλων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας, σε καταγραφή διαδικασιών, χρήση και αξιολόγηση συστημάτων και στη διενέργεια συναντήσεων και συνεντεύξεων με τη Διεύθυνση και το αρμόδιο προσωπικό του ΤΣΠ.

Ο έλεγχος καλύπτει την περίοδο από 1.1.2024 – 31.12.2025.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ΄ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιωδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης, ως κριτήρια ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν οι σχετικοί με το θέμα Νόμοι, Κανονισμοί, Αποφάσεις ΥΣ, Οδηγοί Χορηγικών Προγραμμάτων.

[6] https://www.gov.cy/media/sites/12/2026/01/Πολιτική-ΣΔΠΕ-2025_8.pdf

Παράρτημα ΙΙΙ: <u>Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα</u>

[redacted]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΧΟΡΗΓΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ετοιμάστηκε από Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού

[redacted]

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σελίδα 1

Εισαγωγή

Σε συνέχεια της επιστολής σας με αριθμό φακέλου 05.14.009 και ημερομηνίας 24/9/2026 με την οποία μας διαβιβάσατε το προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης σας για τα χορηγικά προγράμματα του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, υποβάλλουμε τις θέσεις και τις διευκρινίσεις μας επί των επιμέρους ευρημάτων και συστάσεων, καθώς και τις ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί ή προγραμματίζονται για την περαιτέρω βελτίωση των διαδικασιών.

Το Τμήμα προσεγγίζει τις επισημάνσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας με ιδιαίτερο σεβασμό, προσοχή και πνεύμα εποικοδομητικής συνεργασίας. Αναγνωρίζουμε τη συμβολή του ελέγχου στην ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικής αξιοποίησης των δημόσιων πόρων και θεωρούμε τις παρατηρήσεις σας χρήσιμο εργαλείο για τη συνεχή αναβάθμιση της στήριξης της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας.

Πολλά από τα ζητήματα που καταγράφονται στην έκθεση είναι ήδη γνωστά στο Τμήμα και έχουν αποτελέσει αντικείμενο εσωτερικής επεξεργασίας και συζήτησης. Κατά την τελευταία τριετία βρίσκεται σε εξέλιξη μια συστηματική προσπάθεια διαμόρφωσης ενός πιο διαφανούς, λειτουργικού και συνεκτικού πλαισίου για τα χορηγικά μας προγράμματα. Βασικές κατευθύνσεις της προσπάθειας αυτής είναι η απλοποίηση των όρων και των διαδικασιών, η σαφέστερη καθοδήγηση των αιτητών και των αξιολογητών και η σταδιακή μετάβαση σε λιγότερα, ευρύτερα προγράμματα, με μεγαλύτερη χρηματοδοτική εμβέλεια και σαφείς στόχους και δείκτες μέτρησης απόδοσης, δημιουργία πλάνου διαχείρισης κινδύνων και πενταετές σχέδιο δράσης βασισμένο στη στρατηγική του Τμήματος.

Στόχος μας παραμένει η συγκέντρωση των χορηγικών μας προγραμμάτων σε μεγαλύτερα προγράμματα ώστε να τερματιστεί ο κατακερματισμός, να διευκολυνθεί η ενιαία εφαρμογή των κανόνων και να ενισχυθεί τόσο η διοικητική αποτελεσματικότητα, όσο και η ουσιαστική ανταπόκριση στις ανάγκες του πολιτιστικού χώρου. Η κατεύθυνση αυτή συνδέεται με την επιδίωξή μας να αφιερώνεται περισσότερος χρόνος στον σχεδιασμό, στην αξιολόγηση και στην ανάπτυξη της πολιτιστικής πολιτικής, μέσα από διαδικασίες κατανοητές, απλές και λειτουργικές τόσο για τους δικαιούχους όσο και το προσωπικό.

Παράλληλα, κατά την τελευταία τριετία έχουν εισαχθεί, για πρώτη φορά, νέες διαδικασίες και εργαλεία με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικότητας του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η εκπόνηση, για πρώτη φορά, Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων του Τμήματος. Μεταξύ των νέων διαδικασιών και εργαλείων περιλαμβάνονται η θεσμοθέτηση διαδικασίας υποβολής και εξέτασης ενστάσεων, η ενίσχυση της τεκμηρίωσης της αξιολόγησης μέσω της ετοιμασίας

Οδηγού Αξιολόγησης, ο οποίος βρίσκεται στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης και αναμένεται να υποβληθεί για τις απαραίτητες εγκρίσεις κατά την τρέχουσα περίοδο, καθώς και η συστηματικότερη καταγραφή και παρακολούθηση των χορηγιών. Η τελευταία ενισχύεται τόσο μέσω του Πενταετούς Σχεδίου Δράσης, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη δεικτών μέτρησης της απόδοσης, όσο και μέσω της δημιουργίας της ψηφιακής πλατφόρμας Grant for Arts για την ηλεκτρονική υποβολή και διαχείριση αιτήσεων χορηγίας.

Στο πλαίσιο αυτό, αρκετές από τις συστάσεις της έκθεσης αφορούν βελτιώσεις που είχαν ήδη δρομολογηθεί και έχουν πλέον υλοποιηθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησής τους. Άλλες βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν ήδη σχεδιαστεί, ενώ για τις υπόλοιπες διαμορφώνονται τώρα οι κατάλληλες ενέργειες, με επόμενα βήματα στο προσεχές διάστημα. Στην αναλυτική απάντηση αποτυπώνεται, κατά περίπτωση, η διάκριση μεταξύ της κατάστασης κατά την ελεγχόμενη περίοδο, των αλλαγών που έχουν έκτοτε εφαρμοστεί και των περαιτέρω ενεργειών που σχεδιάζονται.

Στις ήδη εφαρμοζόμενες βελτιώσεις περιλαμβάνονται πρακτικές που αξιοποιούνται από το 2023 σε άλλα προγράμματα, όπως το «ΘΥΜΕΛΗ», η συμμετοχή εξωτερικών αξιολογητών κατά την εφαρμογή προγραμμάτων του 2025 και του 2026 και ο ορισμός εξωτερικού ελεγκτή από το Υφυπουργείο. Η εμπειρία αυτή θα αξιοποιηθεί για τη συστηματική επέκταση των κατάλληλων εργαλείων στα υπόλοιπα προγράμματα.

Η αποκατάσταση και ενίσχυση της στελέχωσης του Τμήματος θα διευκολύνει ουσιαστικά την υλοποίηση πολλών από τις συστάσεις. Η πρόσληψη των νέων λειτουργών Α8 από την ΕΔΥ και η επιστροφή των λειτουργών του Τμήματος που είναι αποσπασμένοι στη Διοίκηση του Υφυπουργείου αναμένεται να ενισχύσουν το ανθρώπινο δυναμικό του κατά επτά άτομα συνολικά. Εκτιμούμε ότι η ενίσχυση αυτή θα επιτρέψει την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του σχεδίου βελτίωσης που έχουμε διαμορφώσει, με συστηματικότερη παρακολούθηση των δράσεων, πληρέστερη τεκμηρίωση και καλύτερο συντονισμό των διαδικασιών. Οι προσπάθειες συνεχίζονται, βεβαίως με το υφιστάμενο προσωπικό, ενώ η επαρκής στελέχωση θα δημιουργήσει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την επιτάχυνση και τη σταθερή εφαρμογή των σχεδιαζόμενων αλλαγών.

Προσβλέπουμε στη συνέχιση της συνεργασίας με την Ελεγκτική Υπηρεσία, ώστε οι επισημάνσεις της να συμβάλουν ουσιαστικά στην προσπάθεια που βρίσκεται σε εξέλιξη. Θεωρώ ότι κοινή επιδίωξη όλων μας είναι η διαμόρφωση ενός αξιόπιστου και αποτελεσματικού συστήματος επιχορηγήσεων, το οποίο να διασφαλίζει τη χρηστή διαχείριση

των δημόσιων πόρων και να στηρίζει με συνέπεια τους δημιουργούς, τους πολιτιστικούς φορείς και την πρόσβαση του κοινού στον πολιτισμό.

Τέλος, επιθυμούμε όπως η παρούσα απάντηση συμπεριληφθεί αυτούσια στην τελική Ειδική Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, με την παράλληλη διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπου αυτές εφαρμόζονται. Για τη δόμησή της ακολουθήθηκε η αρίθμηση και οι τίτλοι του προσχεδίου που στάληκε στο Τμήμα από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

1. Παράγραφος 3.1.1 — Απουσία πλαισίου αξιολόγησης αποτελεσματικότητας

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει την ανάγκη ενίσχυσης της συστηματικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου των χορηγικών προγραμμάτων του. Η ανάγκη αυτή είχε ήδη εντοπιστεί στο πλαίσιο των εσωτερικών συζητήσεων για τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης των επιχορηγήσεων.

Όπως καταγράφεται και στην έκθεση, το Τμήμα συλλέγει στοιχεία μέσω των εκθέσεων αξιολόγησης των δικαιούχων, καθώς και στοιχεία για τις χρηματοδοτούμενες αιτήσεις, το ύψος των επιχορηγήσεων και την απορρόφηση των πιστώσεων. Το πεδίο που χρήζει ενίσχυσης είναι η συγκεντρωτική επεξεργασία και αξιοποίηση των στοιχείων αυτών, σε συνδυασμό με τον καθορισμό κατάλληλων δεικτών ανά πρόγραμμα.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας πρέπει να συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία και να λαμβάνει υπόψη τους διαφορετικούς σκοπούς των προγραμμάτων. Η πολιτιστική αξία μιας δράσης δεν αποτιμάται αποκλειστικά από την προσέλευση κοινού ή τα οικονομικά της αποτελέσματα. Πρέπει να συνεκτιμώνται η καλλιτεχνική συμβολή, η ανάπτυξη κοινού, η προσβασιμότητα, η γεωγραφική διασπορά, η ανάδειξη νέων δημιουργών και η συνέχεια της πολιτιστικής δραστηριότητας.

Ο αναφερόμενος στόχος χρηματοδότησης τουλάχιστον του 50% των αιτήσεων εκφράζει την επιδίωξη διεύρυνσης της στήριξης αξιόλογων προτάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους και τα κριτήρια των προγραμμάτων. Δεν αποτελεί αυτοτελή δείκτη αποτελεσματικότητας ούτε υποκαθιστά την ποιοτική αξιολόγηση.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Καθορισμός βασικών δεικτών ανά πρόγραμμα, προσαρμογή των απολογιστικών εντύπων και καθιέρωση ετήσιας συγκεντρωτικής αποτίμησης. Αξιοποιούνται κατά προτεραιότητα τα

στοιχεία που ήδη συλλέγονται, ώστε να περιοριστεί η πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση των δικαιούχων και των λειτουργών (ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1 – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ).

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τομείς.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Προετοιμασία του πλαισίου κατά τον σχεδιασμό της επόμενης περιόδου εφαρμογής των προγραμμάτων και σταδιακή εφαρμογή, με οριστικοποίηση των προθεσμιών και των αναγκαίων πόρων.

2. Παράγραφος 3.1.2 — Ανάγκη ανασχεδιασμού του πλαισίου των Προγραμμάτων Επιχορήγησης

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού συμφωνεί με τη διαπίστωση ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση σημαντικού αριθμού αξιόλογων προτάσεων, οι οποίες πληρούν τα κριτήρια των προγραμμάτων και εξασφαλίζουν υψηλή βαθμολογία. Η ανάγκη ενίσχυσης των σχετικών κονδυλίων έχει επανειλημμένα επισημανθεί από το Τμήμα και αποτελεί διαχρονικό αίτημά του κατά τη διαδικασία κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού.

Το Τμήμα αποδέχεται την κατεύθυνση της σύστασης για κατανομή των πόρων βάσει σαφών κριτηρίων, τεκμηριωμένων αναγκών και επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η αξιολόγηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας περιλαμβάνει αναπόφευκτα στοιχεία εξειδικευμένης ποιοτικής κρίσης. Ως εκ τούτου, ζητούμενο είναι η διασφάλιση σαφών κριτηρίων, επαρκούς αιτιολόγησης και συνεπούς εφαρμογής τους, με παράλληλη ελαχιστοποίηση των κινδύνων αυθαίρετης ή άνισης μεταχείρισης.

Η επανεξέταση της δομής των προγραμμάτων και η ενδεχόμενη ομαδοποίησή τους πρέπει να στηρίζονται στην αξιολόγηση των σκοπών και των αναγκών που εξυπηρετεί κάθε πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διαφορετικών τομέων πολιτιστικής δημιουργίας. Παράλληλα, ο πιθανός ανασχεδιασμός πρέπει να συνδυάζεται με εξέταση της επάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων, δεδομένου ότι η ανακατανομή τους από μόνη της δεν αντιμετωπίζει το συνολικό χρηματοδοτικό έλλειμμα που διαπιστώνεται στην έκθεση.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Υλοποιείται ήδη η συγκεντρωτική αποτύπωση, ανά πρόγραμμα, της ζήτησης, των διαθέσιμων πιστώσεων και των αιτήσεων που εξασφάλισαν την απαιτούμενη βαθμολογία αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν λόγω εξάντλησης των κονδυλίων. Τα στοιχεία αυτά αξιοποιούνται για την

τεκμηρίωση των αιτημάτων αύξησης του προϋπολογισμού και για την εξέταση ενδεχόμενων επικαλύψεων ή αναγκών αναδιάρθρωσης των προγραμμάτων.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τομείς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υφυπουργείου για θέματα προϋπολογισμού.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Σε τακτή χρονική βάση, στο πλαίσιο της επόμενης διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και της προετοιμασίας των επόμενων προκηρύξεων, με οριστικοποίηση των επιμέρους προθεσμιών.

3. Παράγραφος 3.1.3 — Ανεπαρκείς μηχανισμοί διαχείρισης, ελέγχου και παρακολούθησης χορηγικών προγραμμάτων

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει την ανάγκη περαιτέρω τυποποίησης και καταγραφής των διαδικασιών διαχείρισης, ελέγχου και παρακολούθησης των χορηγικών προγραμμάτων. Το τμήμα έχει προβεί στην κατάρτιση γενικού εγχειριδίου οδηγιών και κανόνων το οποίο θα υποβληθεί στην Υφυπουργό Πολιτισμού και στο Γενικό Διευθυντή για έγκριση.

i. Καθοδηγητικά εργαλεία και εγχειρίδια διαδικασιών

Το Τμήμα έχει ήδη προχωρήσει στην καθιέρωση εγχειριδίου διαδικασιών και τυποποιημένων καταλόγων ελέγχου, ώστε να διασφαλίζονται η συνεπής εφαρμογή των όρων, η καταγραφή των ελέγχων και η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων (ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2 – ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ).

Για την αποτελεσματική εφαρμογή τους απαιτείται οι όροι των προγραμμάτων να οριστικοποιούνται εγκαίρως. Κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση πρέπει να εγκρίνεται και να καταγράφεται με σαφήνεια και να συνοδεύεται από αντίστοιχη επικαιροποίηση των οδηγιών προς τους λειτουργούς και τις Επιτροπές Αξιολόγησης.

ii. Παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων

Το Τμήμα συμφωνεί ότι οι επιτόπιες επισκέψεις πρέπει να τεκμηριώνονται με σύντομη, τυποποιημένη έκθεση, στην οποία να καταγράφονται η υλοποίηση της εγκεκριμένης δράσης, τυχόν αποκλίσεις και οι απαιτούμενες ενέργειες.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η συστηματική παρακολούθηση του συνόλου των επιχορηγούμενων δράσεων δυσχεραίνεται από τη διαθέσιμη στελέχωση, τον αυξημένο φόρτο

εργασίας και τους περιορισμούς στην απασχόληση εκτός κανονικού ωραρίου. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται κατά τις βραδινές ώρες και συνήθως τα Σαββατοκύριακα.

Για τον λόγο αυτό συνεχίζεται η κατάρτιση προγράμματος δειγματοληπτικών επιτόπιων ελέγχων, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων κινδύνου, όπως το ύψος της επιχορήγησης, η πολυπλοκότητα της δράσης και προηγούμενες αποκλίσεις. Η εφαρμογή του πρέπει να συνοδευτεί από τις αναγκαίες υπηρεσιακές διευθετήσεις για τη στελέχωση και την απασχόληση εκτός ωραρίου.

Το Τμήμα θα εφαρμόσει σταδιακά σε όλα τα χορηγικά του προγράμματα το θεσμό της αξιολόγησης παραστάσεων/ δράσεων, που εφαρμόζεται πετυχημένα στον τομέα του θεάτρου (πρόγραμμα ΘΥΜΕΛΗ).

iii. Προκαταρκτικός έλεγχος των αιτήσεων

Το Τμήμα αποδέχεται τη σύσταση για καταγεγραμμένο προκαταρκτικό έλεγχο πληρότητας και συμμόρφωσης με τις τυπικές προϋποθέσεις, πριν από την προώθηση των αιτήσεων στην Επιτροπή Αξιολόγησης. Όπως αναγνωρίζεται στην έκθεση, τέτοιος έλεγχος εφαρμόστηκε ήδη στο Πρόγραμμα «Κύπρια 2025».

Προγραμματίζεται η επέκταση της πρακτικής στα υπόλοιπα προγράμματα, με σαφή διαχωρισμό μεταξύ του διοικητικού ελέγχου από τους αρμόδιους λειτουργούς και της ουσιαστικής αξιολόγησης της καλλιτεχνικής πρότασης από τις Επιτροπές (ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3 – ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ). Για ζητήματα οικονομικής φύσεως προβλέπεται συνεργασία με το Λογιστήριο του Υφυπουργείου.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Ολοκλήρωση κοινού εγχειριδίου διαδικασιών, με ειδικές προβλέψεις ανά πρόγραμμα, καθιέρωση καταλόγων προκαταρκτικού ελέγχου και εντύπου επιτόπιας παρακολούθησης, καθώς και διαμόρφωση προγράμματος δειγματοληπτικών ελέγχων.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τομείς, το Λογιστήριο και τη Διοίκηση για τις αναγκαίες διευθετήσεις στελέχωσης και απασχόλησης εκτός ωραρίου.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Προετοιμασία των εργαλείων πριν από την επόμενη περίοδο αξιολόγησης αιτήσεων και σταδιακή εφαρμογή τους, με οριστικοποίηση των επιμέρους προθεσμιών βάσει των διαθέσιμων πόρων.

4. Παράγραφος 3.1.4 — Καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού συμφωνεί ότι η έγκαιρη προκήρυξη των χορηγικών προγραμμάτων, η ολοκλήρωση της αξιολόγησης και η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων αποτελούν ουσιώδεις προϋποθέσεις για τον αποτελεσματικό προγραμματισμό των πολιτιστικών δράσεων.

Για το «Κύπρια 2024», απαιτείται διάκριση μεταξύ της αποστολής των απαντητικών επιστολών προς τους αιτητές και της δημόσιας ανάρτησης των αποτελεσμάτων. Το πρόγραμμα προκηρύχθηκε στις 11 Οκτωβρίου 2023, η προθεσμία υποβολής αιτήσεων έληξε στις 11 Δεκεμβρίου 2023 και οι απαντητικές επιστολές προς τους φορείς απεστάλησαν στις 20 Μαρτίου 2024, δηλαδή μετά από περίπου 100 ημέρες. Η δημόσια ανακοίνωση ακολούθησε τον Ιούνιο. (Παρακαλούμε το διάστημα των 186 ημερών που αναφέρεται στην έκθεση να αποσαφηνιστεί ως προς το στάδιο στο οποίο αφορά και να αποτυπωθεί διακριτά ο χρόνος ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων φορέων).

Επισημαίνεται επίσης η σημαντική βελτίωση που καταγράφεται στην ίδια την έκθεση για το Πρόγραμμα «Κύπρια», με χρόνο 80 ημερών το 2025 και 38 ημερών το 2026. Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνει τη συνεχιζόμενη πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην επιτάχυνση των διαδικασιών.

Ως προς το Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» του 2024, η μη ανεύρεση της σχετικής ανακοίνωσης από την Ελεγκτική Υπηρεσία δεν επιτρέπει ασφαλές συμπέρασμα για τον χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας. Το σχετικό στοιχείο θα πρέπει να αναζητηθεί στον οικείο υπηρεσιακό φάκελο, ώστε να συμπληρωθεί η εικόνα της ελεγχόμενης περιόδου.

Αναφορικά με τις αναφορές στο 2026, το οποίο δεν εμπίπτει στην περίοδο ελέγχου, το Τμήμα θεωρεί αναγκαίο να αποτυπωθούν οι συγκεκριμένες αιτίες των καθυστερήσεων και τα επιμέρους στάδια στα οποία αυτές προέκυψαν. Υπάρχουν σχετικά τεκμήρια στους οικείους φακέλους, τα οποία πρέπει να συνεκτιμηθούν πριν από την απόδοση των καθυστερήσεων στο Τμήμα.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Σχεδιάζεται η κατάρτιση ετήσιου χρονοδιαγράμματος ανά πρόγραμμα, το οποίο να περιλαμβάνει την οριστικοποίηση και έγκριση των όρων, την προκήρυξη, τον ορισμό των Επιτροπών Αξιολόγησης, τον προκαταρκτικό έλεγχο, την αξιολόγηση, την τελική έγκριση και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Τυχόν αποκλίσεις καταγράφονται μαζί με τις αιτίες τους και τις αναγκαίες ενέργειες αντιμετώπισης.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τομείς και τη Διοίκηση του Υφυπουργείου για τα στάδια που απαιτούν δική της έγκριση ή απόφαση.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Κατάρτιση του προγραμματισμού πριν από την επόμενη περίοδο προκηρύξεων, με στόχο την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων εντός του προηγούμενου έτους ή, κατ' εξαίρεση, εντός του πρώτου τριμήνου του έτους υλοποίησης.

5. Παράγραφος 3.1.5 — Αξιολόγηση χορηγιών ως κρατικές ενισχύσεις

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει την ανάγκη έγκαιρης αξιολόγησης των χορηγικών προγραμμάτων ως προς την ενδεχόμενη υπαγωγή τους στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Όπως καταγράφεται στην έκθεση, είχε πραγματοποιηθεί συνολική αξιολόγηση τον Ιανουάριο του 2023, κατά την οποία τέσσερα από τα δεκατρία σχέδια κρίθηκαν ως κρατικές ενισχύσεις, ενώ για τα υπόλοιπα διατυπώθηκε διαφορετική αξιολόγηση, κυρίως λόγω του τοπικού χαρακτήρα τους. Συνεπώς, η σημερινή εξέταση πρέπει να συνεκτιμά την προηγούμενη αξιολόγηση, καθώς και τυχόν αλλαγές στους όρους, στην εμβέλεια και στον τρόπο εφαρμογής των προγραμμάτων.

Ως προς την επιστολή του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερομηνίας 4 Νοεμβρίου 2025 και την εκκρεμότητα που καταγράφεται κατά τον χρόνο του ελέγχου, απαιτείται συγκέντρωση της σχετικής αλληλογραφίας και επιβεβαίωση των ημερομηνιών υποβολής στοιχείων, τυχόν συμπληρωματικών αιτημάτων και του σταδίου εξέτασης. Το ζήτημα χειρίζεται αρμόδιο στέλεχος της Διοίκησης του Υφυπουργείου.

Το Τμήμα έχει προχωρήσει στην καθιέρωση διαδικασίας έγκαιρης παραπομπής των νέων προγραμμάτων για αξιολόγηση πριν από την προκήρυξή τους. Καθώς και διαδικασία ενημέρωσης του αρμόδιου Γραφείου για ουσιώδεις τροποποιήσεις υφιστάμενων προγραμμάτων, ώστε να εξετάζεται εάν απαιτείται επικαιροποίηση της προηγούμενης αξιολόγησης.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Επιβεβαίωση του σταδίου εξέτασης των εκκρεμών προγραμμάτων, συγκέντρωση και αποστολή τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων και καθιέρωση διαδικασίας παραπομπής πριν από την προκήρυξη νέων προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα

ενσωματώνονται στους όρους και στις διαδικασίες εφαρμογής, σύμφωνα με την καθοδήγηση του αρμόδιου Γραφείου.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Καθιέρωση της διαδικασίας για τις επόμενες προκηρύξεις, με επιμέρους προθεσμίες σε συνεννόηση με το αρμόδιο Γραφείο.

6. Παράγραφος 3.1.6 — Πολυπλοκότητα συστήματος αρχειοθέτησης και αδυναμίες εντοπισμού αρχείων

Το ηλεκτρονικό σύστημα e-OASIS αποτελεί ενιαίο σύστημα αρχειοθέτησης της δημόσιας υπηρεσίας και δεν έχει σχεδιαστεί ειδικά από το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού. Σύμφωνα με την εμπειρία των λειτουργών του Τμήματος, το σύστημα είναι εύχρηστο και δεν έχουν αναφερθεί μέχρι σήμερα προβλήματα που να παρεμποδίζουν την καθημερινή χρήση του.

Ωστόσο, η παρατήρηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορά συγκεκριμένες πρακτικές καταχώρησης, κατά τις οποίες απαντητικά έγγραφα περιλαμβάνονται σε οδηγίες ή υπηρεσιακά σημειώματα, αντί να καταχωρίζονται αυτοτελώς και να συνδέονται με το αρχικό έγγραφο. Το Τμήμα θεωρεί χρήσιμο να εξεταστούν οι συγκεκριμένες περιπτώσεις, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο απαιτείται βελτίωση της πρακτικής αρχειοθέτησης, πρόσθετη καθοδήγηση των χρηστών ή τεχνική προσαρμογή του συστήματος.

Για τον σκοπό αυτό, παρακαλούμε να προσδιοριστούν τα σχετικά παραδείγματα στα οποία βασίζεται το εύρημα, καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκαν καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση υποθέσεων λόγω του τρόπου αρχειοθέτησης.

Το Τμήμα συμφωνεί με την παραπομπή του ζητήματος στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για αξιολόγηση και παροχή σχετικών οδηγιών. Παράλληλα, μπορεί να εξετάσει, στο πλαίσιο των δικών του αρμοδιοτήτων, την ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων καταχώρησης και σύνδεσης της αλληλογραφίας.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Εξέταση των συγκεκριμένων περιπτώσεων που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο, παραπομπή των σχετικών ερωτημάτων στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και, εφόσον απαιτείται, έκδοση εσωτερικών οδηγιών για την αυτοτελή καταχώρηση των τελικών εγγράφων και τη σύνδεσή τους με τη σχετική αλληλογραφία.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους λειτουργούς που χειρίζονται την αρχειοθέτηση και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Έναρξη της εξέτασης μετά τον προσδιορισμό των σχετικών περιπτώσεων και οριστικοποίηση τυχόν διορθωτικών ενεργειών κατόπιν της καθοδήγησης του αρμόδιου Τμήματος.

7. Παράγραφος 3.2.1 — Κουλτούρα δεδομένης χορηγίας – Ζητήματα βιωσιμότητας

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει ότι η οικονομική επάρκεια των διοργανωτών και η βιωσιμότητα των επιχορηγούμενων φεστιβάλ αποτελούν ουσιώδεις παραμέτρους για την αποτελεσματική αξιοποίηση της κρατικής στήριξης. Το ζήτημα έχει ήδη απασχολήσει το Τμήμα, όπως προκύπτει και από την εσωτερική αλληλογραφία στην οποία παραπέμπει η έκθεση.

Ωστόσο, η ανάγκη κρατικής στήριξης δεν αρκεί, από μόνη της, για να θεμελιώσει συμπέρασμα περί μη βιωσιμότητας ενός πολιτιστικού θεσμού ή περί δεδομένης χορηγίας. Η δημόσια χρηματοδότηση αποτελεί βασικό εργαλείο πολιτιστικής πολιτικής ανά τον κόσμο ακόμα και σε χώρες όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός χορηγιών και αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην υποστήριξη δράσεων με πολιτιστική αξία, των οποίων το κόστος δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως από εισιτήρια ή ιδιωτικές χορηγίες.

Πρέπει, συνεπώς, να εξετάζονται διακριτά η δυνατότητα υλοποίησης της συγκεκριμένης διοργάνωσης, η συνολική οικονομική κατάσταση του φορέα και η προοπτική συνέχισης του φεστιβάλ. Η εμφάνιση ελλείμματος στον απολογισμό μιας διοργάνωσης αποτελεί στοιχείο που χρήζει διερεύνησης, αλλά απαιτεί συνεκτίμηση του ύψους, των αιτιών και του τρόπου κάλυψής του πριν εξαχθούν γενικότερα συμπεράσματα. Η απουσία χορηγιών στον πολιτισμό είναι ένας αρνητικός παράγοντας.

Το Τμήμα συμφωνεί να εξεταστεί η ενίσχυση της τεκμηρίωσης της οικονομικής δυνατότητας των αιτητών, μέσω ρεαλιστικού προϋπολογισμού, σαφούς χρηματοδοτικού σχεδίου και κατάλληλων αποδεικτικών στοιχείων για τις εξασφαλισμένες πηγές χρηματοδότησης. Τυχόν απαίτηση ελάχιστου ποσοστού ιδίων πόρων ή άλλης εξασφαλισμένης χρηματοδότησης πρέπει να καθοριστεί κατόπιν αξιολόγησης, με συνεκτίμηση του μεγέθους και της κατηγορίας των φεστιβάλ, ώστε να μην αποκλείονται δυσανάλογα νέοι ή μικρότεροι φορείς.

Διευκρινίζεται ότι η προηγούμενη επιχορήγηση ενός φεστιβάλ δεν συνεπάγεται αυτόματη χρηματοδότησή του σε επόμενα έτη. Η εξέταση κάθε αίτησης γίνεται βάσει των δημοσιευμένων όρων, της αξιολόγησής της και των διαθέσιμων πιστώσεων.

Ωφέλιμο θα ήταν να εξεταστεί προϋπόθεση οικονομικής επάρκειας, ώστε διοργανώσεις που αποδεδειγμένα δεν μπορούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους να μη χρηματοδοτούνται. Η πρόταση χρειάζεται συζήτηση και σαφή κριτήρια, με διάκριση μεταξύ της αδυναμίας υλοποίησης και της θεμιτής ανάγκης δημόσιας στήριξης πολιτιστικών δράσεων.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Εξέταση στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας της προσθήκης σαφών απαιτήσεων τεκμηρίωσης της οικονομικής επάρκειας και του χρηματοδοτικού σχεδίου των διοργανώσεων, κεφαλοποιήσεις αμοιβών και χορηγιών σε είδος. Παράλληλα, επιδιώκεται η αξιοποίηση των προηγούμενων οικονομικών απολογισμών για τον εντοπισμό επαναλαμβανόμενων ελλειμμάτων και την αναζήτηση σχετικών εξηγήσεων και στοιχείων κάλυψής τους.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιος κλάδος για το Πρόγραμμα «Κύπρια», υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος και σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Υφυπουργείου.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Υλοποιείται καταγραφή απαντήσεων τεκμηρίωσης κατά την προετοιμασία της επόμενης προκήρυξης και εφαρμογή τους μετά την έγκριση και δημοσίευση των σχετικών όρων.

8. Παράγραφος 3.2.2 — Αξιολόγηση όρων προκήρυξης του «Κύπρια»

α. Διάκριση δικαιούχων ανά κατηγορία

Η διάκριση μεταξύ καθιερωμένων και νέων φεστιβάλ αποσκοπεί στη στήριξη τόσο υφιστάμενων πολιτιστικών θεσμών όσο και νέων διοργανώσεων. Η εφαρμογή κοινών κριτηρίων υπηρετεί ένα ενιαίο πλαίσιο αξιολόγησης της καλλιτεχνικής ποιότητας, ενώ τα διαφορετικά ανώτατα ποσά επιχορήγησης αντανακλούν τη διαφοροποίηση των δύο κατηγοριών.

Το Τμήμα θεωρεί χρήσιμη την εξέταση χωριστών καταλόγων κατάταξης ανά κατηγορία, καθώς και ενδεχόμενης εκ των προτέρων κατανομής των πιστώσεων. Παράλληλα, εξετάζεται η προσαρμογή των κριτηρίων που αφορούν την προηγούμενη παρουσία και εμπειρία, ώστε τα νέα φεστιβάλ να αξιολογούνται με βάση και τη δυναμική της προτεινόμενης διοργάνωσης.

Τυχόν αλλαγές θα στηρίζονται σε αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος και διαβούλευση με τον πολιτιστικό χώρο και να δημοσιεύονται πριν από την υποβολή των αιτήσεων.

Εξετάζεται ο καθορισμός προκαθορισμένου αριθμού χρηματοδοτούμενων αιτήσεων της Κατηγορίας Β, για παράδειγμα των δύο με την υψηλότερη βαθμολογία, με την προϋπόθεση ότι πληρούν το απαιτούμενο επίπεδο αξιολόγησης. Το παράδειγμα αποτελεί σκέψη και όχι ήδη εγκεκριμένη κατανομή.

β. Απουσία περιορισμών σε επιλέξιμες δαπάνες

Το Τμήμα συμφωνεί ότι ο καθορισμός σαφών ορίων και προϋποθέσεων για συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών μπορεί να ενισχύσει τη διαφάνεια και τη συνεπή εφαρμογή του προγράμματος.

Θα αξιοποιηθεί η εμπειρία του Προγράμματος «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ», όπου εφαρμόζονται αντίστοιχα όρια, με τις αναγκαίες προσαρμογές στις ιδιαιτερότητες των φεστιβάλ. Τα όρια θα είναι ρεαλιστικά και θα συνοδεύονται από σαφείς απαιτήσεις τεκμηρίωσης, σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Υφυπουργείου.

Ειδικότερα, μπορεί να εξεταστεί ο καθορισμός ανώτατων ποσών για αεροπορικά εισιτήρια, διαμονή και συντήρηση, με βάση την εμπειρία του «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» και τις πραγματικές ανάγκες των διοργανώσεων.

γ. Απουσία κινήτρων για ενίσχυση εμβέλειας και διάρκειας φεστιβάλ

Η μεγαλύτερη διάρκεια μιας διοργάνωσης δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη μεγαλύτερη καλλιτεχνική αξία, ευρύτερη απήχηση ή καλύτερη αξιοποίηση της επιχορήγησης. Αντίστοιχα, η προσέλευση κοινού αποτελεί χρήσιμο στοιχείο αποτίμησης, αλλά πρέπει να συνεκτιμάται με το είδος, τους στόχους και το κοινό στο οποίο απευθύνεται κάθε φεστιβάλ.

Το Τμήμα καταρτίζει πρόταση για 5ετές πλάνο δράσεων που θα λειτουργεί με κίνητρα για την ανάπτυξη κοινού, τη γεωγραφική διεύρυνση, την προσβασιμότητα και την ενίσχυση της πολιτιστικής συμβολής των διοργανώσεων. Τα κίνητρα θα συνδέονται με σαφείς στόχους πολιτιστικής πολιτικής και με τις διαθέσιμες πιστώσεις, χωρίς αυτόματη σύνδεση του ύψους της χορηγίας με τον αριθμό ημερών ή επισκεπτών.

δ. Μειωμένη δυνατότητα αξιοποίησης υποβληθέντων στοιχείων

Το Τμήμα συμφωνεί ότι η σαφής αντιστοίχιση των συντελεστών και των δικαιολογητικών με τις επιμέρους δράσεις διευκολύνει την αξιολόγηση και τον έλεγχο. Αντίστοιχα, απαιτείται σαφής παρουσίαση των άλλων πηγών χρηματοδότησης και των δαπανών που καλύπτει καθεμία, ώστε να μπορεί να ελέγχεται η ενδεχόμενη χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης από περισσότερες πηγές, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και τις δυσκολίες του χώρου του πολιτισμού και των πολιτιστικών οργανισμών

Τα έντυπα αίτησης ολοκληρώνονται φέτος με συνοπτικούς πίνακες αντιστοίχισης δράσεων, συντελεστών, δικαιολογητικών και πηγών χρηματοδότησης, χωρίς επανυποβολή των ίδιων εγγράφων.

Οι συνέπειες της μη προσκόμισης υποχρεωτικών δικαιολογητικών προβλέπονται πλέον σαφώς στους δημοσιευμένους όρους.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Επανεξέταση της αξιολόγησης των δύο κατηγοριών φεστιβάλ, καθορισμός ορίων επιλέξιμων δαπανών και αναθεώρηση του εντύπου αίτησης και των οδηγιών υποβολής δικαιολογητικών. Η εξέταση κινήτρων εντάσσεται στον συνολικό σχεδιασμό του προγράμματος.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιος τομέας για το Πρόγραμμα «Κύπρια», υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος, σε συνεργασία με το Λογιστήριο για τις οικονομικές πρόνοιες.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Κατά την προετοιμασία της επόμενης προκήρυξης, με εφαρμογή των αλλαγών μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και των απαιτούμενων εγκρίσεων.

9. Παράγραφος 3.2.3 — Επιτροπή Αξιολόγησης – Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων

α. Σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης

Η συμμετοχή εξωτερικών εμπειρογνωμόνων αποσκοπεί στην εξασφάλιση εξειδικευμένης καλλιτεχνικής κρίσης. Η επαγγελματική δραστηριοποίησή τους στον πολιτιστικό χώρο δεν συνιστά, από μόνη της, σύγκρουση συμφερόντων. Απαιτείται, ωστόσο, έγκαιρη γνωστοποίηση και αξιολόγηση συγκεκριμένων σχέσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν την αμεροληψία τους.

Το Τμήμα έχει ήδη υλοποιήσει την αλλαγή της σύνθεσης της Επιτροπής του «Κύπρια», ώστε να συνδυάζονται η εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη και η θεσμική γνώση του Τμήματος.

Επισημαίνεται ότι στις Επιτροπές του Προγράμματος «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» προβλεπόταν ήδη συμμετοχή λειτουργού του Τμήματος.

Η προτεινόμενη απαγόρευση συμμετοχής αξιολογητών σε χρηματοδοτούμενες δράσεις για χρονικό διάστημα πριν ή μετά τη θητεία τους δεν προνοείται από κάποια νομοθετική διάταξη. Χρειάζεται περαιτέρω εξέταση ως προς την έκταση και την αναλογικότητά της. Ένας γενικός περιορισμός ενδέχεται να μειώσει σημαντικά τη διαθεσιμότητα εμπειρογνωμόνων στον κυπριακό πολιτιστικό χώρο. Παρόλα τα παραπάνω θα εξετάσουμε την υλοποίηση της εισήγησής σας.

β. Τεκμηρίωση των συνεδριάσεων

Χρησιμοποιήθηκαν υπογεγραμμένα έντυπα αξιολόγησης και συλλογικός πίνακας, τα οποία το Τμήμα αντιμετώπιζε ως καταγραφή της συλλογικής κρίσης της Επιτροπής. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί το σύνολο των εγγράφων του φακέλου πριν εξαχθεί συμπέρασμα περί πλήρους απουσίας καταγραφής.

Η πληρότητα των υφιστάμενων καταγραφών ως προς τις απαιτήσεις που επικαλείται η έκθεση έτυχε χειρισμού στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας.

γ. Δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων και δηλώσεις αμεροληψίας

Για τη συμμετοχή μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης Κυπριά 2024 σε φεστιβάλ κατά το 2025: Δεν εντοπίστηκε ειδική νομοθετική διάταξη που να εμπεριέχει πρόνοια, η οποία να απαγορεύει τη συμμετοχή μελών Επίτροπων σε δράση επιχορηγούμενου φεστιβάλ κατά τον επόμενο χρόνο και αφού έχει λήξει η θητεία του. Η επιτροπή των Κυπρίων 2024 ολοκλήρωσε τις εργασίες της τον Μάρτιο του 2024 και οι φορείς ενημερώθηκαν τον ίδιο μήνα. Από προφορική ενημέρωση που λάβαμε από τα μέλη της εν λόγω Επιτροπής, το ένα μέλος επιβεβαίωσε συμμετοχή του το 2025 σε πρόγραμμα φεστιβάλ που είχε επιχορηγηθεί κατά το προηγούμενο έτος όταν ήταν αξιολογητής (2024), ενώ η πρόσκληση για συμμετοχή του εν λόγω μέλους σε δράση του φεστιβάλ έγινε κατά το 2025, δηλαδή αρκετούς μήνες μετά που έληξε η θητεία του. Το Πρόγραμμα ΤΑ ΚΥΠΡΙΑ 2024 δεν απαιτούσε υπογραφή Εντύπου Εμπιστευτικότητα και μη Σύγκρουσης Συμφερόντων, ούτε υπήρχε σχετική οριζόντια οδηγία από το Υφυπουργείο για υπογραφή τέτοιου εντύπου.

Τα Μέλη συμφώνησαν να υπογράψουν έντυπο εχεμύθειας και μη σύγκρουσης συμφερόντων όταν τους ζητήθηκε από τη διεύθυνση του Τμήματος, το 2025.

Για την περίπτωση συγγενικού προσώπου, η έκθεση καταγράφει ότι το μέλος δήλωσε τη σχέση και απείχε από την αξιολόγηση των συγκεκριμένων αιτήσεων.

Το Τμήμα συμφωνεί με τη χρήση ενιαίων δηλώσεων εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες θα υπογράφονται μετά τη γνωστοποίηση του καταλόγου των αιτήσεων και πριν από την έναρξη της αξιολόγησης. Καθιερώθηκε επίσης σαφής διαδικασία γνωστοποίησης, εξέτασης και καταγραφής των σχέσεων συμφερόντων, καθώς και καθορισμός της απαιτούμενης αποχής ή αντικατάστασης μέλους.

Μία από τις αναφερόμενες περιπτώσεις συνδέεται με διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου.

Η καθιέρωση ευρύτερης αποχής έχει ενσωματωθεί στους όρους επιλογής και στις δηλώσεις των αξιολογητών και θα εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλες τις Επιτροπές του Τμήματος.

δ. Επέκταση χρηματοδότησης και τροποποίηση επιλεξιμότητας

Η επέκταση της χρηματοδότησης μέχρι τη 18η θέση του «Κύπρια 2025» εγκρίθηκε από τον Γενικό Διευθυντή και την Υφυπουργό. Έπρεπε, επομένως, να αποτυπωθούν στην έκθεση τα αρμόδια όργανα που ενέκριναν την απόφαση, η αιτιολογία της και η πηγή κάλυψης της πρόσθετης δαπάνης.

Ως προς την προσθήκη της κλασικής μουσικής και του λαϊκού-παραδοσιακού πολιτισμού στις επιλέξιμες δραστηριότητες του 2025, πρόκειται για αλλαγή μεταξύ δύο ετήσιων προκηρύξεων. Για την αποτίμησή της πρέπει να εξεταστούν η διαδικασία έγκρισης, η τεκμηρίωση των λόγων πολιτιστικής πολιτικής και η εφαρμογή των νέων όρων σε όλους τους δυνητικούς αιτητές. Τυχόν αναφορές σε παρεμβάσεις πρέπει να συνδέονται με συγκεκριμένα έγγραφα και αποφάσεις.

ε. Αποκλίσεις στη βαθμολόγηση

Η διαφοροποίηση της κρίσης μεταξύ αξιολογητών είναι αναμενόμενη κατά την αξιολόγηση καλλιτεχνικών προτάσεων και δεν αποτελεί αυτοτελώς ένδειξη πλημμελούς διαδικασίας.

Έχει ετοιμαστεί και θα κατατεθεί προς έγκριση στην Υφυπουργό Πολιτισμού και τον Γενικό Διευθυντή Εγχειρίδιο κοινών οδηγιών πριν από την αξιολόγηση που θα περιλαμβάνει και την ανάγκη για καταγραφή της συζήτησης ουσιωδών αποκλίσεων, χωρίς υποχρεωτική εξίσωση των βαθμολογιών ή περιορισμό της ανεξάρτητης κρίσης των μελών (ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 4 – ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ).

στ. Τεκμηρίωση και καταχώρηση βαθμολογιών

Η βαθμολογία να υποστηρίζεται από σαφή αιτιολογία ανά κριτήριο και ότι οι τελικές καταχωρίσεις να επιτρέπουν την επαλήθευση της ορθότητάς τους.

Καθιερώνεται μέσα από το Εγχειρίδιο, που θα υποβληθεί προς έγκριση, η χρήση υπογεγραμμένων τελικών εντύπων, χωρίς μολύβι, η διατήρηση ίχνους κάθε διόρθωσης και ο έλεγχος της μεταφοράς των βαθμολογιών στον συγκεντρωτικό πίνακα από δεύτερο πρόσωπο. Η δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρησης θα εξεταστεί επίσης, με πρόβλεψη ταυτοποίησης του αξιολογητή και καταγραφής των μεταβολών.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Επικαιροποίηση των όρων διορισμού και των οδηγιών λειτουργίας των Επιτροπών, η καθιέρωση ενιαίων δηλώσεων και πρακτικών και η ενίσχυση των ελέγχων τεκμηρίωσης και καταχώρησης βαθμολογιών. Ο συντονισμός θα αναληφθεί από τη Διεύθυνση του Τμήματος και τον αρμόδιο τομέα του «Κύπρια», με τη συμμετοχή της διοίκησης για την παροχή της αναγκαίας νομικής καθοδήγησης.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Οριστικοποίηση των νέων εργαλείων και κανόνων πριν από τον διορισμό και την έναρξη εργασιών της επόμενης Επιτροπής Αξιολόγησης.

10. Παράγραφος 3.2.4 — Αδυναμίες λειτουργίας Επιτροπής Ενστάσεων

α. Χρόνος εξέτασης των ενστάσεων

Το Τμήμα συμφωνεί ότι η εξέταση των ενστάσεων πρέπει να ολοκληρώνεται εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Όπως καταγράφεται στην έκθεση, οι καθυστερήσεις σε επτά περιπτώσεις συνδέθηκαν με την καθυστερημένη αποστολή των επιστολών διορισμού των μελών της Επιτροπής.

Για την ακριβή αποτύπωση των αιτιών, πρέπει να διακριθούν τα στάδια εισήγησης, έγκρισης του διορισμού, αποστολής των σχετικών επιστολών και εξέτασης των ενστάσεων. Η έγκαιρη συγκρότηση και ενεργοποίηση της Επιτροπής αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος.

β. Δηλώσεις εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων

Το Τμήμα ήδη εφαρμόζει υπογραφή ενιαίων δηλώσεων εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων από όλα τα μέλη της Επιτροπής Ενστάσεων, πριν αποκτήσουν πρόσβαση στους φακέλους και αρχίσουν την εξέτασή τους. Η υπηρεσιακή ιδιότητα των μελών δεν αναιρεί την ανάγκη καταγραφής τυχόν σχέσεων ή περιστάσεων που απαιτούν αποχή.

γ. Σαφήνεια των όρων και της διαδικασίας ενστάσεων

Το Τμήμα αναγνωρίζει την ανάγκη πλήρους εναρμόνισης των όρων του προγράμματος με το πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής Ενστάσεων.

Οι αιτητές πρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων τους λόγους για τους οποίους μπορούν να υποβάλουν ένσταση, την προθεσμία, τα απαιτούμενα στοιχεία και την έκταση του ελέγχου. Πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί η σχέση μεταξύ της πρόνοιας περί οριστικότητας των αποφάσεων και της δυνατότητας επανεξέτασης συγκεκριμένων σφαλμάτων ή παραλείψεων.

δ. Έκταση ελέγχου της Επιτροπής

Ο έλεγχος της τήρησης των διαδικασιών πρέπει να διακρίνεται από την εκ νέου αξιολόγηση και επαναβαθμολόγηση μιας αίτησης. Η Επιτροπή Ενστάσεων πρέπει να διαθέτει σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες για την εξέταση των λόγων ένστασης και των σχετικών τεκμηρίων μόνο τεχνικών θεμάτων, όχι καλλιτεχνικών.

Έχει προβλεφθεί ρητά ο χειρισμός περιπτώσεων στις οποίες διαπιστώνεται ουσιώδες διαδικαστικό σφάλμα, αριθμητικό λάθος ή παράλειψη συνεκτίμησης υποβληθέντος στοιχείου, καθώς και η διαδικασία παραπομπής της αίτησης στο αρμόδιο όργανο για επανεξέταση, όπου απαιτείται.

ε. Πληρότητα φακέλων και αιτιολόγηση αποφάσεων

Το Τμήμα έχει ήδη στη διάθεσή του πλήρη φάκελο για κάθε υπόθεση, ο οποίος θα κοινοποιείται στην Επιτροπή Ενστάσεων. Ο φάκελος περιλαμβάνει την αίτηση και τα δικαιολογητικά της, τα έντυπα αξιολόγησης, τη συλλογική απόφαση και αιτιολογία, την επιστολή ενημέρωσης του αιτητή και την ένστασή του.

Παράλληλα, οι επιστολές ενημέρωσης πρέπει να αποτυπώνουν τον συγκεκριμένο λόγο μη χρηματοδότησης, διακρίνοντας ιδίως τη μη επιλεξιμότητα, τη μη εξασφάλιση της απαιτούμενης βαθμολογίας και την εξάντληση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων πρέπει να απαντούν αιτιολογημένα στους επιμέρους ισχυρισμούς.

Ενέργειες υπό υλοποίηση:

Έχουν ήδη γίνει διορθωτικές κινήσεις όσον αφορά την αναθεώρηση και εναρμόνιση των όρων του προγράμματος και του πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής Ενστάσεων, έγκαιρη ολοκλήρωση του διορισμού της, καθιέρωση ενιαίων δηλώσεων και καταλόγου πληρότητας φακέλου και νέα τυποποίηση της δομής των αιτιολογημένων απαντήσεων.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος και αρμόδιος τομέας του Προγράμματος «Κύπρια», για τον διορισμό της Επιτροπής και με την αναγκαία νομική καθοδήγηση για τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων της.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση: Οριστικοποίηση του πλαισίου πριν από την επόμενη προκήρυξη και ολοκλήρωση της συγκρότησης της Επιτροπής πριν από την έναρξη της περιόδου υποβολής ενστάσεων.

11. Παράγραφος 3.2.5 — Ανεπαρκής έλεγχος συμμόρφωσης και εφαρμογής των όρων του «Κύπρια»

α. Καταβολή χορηγιών σε μη επιλέξιμους δικαιούχους

Ως προς το , επιβεβαιώνεται ότι ο χαρακτηρισμός του ως αναγνωρισμένου φιλανθρωπικού ιδρύματος εμπίπτει στον σχετικό αποκλεισμό του προγράμματος. Θα εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης του σχετικού όρου, ώστε ιδρύματα των οποίων οι σκοποί και οι δραστηριότητες συνάδουν με τους στόχους του Προγράμματος και των οποίων τα έσοδα δεν διατίθενται για ιδιωτικό όφελος ή κερδοσκοπικούς σκοπούς, αλλά επανεπενδύονται στην εκπλήρωση των καταστατικών τους σκοπών, να μπορούν να περιλαμβάνονται στους δικαιούχους του Προγράμματος.

Ως προς το « » και τον « »,
η ίδια η έκθεση αναφέρει ότι δεν είχαν τεθεί οριστικά υπό καθεστώς διάλυσης κατά τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων, αλλά σύμφωνα με προφορική ενημέρωση που έλαβε λειτουργός της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Παράλληλα, οι φορείς αμφισβητούν προφορικά ότι είχαν λάβει σχετική προειδοποίηση ή ότι εκκρεμούσε διαδικασία διάλυσης. Να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένοι φορείς είχαν υποβάλει τα πιστοποιητικά εγγραφής που ζητούνταν και ότι το Τμήμα δεν είχε δυνατότητα γνώσης εσωτερικών, μη τελικών ενεργειών της όποιας αρμόδιας

αρχής που δεν του είχαν κοινοποιηθεί, επομένως δεν υπήρχε στοιχείο που επηρέαζε την επιλεξιμότητα βάσει των τότε ισχυόντων όρων που να είχε γνωστοποιηθεί στο Τμήμα.

Το Τμήμα συμφωνεί με την ενίσχυση της επαλήθευσης της επικαιροποιημένης νομικής κατάστασης των αιτητών. Η διαδικασία πρέπει να καθοριστεί σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, με εξέταση και της δυνατότητας απευθείας υπηρεσιακής επιβεβαίωσης, ώστε να περιορίζεται η πρόσθετη επιβάρυνση των φορέων. Αναφέρει επίσης ότι για το «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2027» έχουν προβλεφθεί ήδη στην επό,μενη προκήρυξη επιπλέον στοιχεία και επικαιροποιημένες βεβαιώσεις.

β. Ανομοιόμορφη εφαρμογή επιμέρους όρων του προγράμματος ΚΥΠΡΙΑ

i. Συνέχιση νέων φεστιβάλ

Η μη υποβολή νέας αίτησης από το το 2025 δεν αποδεικνύει, από μόνη της, παράβαση των όρων της χρηματοδότησης του 2024.

Το Τμήμα συμφωνεί ότι ο όρος χρειάζεται αποσαφήνιση μόνο για το παρελθόν, καθώς η συνέχιση μιας διοργάνωσης εξαρτάται και από μεταγενέστερους οικονομικούς και οργανωτικούς παράγοντες.

Η ειδικότερη θέση του σημειώματος είναι ότι η μη υποβολή αίτησης για επόμενο έτος δεν δημιουργεί αφ' εαυτής γενική υποχρέωση ελέγχου δραστηριοτήτων που υλοποιούνται χωρίς κρατική χορηγία ή διερεύνησης του λόγου μη πραγματοποίησης νέας δράσης. Ο έλεγχος πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένη υποχρέωση που απορρέει από την προηγούμενη χρηματοδότηση.

ii. Επανάληψη υφιστάμενων φεστιβάλ

Για την εξέταση της παρατήρησης παρακαλούμε να προσδιοριστούν οι συγκεκριμένες διοργανώσεις και τα χαρακτηριστικά που θεωρούνται πανομοιότυπα. Η συνάφεια ως προς το καλλιτεχνικό είδος δεν αρκεί, από μόνη της, για να τεκμηριώσει επανάληψη του είδους, των στόχων και της φιλοσοφίας ενός υφιστάμενου θεσμού.

Αποσαφηνίζεται ο σχετικός όρος και η καταγραφή της αιτιολογημένης κρίσης της Επιτροπής κατά την εφαρμογή του.

iii. Τεκμηρίωση τουλάχιστον του 60% του προγράμματος

Η καλλιτεχνική ποιότητα μιας πρότασης και η πληρότητα των τεκμηρίων της αποτελούν διακριτές παραμέτρους. Εφόσον οι ισχύοντες όροι προβλέπουν μείωση βαθμολογίας λόγω

ανεπαρκούς τεκμηρίωσης, πρέπει να εξεταστεί ανά περίπτωση εάν συνέτρεχε η σχετική προϋπόθεση και εάν εφαρμόστηκε η προβλεπόμενη συνέπεια.

Παράλληλα, το Τμήμα θεωρεί χρήσιμη την επανεξέταση του απαιτούμενου ποσοστού και του τρόπου υπολογισμού του, λαμβάνοντας υπόψη το στάδιο προετοιμασίας των φεστιβάλ κατά την υποβολή των αιτήσεων. Τυχόν αλλαγή θα εφαρμόζεται σε μελλοντική προκήρυξη.

Η ετοιμότητα του προγράμματος πρέπει να συνεκτιμάται με την καλλιτεχνική ποιότητα και αναθεώρηση του απαιτούμενου ποσοστού και το είδος του φεστιβάλ. Για παράδειγμα στα φεστιβάλ κινηματογράφου είναι αδύνατον να χειρίζονται οι διοργανωτές τις ταινίες στο 60% τόσους μήνες πριν την παραγωγή τους. Η πρόνοια που περιγράφει η έκθεση αφορά μείωση βαθμολογίας και πρέπει να διακρίνεται από την αυτόματη απόρριψη. Η επιδιωκόμενη μεγαλύτερη ευελιξία θα πρέπει να αποτυπωθεί ρητά στους μελλοντικούς όρους.

iv. Απόκλιση μεταξύ προϋπολογισμού και απολογισμού

Για τις τρεις περιπτώσεις που αναφέρονται απαιτείται αντιπαραβολή του εγκεκριμένου προϋπολογισμού με τις τελικές επιλέξιμες δαπάνες και εξέταση της ακριβούς εφαρμογής του όρου περί απόκλισης ±15%.

Εφόσον οι τελικές επιλέξιμες δαπάνες δικαιολογούν το εγκριθέν ποσό, δεν προκύπτει αυτομάτως ανάγκη μείωσης της χορηγίας. Για να τεκμηριωθεί η θέση αυτή στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, απαιτείται ο συνδυασμένος έλεγχος του ορίου απόκλισης και του κανόνα υπολογισμού της τελικής χρηματοδότησης.

γ. Αποδοχή ελλιπών ή μη ορθών υποβληθέντων στοιχείων

Στα υπηρεσιακά σχόλια αναφέρεται ότι υπάρχει υπογεγραμμένο καταστατικό του στο e-OASIS, με αριθμό εγγράφου 9493748. Το έγγραφο πρέπει να αντιπαραβληθεί με τον φάκελο και τον χρόνο αξιολόγησης της αίτησης.

Για το αναφέρεται υπογεγραμμένος οικονομικός απολογισμός από εγγεγραμμένο λογιστή, με αριθμό εγγράφου 9027122. Ωστόσο, το εύρημα αφορά ανυπόγραφο αναλυτικό προϋπολογισμό. Συνεπώς, απαιτείται έλεγχος του συγκεκριμένου προϋπολογισμού πριν διατυπωθεί οριστική απάντηση.

Για τις υπόλοιπες ελλείψεις θα μπορούσε να γίνει έλεγχος ανά φάκελο και σαφής καταγραφή του χρόνου υποβολής των απαιτούμενων εγγράφων.

δ. Έλεγχος οφειλών και εκταμίευση χορηγιών

Όπως καταγράφεται στην έκθεση, ο συμψηφισμός οφειλών εφαρμόζεται από το Λογιστήριο μέσω του συστήματος ΕΦΑΡ.ΣΥ. Το Τμήμα συμφωνεί ότι οι όροι του προγράμματος πρέπει να εναρμονιστούν με την επιβεβαιωμένη εφαρμοστέα διαδικασία.

Έχει καθιερωθεί στενότερη συνεργασία με το Λογιστήριο για την αποσαφήνιση των περιπτώσεων αναστολής ή συμψηφισμού, καθώς και για τον καθορισμό τρόπου ελέγχου των κατηγοριών δικαιούχων που δεν καλύπτονται από το σύστημα.

Επισημαίνεται ειδικότερα ότι πρόσβαση στο σύστημα ΕΦΑΡ.ΣΥ διαθέτει το Λογιστήριο και όχι οι πολιτιστικοί λειτουργοί του Τμήματος. Οι λειτουργοί δεν μπορούν, με τα διαθέσιμα μέσα, να διενεργούν αυτοτελώς τον σχετικό έλεγχο οφειλών. Η διαδικασία πρέπει συνεπώς να προβλέπει έλεγχο από την υπηρεσία που διαθέτει πρόσβαση και καταγεγραμμένη ενημέρωση του αρμόδιου τομέα πριν από την εκταμίευση.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Έλεγχος των συγκεκριμένων φακέλων από τον αρμόδιο τομέα του «Κύπρια», υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης, σε συνεργασία με το Λογιστήριο και τις αρμόδιες αρχές εγγραφής φορέων. Παράλληλα, αποσαφήνιση των όρων επιλεξιμότητας, τεκμηρίωσης και οικονομικού ελέγχου.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Οι αλλαγές στους όρους προετοιμάζονται πριν από την επόμενη προκήρυξη, κατόπιν των απαιτούμενων εγκρίσεων.

12. Παράγραφος 3.2.6 — Οικονομικός έλεγχος, τεκμηρίωση δαπανών και εσόδων και παρακολούθηση της χρηματοδότησης

Η εφαρμοζόμενη διαδικασία στηριζόταν στην υποβολή πιστοποιημένου οικονομικού απολογισμού από εξωτερικό ελεγκτή, χωρίς υποχρεωτική συνυποβολή του συνόλου των παραστατικών στο Τμήμα. Σύμφωνα με τα υπηρεσιακά σχόλια, η πρακτική αυτή ακολουθούνταν με τη σύμφωνη γνώμη του Λογιστηρίου. Το λογιστήριο ή/και ο λειτουργός έχει δικαίωμα να ζητήσει αποδοχές και πληρωμές.

Το Τμήμα έχει προχωρήσει στον ορισμό ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή από το Υφυπουργείο για τον έλεγχο των οικονομικών απολογισμών. Πρέπει να αποσαφηνιστούν η κάλυψη του μέτρου για το «Κύπρια», οι όροι εντολής και η διαδικασία αξιοποίησης των ευρημάτων του.

α. Ανεπαρκής τεκμηρίωση και επαλήθευση εσόδων

Οι περιπτώσεις που αναφέρονται στην έκθεση απαιτούν έλεγχο ανά διοργάνωση, με αναζήτηση των πρωτογενών στοιχείων και των σχετικών εξηγήσεων από τους φορείς και τους πιστοποιούντες ελεγκτές.

Επιδιώκεται η διακριτή παρουσίαση στους οικονομικούς απολογισμούς εσόδων από εισιτήρια, χορηγίες, άλλες επιχορηγήσεις και εμπορικές δραστηριότητες. Όπου χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικές πλατφόρμες εισιτηρίων, να υποβάλλονται οι αντίστοιχες αναλυτικές καταστάσεις και να συμφωνούνται με τα δηλωθέντα ποσά.

β. Ανεπαρκής τεκμηρίωση επιλεξιμότητας και τεκμηρίωση δαπανών

Το Τμήμα συμφωνεί με την ανάγκη σαφούς σύνδεσης κάθε δαπάνης με την εγκεκριμένη διοργάνωση και επαρκούς τεκμηρίωσης του ποσού και της πραγματοποίησής της.

Σχεδιάστηκε η υποβολή αναλυτικής κατάστασης παραστατικών και η δυνατότητα πρόσβασης του Τμήματος και του αρμόδιου ελεγκτή στα υποστηρικτικά έγγραφα. Η ηλεκτρονική μορφή ενός παραστατικού δεν αρκεί από μόνη της για να κριθεί η αξιοπιστία του· απαιτείται έλεγχος της προέλευσης, της ακεραιότητας και της αντιστοίχισής του με την πραγματική συναλλαγή. Η συγκεκριμένη αναφορά σε ηλεκτρονική επικόλληση υπογραφών πρέπει να εξεταστεί βάσει των πρωτογενών εγγράφων.

Για την περίπτωση προγραμματίζεται η απευθείας υποβολή των τιμολογίων στο Τμήμα για διαβίβαση στον εξωτερικό ελεγκτή. Η ίδια διαδικασία θα εφαρμοστεί ως μέρος ενιαίου πλαισίου παραλαβής και επαλήθευσης παραστατικών, με σαφή προσδιορισμό των ελέγχων γνησιότητας στον οδηγό.

γ. Αδυναμίες στην πιστοποίηση και υποβολή οικονομικών απολογισμών

Η επαγγελματική ιδιότητα του προσώπου που υπογράφει τον απολογισμό πρέπει να διακρίνεται από την ανεξαρτησία του έναντι του δικαιούχου. Η υπογραφή εγγεγραμμένου λογιστή δεν απαντά, από μόνη της, στην παρατήρηση ότι το ίδιο πρόσωπο είναι και Διευθυντής της αιτήτριας εταιρείας.

Αποφασίστηκε η αποσαφήνιση των απαιτήσεων ανεξαρτησίας, του περιεχομένου της πιστοποίησης και των ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται. Παράλληλα, θα καταγράφονται συστηματικά η ημερομηνία πιστοποίησης, η ημερομηνία παραλαβής και η πληρότητα του απολογισμού.

Το Τμήμα έχει επίσης προχωρήσει στον ορισμό ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή από το Υφυπουργείο για τον έλεγχο των οικονομικών απολογισμών

δ. Ανεπαρκής έλεγχος πολλαπλής χρηματοδότησης – αυξημένος κίνδυνος

Η υποβολή αιτήσεων σε περισσότερα προγράμματα δεν αποδεικνύει από μόνη της διπλή χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης. Καθιστά, ωστόσο, αναγκαία τη διασταύρωση των εγκρίσεων και των οικονομικών στοιχείων.

Έγινε ήδη πρόβλεψη για επιλογή χρηματοδότησης του ίδιου φεστιβάλ είτε από το «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» είτε από το «Κύπρια» στις προκηρύξεις του 2027. Η ακριβής διατύπωση και το στάδιο έγκρισής της πρέπει να επιβεβαιωθούν. Παράλληλα, επιδιώκεται διασταύρωση των στοιχείων μεταξύ των αρμόδιων τομέων και τεκμηρίωση των ποσών και των δαπανών που καλύπτουν άλλες πηγές χρηματοδότησης.

ε. Αδυναμίες στην τήρηση των προθεσμιών και στη διαχείριση πιστώσεων

Πρέπει να διακριθεί η εκπρόθεσμη υποβολή απολογισμού από την καταβολή της Β΄ δόσης στο επόμενο οικονομικό έτος λόγω ολοκλήρωσης της δράσης στα τέλη του έτους.

Η δεύτερη περίπτωση συνδέεται με τον χρόνο υποβολής και ελέγχου του απολογισμού και με το κλείσιμο των λογιστικών εργασιών του έτους. Δεν αποτελεί αυτοτελώς ένδειξη πλημμελούς διαχείρισης, απαιτεί όμως πρόβλεψη των εκκρεμών υποχρεώσεων στον δημοσιονομικό προγραμματισμό.

Για τις συγκεκριμένες καθυστερήσεις που καταγράφονται στην έκθεση πρέπει να εξεταστούν οι ημερομηνίες, τυχόν εγκεκριμένες παρατάσεις και η εφαρμογή των ισχυόντων όρων. Για τον απαιτείται ειδικότερα να επιβεβαιωθεί εάν είχαν αρθεί οι εκκρεμότητες πριν από την καταβολή της Α΄ δόσης.

Ειδικότερα το FIMAS κλείνει στο τέλος Δεκεμβρίου και ότι ο διαθέσιμος χρόνος του Λογιστηρίου δεν επιτρέπει πάντοτε την εξόφληση όλων των Β΄ δόσεων όταν οι απολογισμοί υποβάλλονται στα τέλη του έτους. Το στοιχείο αυτό πρέπει να αποτυπώνεται στον προγραμματισμό των πληρωμών και να διακρίνεται από αδικαιολόγητη καθυστέρηση δικαιούχου.

στ. Επιχορήγηση πέραν των πραγματικών δαπανών

Για το η έκθεση καταγράφει χορηγία €24.000 έναντι πραγματικών επιλέξιμων δαπανών €22.300.

Προβλέπεται επαλήθευση των ποσών και του υπολογισμού της τελικής χορηγίας μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027. Εφόσον επιβεβαιωθεί υπερκαταβολή €1.700, θα προσδιοριστεί ο ενδεδειγμένος χειρισμός σε συνεργασία με το Λογιστήριο. Πρόκειται για πολύ σπάνια περίπτωση σε σύγκριση με τον τεράστιο αριθμό επιχορηγήσεων που διαχειρίζεται το Τμήμα.

ζ. Μη ορθή ταξινόμηση πιστώσεων στον προϋπολογισμό

Το Τμήμα συμφωνεί ότι η παρατήρηση για την ταξινόμηση των πιστώσεων πρέπει να εξεταστεί με το Λογιστήριο και τις αρμόδιες δημοσιονομικές υπηρεσίες, ώστε η καταχώρηση να αντανακλά τη σημερινή φύση του προγράμματος ως επιχορήγησης προς τρίτους.

Παράλληλα, διερευνάται η συμπλήρωση των στοιχείων που διαβιβάζονται στο Γενικό Λογιστήριο, ώστε οι επιχορηγήσεις του «Κύπρια» να περιλαμβάνονται στην αντίστοιχη δημοσιοποίηση.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Αποσαφήνιση των όρων οικονομικού ελέγχου και πιστοποίησης, καθιέρωση πρόσβασης στα παραστατικά και ελέγχων βάσει κινδύνου, διασταύρωση χρηματοδοτήσεων και παρακολούθηση εκκρεμών απολογισμών και πληρωμών.

Σχετική πρόταση για το 2026 είχε ήδη υποβληθεί και η αλλαγή ταξινόμησης μπορεί να εξεταστεί στον προϋπολογισμό του 2027, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες δημοσιονομικές υπηρεσίες.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος και αρμόδιος τομέας του «Κύπρια», σε συνεργασία με το Λογιστήριο, τον εξωτερικό ελεγκτή του Υφυπουργείου και τις αρμόδιες δημοσιονομικές υπηρεσίες.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Προετοιμασία των αναθεωρημένων διαδικασιών πριν από την επόμενη προκήρυξη και εξέταση της δημοσιονομικής ταξινόμησης στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του 2027.

13. Παράγραφος 3.3.1 — Αδυναμίες στις διαδικασίες παρακολούθησης και διαχείρισης χορηγιών

α. Συντονισμός και ανταλλαγή πληροφοριών

Το Τμήμα έχει ήδη αναγνωρίσει την ανάγκη ενίσχυσης της συστηματικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων λειτουργών των υποπρογραμμάτων. Η διαχείριση ανά

τομέα ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες των διαφορετικών πεδίων πολιτιστικής δημιουργίας, απαιτεί όμως κοινές διαδικασίες για τα οριζόντια ζητήματα και τη διασταύρωση χρηματοδοτήσεων.

Το Τμήμα προχώρησε σε ορισμό δύο λειτουργών συντονιστών για τα χορηγικά προγράμματα, με σαφώς καθορισμένα καθήκοντα συγκέντρωσης στοιχείων, παρακολούθησης εκκρεμοτήτων και διευκόλυνσης της ανταλλαγής πληροφοριών, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης. Παράλληλα, επιδιώκεται η καθιέρωση τακτικών συναντήσεων και ενιαίων οδηγιών για την αντιμετώπιση κοινών ζητημάτων.

β. Συγκεντρωτική πληροφόρηση δικαιούχων

Σύμφωνα με τα υπηρεσιακά στοιχεία, η συγκεντρωτική καταγραφή των δικαιούχων έχει πλέον υιοθετηθεί από όλους τους τομείς και για όλα τα προγράμματα. Παρακαλούμε η έκθεση να διακρίνει την κατάσταση της ελεγχόμενης περιόδου από τις βελτιώσεις που έχουν έκτοτε εφαρμοστεί.

Για την τεκμηρίωση της αλλαγής θα προσκομιστούν οι σχετικοί συγκεντρωτικοί πίνακες, με αναφορά στον τρόπο επικαιροποίησής τους.

γ. Παρακολούθηση απολογισμών και εκκρεμών πληρωμών

Έχει επίσης υιοθετηθεί από όλους τους τομείς η καταγραφή των εκκρεμών οικονομικών απολογισμών και των περιπτώσεων στις οποίες εκκρεμεί η καταβολή της Β΄ δόσης.

Σχεδιάζεται η ενιαία αποτύπωση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της δράσης, της προθεσμίας και ημερομηνίας υποβολής του απολογισμού, της κατάστασης ελέγχου και της προώθησης προς πληρωμή, με σαφή κατανομή ευθύνης επικαιροποίησης μεταξύ των αρμόδιων τομέων και του Λογιστηρίου.

Η συστηματική τήρηση των δύο κατηγοριών συγκεντρωτικών στοιχείων αναφέρεται στο σημείωμα ως ήδη εφαρμοζόμενη αλλαγή σε όλους τους τομείς και όλα τα προγράμματα. Η τεκμηρίωσή της θα πρέπει να συνοδευτεί από τις ημερομηνίες έναρξης και τα ισχύοντα πρότυπα καταγραφής.

δ. Επικαιροποίηση δημοσιευμένων αποτελεσμάτων

Το Τμήμα καταρτίζει και αποστέλλει τους επικαιροποιημένους πίνακες, μαζί με τη σχετική ανακοίνωση, στη Διοίκηση, η οποία είναι αρμόδια για την ανάρτησή τους. Συνεπώς, πρέπει να

ολοκληρώνεται η διαδικασία εντός 72 ωρών μέχρι ολοκλήρωση της δημοσίευσής τους, σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Υφυπουργείου.

ε. Εκπρόθεσμη υποβολή οικονομικών απολογισμών

Η έκθεση επισημαίνει ότι οι όροι προβλέπουν τρίμηνη προθεσμία υποβολής, χωρίς να καθορίζουν τις συνέπειες της μη τήρησής της. Το Τμήμα θεωρεί αναγκαία την αποσαφήνιση της διαδικασίας, με πρόβλεψη υπενθυμίσεων, δυνατότητας αιτιολογημένης παράτασης και σαφών συνεπειών, οι οποίες θα εφαρμόζονται ομοιόμορφα.

Για τη συγκεκριμένη περίπτωση του απαιτείται εξέταση του φακέλου, ώστε να επιβεβαιωθούν οι ημερομηνίες, οι λόγοι της καθυστέρησης και τυχόν σχετική επικοινωνία ή παράταση. Η απάντηση πρέπει να στηριχθεί στους όρους που ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των τομέων, επιβεβαίωση της πληρότητας των υφιστάμενων συγκεντρωτικών αρχείων, καθιέρωση διαδικασίας επιβεβαίωσης των αναρτήσεων και αποσαφήνιση του χειρισμού εκπρόθεσμων απολογισμών.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος, λειτουργός συντονιστής που έχει οριστεί και υπεύθυνοι των επιμέρους υποπρογραμμάτων, σε συνεργασία με το Λογιστήριο και τη Διοίκηση για τις πληρωμές και τις αναρτήσεις αντίστοιχα.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Συγκέντρωση των τεκμηρίων για τις ήδη εφαρμοζόμενες βελτιώσεις. Αποσαφήνιση των νέων διαδικασιών πριν από την επόμενη περίοδο εφαρμογής των προγραμμάτων.

14. Συνολική αποτίμηση και βελτίωση των διαδικασιών

Κατά το 2025 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα ατομική αναλυτική βαθμολόγηση από τα μέλη της τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείτο από δύο εξωτερικούς αξιολογητές και έναν λειτουργό του Τμήματος, με καταγραφή του σχετικού σκεπτικού, ενώ παράλληλα εφαρμόστηκε και η ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων. Η απαιτητική αυτή διαδικασία συνέπεσε με αυξημένο διοικητικό φόρτο και μονοπρόσωπη στελέχωση του Τομέα Μουσικής, ενώ σημαντικό μέρος της παρακολούθησης, του ελέγχου των παραστατικών και των υπολογισμών των πληρωμών εξακολουθούσε να διεκπεραιώνεται χειρόγραφα.

Από το 2026 υιοθετήθηκε ηλεκτρονικός τρόπος υπολογισμού των δόσεων και καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής των αναφερόμενων φορολογικών και ασφαλιστικών βεβαιώσεων, ενώ

για την αξιολόγηση του Προγράμματος του 2027 προβλέπεται και ηλεκτρονικός υπολογισμός των βαθμολογιών. Περαιτέρω, προγραμματίζεται η ανάθεση του οικονομικού ελέγχου σε αρμόδιο λογιστικό γραφείο. Οι ενέργειες αυτές εντάσσονται στη συνολική ενίσχυση της διαχείρισης του Προγράμματος, της ομοιόμορφης εφαρμογής των όρων και της τεκμηρίωσης των χορηγιών.

Συνολικά, οι παρατηρήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας πρέπει να συνεκτιμηθούν σε σχέση με την περιπλοκότητα του συστήματος διαχείρισης και της διαδικασίας αξιολόγησης, αλλά και την έκταση του έργου που διεκπεραιώθηκε από τον Τομέα Μουσικής κατά το 2025. Στο Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» της Μουσικής υποβλήθηκαν 102 αιτήσεις από φορείς και ομάδες φυσικών προσώπων, εκ των οποίων εγκρίθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν 66, καθώς και 43 αιτήσεις από μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα, εκ των οποίων εγκρίθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν 38. Πρόκειται, δηλαδή, για 145 αιτήσεις και 104 χρηματοδοτήσεις, με συνολική δαπάνη ύψους €625.068. Υπό το πρίσμα αυτό, οι επισημανθείσες περιπτώσεις αποτελούν εξαιρετικά περιορισμένο μέρος του συνολικού διαχειριστικού έργου. Ενδεικτικά, οι πιθανές επιλήψιμες δαπάνες ύψους €238 και €500 είναι ήσσονος οικονομικής σημασίας σε σχέση με τη συνολική χρηματοδότηση, χωρίς το γεγονός αυτό να αναιρεί την ανάγκη ορθής τεκμηρίωσης και ελέγχου τους.

15. Παράγραφος 3.3.2 — Αδυναμίες στη λειτουργία της Επιτροπής Αξιολόγησης

α. Διορισμός και τρόπος λειτουργίας

i. Δημοσίευση της σύνθεσης

Κατόπιν εισήγησης του Τμήματος, οι συνθέσεις των Επιτροπών Αξιολόγησης ανακοινώνονται πλέον για όλα τα προγράμματα πριν την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης για σκοπούς διαφάνειας. Παρακαλούμε η έκθεση να διακρίνει την κατάσταση της ελεγχόμενης περιόδου από τη βελτίωση που έχει έκτοτε εφαρμοστεί.

ii. Δηλώσεις των εσωτερικών μελών

Έχει πλέον καθιερωθεί η υπογραφή σχετικών υπεύθυνων δηλώσεων α) σύγκρουσης συμφερόντων και β) εμπιστευτικότητας και από τους λειτουργούς του Τμήματος που συμμετέχουν στις Επιτροπές. Η διαδικασία πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα μέλη πριν από την έναρξη της αξιολόγησης, παρότι δεν προβλέπεται από τον νόμο

iii–iv. Σύγκληση και πρακτικά συνεδριάσεων

Για τον Τομέα Μουσικής, προσκομίστηκε στην Ελεγκτική Υπηρεσία το αρχικό κάλεσμα σύγκλησης και παρασχέθηκε γραπτή ενημέρωση για τις ημερομηνίες και τον τρόπο διεξαγωγής των συνεδριάσεων (Παράρτημα 1). Οι επόμενες συνεδριάσεις διευθετούνταν κατόπιν συνεννόησης των μελών.

Οι αποφάσεις αποτυπώνονταν στα συλλογικά έντυπα αξιολόγησης, χωρίς χωριστά πρακτικά. Κατά την αξιολόγηση του Προγράμματος του 2026 τηρήθηκαν πλέον πρακτικά. Επιδιώκεται η συστηματική διατήρηση έγγραφων προσκλήσεων και ενιαίων πρακτικών, με καταγραφή της παρουσίας, των αποφάσεων και της αιτιολογίας τους.

β. Αδυναμίες στην τεκμηρίωση και ιχνηλασιμότητα της διαδικασίας αξιολόγησης

i.

Το τελικό συλλογικό έντυπο που χρησιμοποιήθηκε συμφωνεί με τις βαθμολογίες των τριών ατομικών εντύπων. Η ύπαρξη δεύτερου συλλογικού εντύπου αποδίδεται σε λάθος που διορθώθηκε.

Σχεδιάζεται η προσκόμιση των ατομικών εντύπων και της αντιπαραβολής τους με το τελικό συλλογικό έντυπο, ώστε να τεκμηριωθεί η ορθότητα της βαθμολογίας μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027. Παράλληλα, κάθε διόρθωση πρέπει να συνοδεύεται από σαφή αναφορά στην αιτία της και στον προσδιορισμό της τελικής έκδοσης.

Η επικοινωνία με τη λειτουργό που χειριζόταν τότε το πρόγραμμα επιβεβαίωσε, ότι το αρχικό συλλογικό έντυπο διορθώθηκε με νέο λόγω λάθους.

ii. Μεταβολές βαθμολογιών στον Τομέα Μουσικής

Για τις αιτήσεις και , οι μεταβολές της βαθμολογίας ενός αξιολογητή, από 97,25 σε 94,75 και από 96,75 σε 94,25 αντίστοιχα, έγιναν, πριν από την οριστικοποίηση των συλλογικών εντύπων. Οι αλλαγές δεν διαφοροποίησαν την επιλογή των δικαιούχων.

Για τις τέσσερις περιπτώσεις αναντιστοιχίας ατομικών και συλλογικών εντύπων, οι οποίες αφορούν ένα μόνο αξιολογητή, ο αξιολογητής διαφοροποίησε την τελική κρίση του χωρίς αντίστοιχη επικαιροποίηση του αρχικού εντύπου. Στο μεταξύ, ακόμη και με τον υπολογισμό των αρχικών βαθμολογιών δεν προκύπτει καμία αλλαγή στην τελική επιλογή των δικαιούχων.

Σχεδιάστηκε διαδικασία κατά την οποία κάθε μεταβολή θα φέρει ημερομηνία και επιβεβαίωση του αξιολογητή.

iii. Υπογραφές και ημερομηνίες

Για τον Τομέα Μουσικής, η ομοιότητα των υπογραφών αποδίδεται στην ψηφιακή υποβολή των εντύπων από συγκεκριμένο αξιολογητή (Παράρτημα 3), γεγονός το οποίο γνωστοποιήθηκε στην ελέγκτρια. Για τον Τομέα Θεάτρου, οι λειτουργοί παραπέμπουν στα ατομικά έντυπα για επιβεβαίωση των βαθμολογιών.

Η προέλευση κάθε τελικού εντύπου και η αποδοχή του συλλογικού αποτελέσματος από όλα τα μέλη θα τεκμηριώνονται με τα σχετικά αρχεία και την αλληλογραφία. Καθιερώθηκε επίσης έλεγχος πληρότητας υπογραφών και ημερομηνιών πριν από την προώθηση για έγκριση.

Απουσία ημερομηνιών από ομαδικά έντυπα

Η παράλειψη αναγραφής ημερομηνίας σε ορισμένα ομαδικά έντυπα προέκυψε εκ παραδρομής. Οι τελικές υπογραφές των μελών τέθηκαν σε δύο διαφορετικές ημερομηνίες, από τις οποίες η μία δεν αναγράφηκε. Η Διευθύντρια του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, μέσω της Ανώτερης Πολιτιστικής Λειτουργού, Προϊστάμενης του Τομέα Μουσικής, παρέλαβε τα έντυπα στις 17 Φεβρουαρίου. Επισημαίνεται ότι το συγκεκριμένο ζήτημα είχε ήδη εντοπιστεί και αντιμετωπιστεί από το Τμήμα, πριν από τη σχετική υπόδειξη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4)

Στο θέατρο αναφέρεται ότι ορισμένοι αξιολογητές διέμεναν σε άλλη πόλη και κωλύονταν να μεταβούν στη Λευκωσία. Αυτό εξηγεί το πρακτικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως διαβίβασης, αλλά πρέπει να συνοδεύεται στο μέλλον από τεκμηρίωση της αποδοχής του τελικού συλλογικού εντύπου από κάθε μέλος.

iv. Κοινή ημερομηνία αξιολόγησης

Η αναγραφή κοινής ημερομηνίας στα έντυπα δεν αποδεικνύει από μόνη της ότι όλες οι αιτήσεις μελετήθηκαν αποκλειστικά εκείνη την ημέρα. Πρέπει να διευκρινιστεί εάν πρόκειται για ημερομηνία ατομικής μελέτης, συλλογικής συζήτησης ή οριστικοποίησης των εντύπων.

Οι οδηγίες συμπλήρωσης διακρίνουν πλέον σαφώς τα στάδια αυτά, ώστε να αποφεύγονται αμφιβολίες για τη διαδικασία.

v. Συγκατάθεση μέλους στον τελικό πίνακα κατάταξης

Από τη σχετική αλληλογραφία, η οποία είχε ήδη προσκομιστεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία (Παράρτημα 2), προκύπτει ότι η συγκατάθεση του αξιολογητή απεστάλη στις 09:02 της 17ης Φεβρουαρίου, πριν από την τελική έγκριση της Διευθύντριας. Συνεπώς, η αναφορά ότι η συγκατάθεση δόθηκε εκ των υστέρων δεν ευσταθεί και χρήζει διόρθωσης.

vi. Ελλείπον ατομικό έντυπο του

Επιβεβαιώνεται ότι δεν έχει εντοπιστεί ένα ατομικό έντυπο αξιολόγησης του φορέα , ενώ υπάρχει το συλλογικό έντυπο με την υπογραφή του συγκεκριμένου μέλους. Το ελλείπον ατομικό έντυπο αφορά την για τον . Αναφέρει ότι έχουν εντοπιστεί τα λοιπά έντυπα της συγκεκριμένης αξιολογήτριας και εκείνα της και της , καθώς και το συλλογικό έντυπο του που φέρει την υπογραφή

Το συλλογικό έντυπο αποτελεί σχετικό τεκμήριο, αλλά δεν καλύπτει αυτοτελώς την έλλειψη του ατομικού σκεπτικού. Επιδιώκεται περαιτέρω αναζήτηση του αρχικού εγγράφου και καταγραφή του αποτελέσματος μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

της.

γ. Αδυναμίες τεκμηρίωσης διοικητικών αποφάσεων

Το Τμήμα συμφωνεί με την ανάγκη σαφέστερης, εξατομικευμένης αιτιολόγησης ανά κριτήριο και επαρκούς σύνδεσης του σκεπτικού με τη βαθμολογία.

Οι ουσιώδεις διαφοροποιήσεις πρέπει, ωστόσο, να εξηγούνται στα έντυπα αξιολόγησης. Ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση των εντύπων και των οδηγιών προς αξιολογητές, καθώς και η αποστολή αναλυτικότερου σκεπτικού στους αιτητές.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Συγκέντρωση των τεκμηρίων για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, ενιαίες οδηγίες σύγκλησης και τήρησης πρακτικών, καταγραφή μεταβολών βαθμολογίας και έλεγχος πληρότητας των τελικών εντύπων.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιοι Τομείς Μουσικής και Θεάτρου, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος, σε συνεργασία με τις Επιτροπές Αξιολόγησης.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Οριστικοποίηση των κοινών οδηγιών πριν από την επόμενη διαδικασία αξιολόγησης.

16. Παράγραφος 3.3.3 — Ανεπαρκής έλεγχος συμμόρφωσης και εφαρμογής των όρων των Υποπρογραμμάτων

α. Μη επιλεξιμότητα φορέων και δράσεων

Ως προς τις πέντε αιτήσεις του Υποπρογράμματος Μουσικής, οι οποίες δεν έχουν κατονομασθεί, το ζήτημα δύναται να συνδέεται με την ερμηνεία του όρου περί «κύριας καταστατικής επιδίωξης τη δραστηριοποίηση στον χώρο της μουσικής». Κατά την εφαρμογή του προγράμματος προέκυψε ασάφεια ως προς το κατά πόσο η μουσική έπρεπε να αποτελεί αποκλειστική καταστατική επιδίωξη ή μία από τις κύριες δραστηριότητες φορέα με ευρύτερους πολιτιστικούς σκοπούς. Αντίστοιχο ζήτημα προέκυψε ως προς την καταγραφή της σχετικής δραστηριότητας στους «σκοπούς» ή στα «μέσα» του καταστατικού.

Η προφορική τοποθέτηση του αρμόδιου λειτουργού είχε επεξηγηματικό χαρακτήρα ως προς τη διαχρονική ερμηνεία του όρου και δεν αποτελούσε παραδοχή επιλεκτικής παράκαμψης των προϋποθέσεων. Με βάση τη διαχρονικά εφαρμοζόμενη ερμηνεία του τότε ισχύοντος όρου, η επιλεξιμότητα των φορέων κρινόταν με ενιαίο και συνεπή τρόπο, χωρίς επιλεκτικές εξαιρέσεις ή διαφοροποιημένη μεταχείριση. Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει ότι η εφαρμογή του όρου οδηγούσε σε εσφαλμένη κρίση ως προς την επιλεξιμότητα των αιτητών. Η ανάγκη αποσαφήνισης του όρου για το 2027 είχε ήδη αναγνωριστεί από το Τμήμα, χωρίς αυτό να συνεπάγεται ότι οι προηγούμενες εγκρίσεις ήταν εσφαλμένες.

Η ανάγκη αποσαφήνισης είχε ήδη αναγνωριστεί από το Τμήμα και στο πλαίσιο της εσωτερικής διαβούλευσης για το «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2027» αποφασίστηκε η τροποποίηση του όρου για όλους τους τομείς (Παράρτημα 5).

Ως προς τις δράσεις του Υποπρογράμματος Θεάτρου, τα υπηρεσιακά σχόλια διατυπώνουν διαφορετική ερμηνεία από εκείνη της έκθεσης:

Η δράση του αφορούσε παρουσίαση θεατρικής παράστασης για έξι βράδια. Σύμφωνα με τα σχόλια, ο περιορισμός περί πολυήμερων δράσεων δεν ερμηνευόταν ως απαγόρευση επαναλαμβανόμενων παρουσιάσεων της ίδιας θεατρικής παραγωγής.

Η δράση του αντιμετωπίστηκε ως σειρά αυτοτελών μονοήμερων επιμορφωτικών σεμιναρίων, ένα ανά εβδομάδα, με αναφορά στον όρο Ε.Ι.4.

Η δράση « » του Σ αντιμετωπίστηκε ως πρόγραμμα φιλοξενίας, με αναφορά στον όρο Ε.Ι.2.β.

Καθιερώθηκε πλεον αντιπαραβολή των αιτήσεων με το πλήρες κείμενο των σχετικών όρων, ώστε να αποσαφηνιστεί η σχέση μεταξύ των επιλέξιμων κατηγοριών δραστηριοτήτων και της απαγόρευσης πολυήμερων δράσεων.

β. Κατ' εξαίρεση έγκριση κατόπιν επανειλημμένων παρεμβάσεων

Η χρηματοδότηση της εντάχθηκε στη στήριξη επιλαχουσών αιτήσεων που είχαν εξασφαλίσει υψηλή βαθμολογία, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν αρχικά λόγω ανεπάρκειας πιστώσεων.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι το 2025 χρηματοδοτήθηκαν τέσσερις επιλαχούσες αιτήσεις βάσει της σειράς κατάταξής τους, κατόπιν ακυρώσεων και εξοικονομήσεων. Για τις δύο τελευταίες αξιοποιήθηκε πρόσθετο ποσό €20.000 από διαθέσιμη πίστωση του ίδιου κονδυλίου, η οποία προοριζόταν για πιλοτικό πρόγραμμα που δεν ήταν πλέον εφικτό να αναπτυχθεί εντός του οικονομικού έτους.

Ο κατ' εξαίρεση χειρισμός αφορούσε την αξιοποίηση της συγκεκριμένης πίστωσης και όχι την επιλογή της κατά παρέκκλιση της κατάταξης. Για την αξιοποίηση των διαθέσιμων πρόσθετων πιστώσεων και τη χρηματοδότηση των επιλαχουσών αιτήσεων λήφθηκε έγκριση από τη Γενική Διευθύντρια και την Υφυπουργό Πολιτισμού . Παρακαλούμε να συνεκτιμηθούν οι τέσσερις χρηματοδοτήσεις συνολικά και να αντιπαραβληθούν ο πίνακας επιλαχόντων, οι εγκρίσεις και τα στοιχεία κάλυψης της δαπάνης (Παράρτημα 2). Η ύπαρξη επανειλημμένων επικοινωνιών του φορέα δεν αρκεί, από μόνη της, για να τεκμηριώσει προνομιακή μεταχείριση, εφόσον επιβεβαιώνεται η τήρηση της σειράς.

Παράλληλα, το Τμήμα καθιέρωσε πλέον διαδικασία σαφούς καταγραφής της αιτιολογίας και των εγκρίσεων κάθε ανακατανομής πιστώσεων.

γ. Μη τεκμηριωμένη επιλογή δικαιούχων μετά από ακύρωση

Σύμφωνα με τα υπηρεσιακά σχόλια, προέκυψε λανθασμένη ερμηνεία της διαδικασίας επιλογής επιλαχόντων. Η αρμόδια λειτουργός αντιμετώπισε χωριστά τον κατάλογο φορέων και τον κατάλογο ομάδων φυσικών προσώπων και, μετά τις ακυρώσεις στην κατηγορία των φορέων, προώθησε τους επόμενους αιτητές της ίδιας κατηγορίας, παρότι υπήρχε ομάδα φυσικών προσώπων με υψηλότερη βαθμολογία.

Το Τμήμα αναγνωρίζει ότι η διαδικασία απαιτούσε σαφέστερη καθοδήγηση ως προς τη χρήση των χωριστών καταλόγων και την ανακατανομή των πιστώσεων. Το Τμήμα προέβηκε στην

καθιέρωση ρητών κανόνων για την επιλογή επιλαχόντων, βάσει ενιαίας σειράς προτεραιότητας.

δ. Μη κοινοποίηση αλλαγών στο ΤΣΠ για τις εγκεκριμένες δράσεις και συντελεστές

Το Τμήμα συμφωνεί ότι οι αλλαγές στα ουσιώδη στοιχεία των εγκεκριμένων δράσεων πρέπει να γνωστοποιούνται και να εξετάζονται σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος.

Ο εντοπισμός μη γνωστοποιημένων αλλαγών εξαρτάται από την επιτόπια παρακολούθηση ή τις δημόσιες ανακοινώσεις. Η μονοπρόσωπη στελέχωση του Τομέα Μουσικής, ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων και οι περιορισμοί στην απασχόληση εκτός ωραρίου δυσχέραναν τον συστηματικό έλεγχο. Εντούτοις, η συντριπτική πλειοψηφία των αλλαγών στις εγκεκριμένες δραστηριότητες ελέγχθηκε, χωρίς να αποκλείονται μεμονωμένες περιπτώσεις που δεν περιήλθαν σε γνώση του Τμήματος.

Για το αναφέρεται ότι η αντικατάσταση μέλους τεκμηριώθηκε με σχετική βεβαίωση, έστω και μετά την πραγματοποίηση της δράσης (Παράρτημα 6).

Καθιερώθηκε πλέον ενιαίο έντυπο αιτήματος αλλαγής και σαφής διάκριση μεταξύ ουσιωδών μεταβολών και περιορισμένων προσαρμογών, με καταγραφή της απόφασης πριν από την υλοποίηση, όπου αυτό απαιτείται.

ε. Εκπρόθεσμη αποδοχή χορηγίας και παράταση προθεσμίας εκτός των προβλεπόμενων όρων

Η παράταση συνδέθηκε με εξωγενείς δυσκολίες στην οριστικοποίηση του χώρου και αποσκοπούσε στην πραγματοποίηση της παράστασης, η οποία τελικά υλοποιήθηκε, και στην εξοικονόμηση δημόσιων πόρων και την αποφυγή δυσανάλογων διαδικασιών για τυχόν ανάκτηση πρώτης δόσης. Καθιερώθηκε πλέον η ρητή πρόβλεψη, σε μελλοντική προκήρυξη, των περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να παραχωρείται αιτιολογημένη παράταση, με ενιαία εφαρμογή για όλους τους δικαιούχους.

στ. Μη προσκόμιση παραστατικών και κίνδυνος επικάλυψης δαπανών

Η πραγματοποίηση διαφορετικών δράσεων από τον ίδιο φορέα στον ίδιο χώρο δεν αποδεικνύει, από μόνη της, διπλή χρηματοδότηση. Το πρόγραμμα δεν απαγορεύει να πραγματοποιούνται ίδιες ή διαφορετικές δράσεις από τον ίδιο φορέα στον ίδιο χώρο.

Ανεξαρτήτως των ημερομηνιών, το ζήτημα της μη προσκόμισης των παραστατικών που ζητήθηκαν έχει ήδη τύχει διαχείρισης: ζητήθηκε πίστωση χρονου από τον φορεα για να εντοπίσει και να υποβάλει τα παραστατικά ως το τέλος του Ιανουαρίου 2027.

ζ. Ελλείψεις στα δικαιολογητικά και στους φακέλους των αιτήσεων

Για το , υπάρχει υπογεγραμμένο καταστατικό στο e-OASIS, με αριθμό εγγράφου 9787114. Πρέπει να επιβεβαιωθεί ο χρόνος υποβολής του και η παρουσία του στον φάκελο κατά το κρίσιμο στάδιο.

Για την έκθεση αξιολόγησης του , το καταστατικό της και την ελλιπή δήλωση ενιαίας επιχείρησης του απαιτείται έλεγχος ανά φάκελο και προσδιορισμός τυχόν μεταγενέστερης συμπλήρωσης ο οποίος προγραμματίζεται μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου 2027.

Οι περιορισμοί στελέχωσης και ο διοικητικός φόρτος αποτελούν σχετικό πλαίσιο, χωρίς να υποκαθιστούν τον έλεγχο πληρότητας. Καθιερώθηκε πλέον κατάλογος υποχρεωτικών δικαιολογητικών ανά στάδιο και καταγραφή της υποβολής και επαλήθευσής τους.

η. Μη τήρηση της απαίτησης για επίσημη βεβαίωση μη οφειλής στο Κράτος

Για τις τέσσερις αιτήσεις Μουσικής, η αποδοχή βεβαιώσεων εξωτερικών ελεγκτών έγινε κατόπιν τμηματικής εγκυκλίου και αφορούσε αιτητές που δήλωναν ότι δεν ήταν εγγεγραμμένοι στις σχετικές υπηρεσίες. Συνεπώς, πρέπει να συνεκτιμηθούν η εγκύκλιος, το περιεχόμενο των βεβαιώσεων και η ενιαία εφαρμογή της οδηγίας. Αναφέρεται επίσης ότι η υποχρέωση προσκόμισης των συγκεκριμένων βεβαιώσεων καταργήθηκε στην επόμενη χρονιά· η αλλαγή πρέπει να διακριθεί από τους όρους της ελεγχόμενης περιόδου, αλλά η κατάργηση είναι επακόλουθο του ότι πολλοί δεν ήταν γραμμένοι.

Για το αναφέρεται γραπτή τεκμηρίωση του λογιστή περί ενεργής διαδικασίας εγγραφής, με αριθμό εγγράφου 9354624, και μεταγενέστερη υποβολή των απαιτούμενων βεβαιώσεων τον Μάρτιο 2026. Πρέπει να εξεταστεί εάν η αρχική τεκμηρίωση επαρκούσε βάσει των τότε όρων πριν από την καταβολή της Α΄ δόσης.

Για το « 2025» του , αναφέρεται ότι δεν καταβλήθηκε χορηγία και ότι οι πληρωμές ανεστάλησαν λόγω μη υποβολής των βεβαιώσεων, με αναφορά στο έγγραφο 9791752.

Ως προς τις βεβαιώσεις της και του , πρέπει να διευκρινιστεί από την αρμόδια υπηρεσία τι ακριβώς

πιστοποιούν και εάν η αναφορά σε παλαιότερη περίοδο εισφορών αντανακλά απουσία μεταγενέστερης ασφαλιστέας δραστηριότητας ή ανεπαρκή ενημέρωση, για το πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι, πρόκειται για ομάδα φυσικών προσώπων και όχι για φορέα.

Η παρατήρηση για την παλαιότητα των ασφαλιστικών στοιχείων δεν μπορεί να επιλυθεί μόνο από τις ημερομηνίες εισφορών. Σύμφωνα με το σημείωμα, για τη ενδέχεται να μην υπήρξε μεταγενέστερη δραστηριοποίηση, ενώ επικεφαλής της ομάδας του είναι ηθοποιός άνω των ογδόντα ετών. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να επιβεβαιωθούν από την αρμόδια υπηρεσία πριν εξαχθούν συμπεράσματα για την κατάσταση οφειλών. Το Τμήμα είναι αναρμόδιο για έλεγχο τέτοιου είδους.

θ. Καταβολή χορηγίας για δράση που δεν υλοποιήθηκε εντός του εγκεκριμένου έτους

Τα υπηρεσιακά σχόλια επιβεβαιώνουν ότι δεν είχε εγκριθεί εκ των προτέρων η μεταφορά της ημερομηνίας της δράσης « » το 2025, αλλά η χορηγία καταβλήθηκε τελικά κατά χάριν, λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδουλευμένα των συμμετεχόντων

ι. Ανεπαρκής έλεγχος παρακράτησης φόρου σε αμοιβές μη κατοίκων Κύπρου

Το Τμήμα συμφωνεί ότι, εφόσον το πρόγραμμα απαιτεί αποδεικτικό παρακράτησης και απόδοσης φόρου για συγκεκριμένες αμοιβές, τα έντυπα και οι διαδικασίες πρέπει να επιτρέπουν τον εντοπισμό των σχετικών περιπτώσεων.

Καθιερώθηκε προσθήκη των αναγκαίων πεδίων για τους συντελεστές και τις αμοιβές τους, καθώς και σαφής κατάλογος αποδεικτικών στοιχείων, σε συνεργασία με το Λογιστήριο και το Τμήμα Φορολογίας. Η καθοδήγηση των δικαιούχων και ο έλεγχος των δικαιολογητικών πρέπει να στηρίζονται στις οδηγίες της αρμόδιας φορολογικής αρχής.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Αντιπαραβολή των συγκεκριμένων φακέλων και των υπηρεσιακών διευκρινίσεων με τα ευρήματα της έκθεσης, αποσαφήνιση των όρων επιλεξιμότητας και επιλογής επιλαχόντων, καθιέρωση διαδικασίας αλλαγών και παρατάσεων και ενίσχυση του ελέγχου δικαιολογητικών και οικονομικών υποχρεώσεων.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιοι Τομείς Μουσικής και Θεάτρου, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος, σε συνεργασία με το Λογιστήριο, τις αρμόδιες φορολογικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες και τη Διοίκηση για τις απαιτούμενες εγκρίσεις.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Προετοιμασία των αναθεωρημένων όρων και εργαλείων πριν από την επόμενη προκήρυξη, με οριστικοποίηση των επιμέρους προθεσμιών.

.

17. Παράγραφος 3.3.4 — Οικονομικός έλεγχος, τεκμηρίωση και παρακολούθηση δαπανών

α. Λανθασμένος απολογισμός τελικής χρηματοδότησης και κίνδυνος υπερπληρωμών

Το Τμήμα αναγνωρίζει ότι ο χειρόγραφος υπολογισμός των δόσεων, σε συνδυασμό με την πολυπλοκότητα των κανόνων καθορισμού της τελικής χρηματοδότησης, αυξάνει τον κίνδυνο αριθμητικών λαθών.

Για τις τρεις περιπτώσεις του Τομέα Μουσικής, οι οποίες δεν κατονομάζονται, επισημαίνεται ότι η απόκλιση σε επιμέρους υπολογισμό δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη λανθασμένο τελικό καταβληθέν ποσό. Συνεπώς, απαιτείται αντιπαραβολή ανά περίπτωση της εγκεκριμένης χορηγίας, των τελικών επιλέξιμων δαπανών, των εσόδων, της Α΄ δόσης και της τελικής πληρωμής. Αντίστοιχος έλεγχος απαιτείται για τις έξι περιπτώσεις του Τομέα Θεάτρου, οι οποίες επίσης δεν κατονομάζονται, ο οποίος θα ολοκληρωθεί μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

Καθιερώθηκε η χρήση ενιαίου υπολογιστικού εργαλείου, προσαρμοσμένου στους όρους κάθε προγράμματος, με καταγεγραμμένο έλεγχο από δεύτερο πρόσωπο πριν από την προώθηση της πληρωμής. Εφόσον επιβεβαιωθούν υπερκαταβολές, θα πρέπει να προσδιορίζεται ο ενδεδειγμένος χειρισμός σε συνεργασία με το Λογιστήριο και με την αναγκαία νομική καθοδήγηση.

β. Χρηματοδότηση μη επιλέξιμων δαπανών και ανεπαρκής έλεγχος παραστατικών

i. Παραστατικό του

Για το τιμολόγιο ύψους €238, στο οποίο αναγράφεται ως πελάτης το , απαιτείται επιβεβαίωση της πραγματικής συναλλαγής και της σύνδεσής της με την εγκεκριμένη δράση του . Η συμμετοχή του ίδιου προσώπου και στα δύο σχήματα δεν αρκεί για να τεκμηριώσει την επιλεξιμότητα της δαπάνης.

Το περιορισμένο ύψος του ποσού πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την αποτίμηση της έκτασης του ευρήματος, χωρίς να αναιρεί την ανάγκη διερεύνησης. Ζητήθηκε ήδη διευκρίνιση από τον

δικαιούχο και τον εκδότη του παραστατικού και θα ακολουθήσει εξέταση της επίδρασης τυχόν μη επιλέξιμης δαπάνης στην τελική χορηγία μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

ii. Αμοιβές δημιουργικών συντελεστών

Για τις περιπτώσεις που παρουσιάζονται στην έκθεση απαιτείται διάκριση μεταξύ της πραγματικής φύσης της εργασίας, της δήλωσής της στην αρχική αίτηση και της επιλεξιμότητάς της βάσει των τότε ισχυόντων όρων.

Το εύρημα αφορά δραστηριότητα του 2024 και παραστατικά που ζητήθηκαν εκ νέου από τον φορέα κατά τον έλεγχο του 2026 (Παράρτημα 7). Σχεδιάζεται αντιπαραβολή των μεταγενέστερα προσκομισθέντων στοιχείων με τον αρχικό φάκελο, ώστε να επιβεβαιωθούν οι αμοιβές που εγκρίθηκαν και η ιδιότητα για την οποία καταβλήθηκαν μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

Το υπηρεσιακό σημείωμα αναφέρει ότι η πρόσθετη αμοιβή €500 αφορούσε συγγραφή και επιμέλεια κειμένων της παράστασης από μέλος του μουσικού σχήματος. Η φύση της εργασίας πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την εξέταση της επιλεξιμότητας. Παράλληλα, απαιτείται έλεγχος της αρχικής δήλωσης, της κατηγορίας στην οποία καταχωρίστηκε και του εφαρμοζόμενου περιορισμού για περισσότερες από μία αμοιβές του ίδιου συντελεστή και θα ολοκληρωθεί ως το τέλος Ιανουαρίου 2027.

Για την αμοιβή γενικού συντονισμού και οπτικογράφησης ή φωτογράφησης, η έκθεση θεωρεί ότι οι εργασίες εμπίπτουν στην κύρια δημιουργική ιδιότητα του συντελεστή. Απαιτείται εξέταση της περιγραφής των καθηκόντων, της αρχικής αίτησης και των παραστατικών, ώστε να διαπιστωθεί εάν πρόκειται για διακριτή επιλέξιμη υπηρεσία ή πρόσθετη αμοιβή που δεν επιτρεπόταν από τους όρους και θα ολοκληρωθεί ως το τέλος Ιανουαρίου 2027.

Αμοιβή μαέστρου και καλλιτεχνικού διευθυντή – (σελ. 45)

Για την εξέταση του συγκεκριμένου ευρήματος πρέπει να ληφθεί υπόψη ο ιδιαίτερος εκπαιδευτικός, κοινωνικός και πολιτισμικός χαρακτήρας του .

Ο εκπαιδευτικός και κοινωνικός σκοπός της δράσης περιγράφεται αναλυτικά στην αίτηση του φορέα. Η λειτουργία των μουσικών συνόλων εντάσσεται στον ευρύτερο παιδαγωγικό, κοινωνικό και πολιτισμικό του σκοπό, ενώ, ταυτόχρονα, η λειτουργία ορχήστρας δεν καταγράφεται στο καταστατικό του (Παράρτημα 8).

Υπό το πρίσμα αυτό, κρίθηκε ότι ο επιτελεί πρωτίστως ουσιαστικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό ρόλο, μαζί με τον δημιουργικό, που συνδέεται με την παρουσίαση του αποτελέσματος του επί σκηνής.

Αντίστοιχα, η καταβολή αμοιβής στο ίδιο πρόσωπο στο πλαίσιο δύο διαφορετικών αιτήσεων ή προγραμμάτων δεν συνιστά διπλή χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι ο εν λόγω περιορισμός της επιλεξιμότητας των αμοιβών μελών, μαέστρου και καλλιτεχνικού διευθυντή μουσικού συνόλου καταργήθηκε ήδη από το Πρόγραμμα του 2026, πριν από τη σχετική παρατήρηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Η διαδικασία εξέτασης της επιλεξιμότητας τις ομάδων φυσικών προσώπων είχε καθοριστεί και εφαρμοζόταν οριζόντια, κατόπιν σχετικών οδηγιών της Διευθύντριας του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού. Ειδικότερα, απορρίπτονταν περιπτώσεις στις οποίες δεν υπήρχε οποιαδήποτε σχετική αναφορά στο σύνολο των στοιχείων της υποβληθείσας αίτησης. Αντίθετα, στην περίπτωση του , ο συγκεκριμένος συντελεστής είχε περιληφθεί στον αρχικό προϋπολογισμό, ενώ το βιογραφικό του σημείωμα είχε υποβληθεί και εξεταστεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης (Παράρτημα 9). Συνεπώς, η αποδοχή της συγκεκριμένης δαπάνης δεν συνιστούσε εξαίρεση ή διαφοροποιημένη μεταχείριση, αλλά εφαρμογή της ενιαίας διαδικασίας που ίσχυε για το σύνολο των αιτητών.

Η αρχική αίτηση περιλάμβανε επτά δημιουργικούς συντελεστές και προέβλεπε την επιλογή έξι νέων συνθετών, ηλικίας έως 35 ετών, μέσω ανοικτής πρόσκλησης, με ξεχωριστή πρόβλεψη στον προϋπολογισμό.

Στον απολογισμό δηλώθηκαν δεκατρείς συντελεστές, με συνολικές αμοιβές €8.250 έναντι εγκεκριμένου ποσού €8.550 (Παράρτημα 10). Εφόσον επιβεβαιώνεται η αρχική πρόβλεψη, η μεταγενέστερη ονομαστική γνωστοποίηση των έξι συνθετών πρέπει να εξεταστεί ως μέρος της εγκεκριμένης διαδικασίας επιλογής και όχι αυτομάτως ως προσθήκη μη εγκεκριμένων προσώπων.

Παράλληλα, σχεδιάζεται να ελεγχθούν τα απαιτούμενα στοιχεία αξιολόγησης και τεκμηρίωσης της συμμετοχής τους βάσει των όρων του προγράμματος μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου 2027.

Για την αναφορά σε αμοιβή συντελεστή που δεν είχε δηλωθεί ως μέλος της ομάδας απαιτείται εξέταση της αρχικής αίτησης, της προβλεπόμενης εργασίας και των σχετικών όρων.

Το ίδιο ζήτημα συνδέεται με την παρατήρηση της έκθεσης ότι άλλες αιτήσεις απορρίφθηκαν λόγω μη δήλωσης δημιουργικών συντελεστών ως μελών της ομάδας. Επιδιώκεται συγκριτικός έλεγχος των περιπτώσεων, ώστε να διαπιστωθεί εάν υπήρξαν ουσιώδεις διαφορές ή ασυνεπής εφαρμογή των όρων, ο οποίος θα ολοκληρωθεί τέλος Ιανουαρίου 2027.

γ. Αδυναμίες στον έλεγχο και την επαλήθευση των δηλωθέντων εσόδων και χορηγιών

i. Έσοδα χαμηλότερα του 20% και αξιολόγηση προϋπολογισμού

Η ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού αξιολογείται βάσει περισσότερων στοιχείων και του ότι ορισμένες δραστηριότητες, όπως μετακινήσεις στο εξωτερικό, δεν έχουν εισπρακτικό χαρακτήρα.

Για τις πέντε περιπτώσεις που αναφέρονται καθιερώθηκε ως η νεα διαδικασία εξέταση του ακριβούς περιεχομένου του όρου Θ(ΙΙ)(2), των κατηγοριών εσόδων που λαμβάνονται υπόψη και τυχόν προβλεπόμενων εξαιρέσεων.

Για το , ότι τα σεμινάρια προσφέρονταν δωρεάν εις μνήμην του . Η δωρεάν πρόσβαση εξηγεί την απουσία εισπράξεων από συμμετέχοντες και αποτελεί στοιχείο του σχεδιασμού της δράσης. Χρειάζεται, παράλληλα, να εξεταστεί η κάλυψη της απαιτούμενης συμμετοχής από άλλες πηγές και η εφαρμογή των σχετικών όρων.

Καθιερώθηκε η αποσαφήνιση των απαιτήσεων για ίδια συμμετοχή και έσοδα, ώστε να ανταποκρίνονται στα διαφορετικά είδη δραστηριοτήτων και να αξιολογούνται με ενιαίο τρόπο.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η δωρεάν προσφορά των επιμορφωτικών σεμιναρίων εις μνήμην του δεν πρέπει να λειτουργεί αυτοτελώς εις βάρος της αξιολόγησης της δράσης. Η θέση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί κατά την επανεξέταση του σχετικού χρηματοδοτικού όρου, με σαφή πρόβλεψη για δράσεις δωρεάν πρόσβασης και τον τρόπο κάλυψης του κόστους τους.

ii. Έσοδα εισιτηρίων —

Η συνολική προσέλευση δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με τον αριθμό των πωληθέντων εισιτηρίων, καθώς μπορεί να περιλαμβάνει δωρεάν προσκλήσεις ή άλλες κατηγορίες συμμετοχής. Συνεπώς, η διαφορά μεταξύ 120 θεατών και δηλωθέντων εσόδων €252 δεν αρκεί από μόνη της για να αποδείξει ανακριβή δήλωση.

Παραμένει, όμως, η ανάγκη διευκρίνισης της αντίφασης μεταξύ της αναφοράς ότι δεν πωλήθηκαν εισιτήρια και της καταχώρησης εσόδων από εισιτήρια στον απολογισμό. αναλυτική κατάσταση πωλήσεων και δωρεάν προσκλήσεων. Προς διερεύνηση μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2027.

iii. Χορηγία και έσοδα —

Όλα τα δηλωθέντα έσοδα συνυπολογίστηκαν και περιόρισαν το τελικό ποσό της χορηγίας. Το στοιχείο αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την εξέταση της οικονομικής επίδρασης του χειρισμού, χωρίς να αναιρεί την ανάγκη τεκμηρίωσης.

Για τη χορηγία €500 από το (Παράρτημα 11), διευκρινίζεται ότι η αναφορά «από το 2019» δεν σημαίνει ότι αφορούσε αποκλειστικά το έτος 2019. Ζητήθηκε προσκόμιση βεβαίωσης που να προσδιορίζει τον χρόνο, τον σκοπό και τη σύνδεση της χορηγίας με τη συγκεκριμένη δράση.

Για τα έσοδα εισιτηρίων €540 απαιτείται τεκμηρίωση και των δύο εκδηλώσεων και συμφωνία των σχετικών στοιχείων με τον οικονομικό απολογισμό και θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2027.

iv. Χορηγίες από άλλες πηγές —

Οι προβλεπόμενες χορηγίες του αρχικού προϋπολογισμού δεν συνεπάγονται ότι εισπράχθηκαν τελικά. Αντίστοιχα, η αναφορά χορηγών σε αφίσες δεν αποδεικνύει από μόνη της χρηματική καταβολή για τη συγκεκριμένη δράση, καθώς μπορεί να αφορά παροχές σε είδος ή στήριξη άλλου αντικειμένου.

Απαιτείται, επομένως, διάκριση μεταξύ προβλεπόμενων, εισπραχθεισών και μη χρηματικών χορηγιών, με τεκμηρίωση του σκοπού τους. Δηλώθηκαν έσοδα €3.535,42, τα οποία λήφθηκαν υπόψη στον υπολογισμό της χρηματοδότησης (Παράρτημα 12).

Σχεδιάζεται αντιπαραβολή του αρχικού προϋπολογισμού, του τελικού απολογισμού και των βεβαιώσεων των χορηγών, ώστε να επιβεβαιωθούν η πληρότητα των δηλωθέντων εσόδων και η αιτία της διαφοροποίησης από τις αρχικές προβλέψεις, μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2027.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Επανέλεγχος των συγκεκριμένων υπολογισμών και δαπανών, αντιπαραβολή των πρωτογενών παραστατικών, τεκμηρίωση των πραγματικών εσόδων και των λοιπών χορηγιών και αποσαφήνιση των όρων για τις αμοιβές και τη συμμετοχή δημιουργικών συντελεστών.

Παράλληλα, καθιερώθηκε ενιαίο ηλεκτρονικό εργαλείο υπολογισμού, κατάλογος ελέγχου οικονομικού απολογισμού και σαφής κατανομή καθηκόντων μεταξύ των αρμόδιων λειτουργών, του Λογιστηρίου και του εξωτερικού ελεγκτή. Τυχόν επιβεβαιωμένες μη επιλέξιμες δαπάνες ή υπερκαταβολές θα εξετάζονται ως προς την επίδρασή τους στο τελικό δικαιούμενο ποσό και τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιοι Τομείς Μουσικής και Θεάτρου, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος, σε συνεργασία με το Λογιστήριο και τον εξωτερικό ελεγκτή του Υφυπουργείου.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Εφαρμογή των ήδη υιοθετημένων ηλεκτρονικών υπολογισμών και προετοιμασία των πρόσθετων εργαλείων και διευκρινίσεων πριν από την επόμενη περίοδο εφαρμογής των προγραμμάτων.

18. Παράγραφος 3.3.5 — Αδυναμίες στη διαδικασία εξέτασης ενστάσεων

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει ότι η διαδικασία εξέτασης ενστάσεων αποτελεί ουσιώδη μηχανισμό διαφάνειας και προστασίας των αιτητών. Η εισαγωγή και εξέλιξή της εντάσσονται στη συνολική προσπάθεια βελτίωσης των χορηγικών προγραμμάτων. Οι παρατηρήσεις της έκθεσης θα αξιοποιηθούν για την περαιτέρω αποσαφήνιση του πλαισίου και την ενίσχυση της τεκμηρίωσης των αποφάσεων.

Η διαφορά στον αριθμό ή στο ποσοστό των ενστάσεων μεταξύ Μουσικής και Θεάτρου αποτελεί στοιχείο προς αξιολόγηση, αλλά δεν αρκεί από μόνη της για συμπέρασμα ως προς την ορθότητα των αρχικών αποφάσεων. Απαιτείται εξέταση των λόγων απόρριψης και των ισχυρισμών κάθε ένστασης ξεχωριστά, ανεξαρτήτως τομέα.

α. Δηλώσεις εμπιστευτικότητας και μη σύγκρουσης συμφερόντων

Για την Επιτροπή Ενστάσεων του Προγράμματος «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» ισχύει αντίστοιχη ανάγκη έγκαιρης υπογραφής δηλώσεων εμπιστευτικότητας, ευσυνειδησίας και μη σύγκρουσης συμφερόντων. Τυχόν σχέσεις που επιβάλλουν αποχή ή αντικατάσταση μέλους πρέπει να

καταγράφονται πριν από την εξέταση των φακέλων.Η ύπαρξη ή μη συγκεκριμένης σύγκρουσης συμφερόντων πρέπει να εξετάζεται χωριστά, βάσει των πραγματικών περιστατικών.

β. Προθεσμία ολοκλήρωσης της εξέτασης

Η προθεσμία των 45 ημερών που καταγράφεται στα πρακτικά της 20ής Μαρτίου 2025 πρέπει να εξεταστεί ως προς την απόφαση καθορισμού της και την ενημέρωση των αιτητών. Το Τμήμα συμφωνεί ότι η προθεσμία δεν πρέπει να προκύπτει μόνο από εσωτερικό πρακτικό, αλλά να ενσωματώνεται με σαφήνεια στους δημοσιευμένους όρους και στην καταγεγραμμένη διαδικασία.

Καθορίστηκαν πλέον με σαφή διαδικασία η ενιαία αφετηρία υπολογισμού, οι προθεσμίες διαβίβασης των φακέλων και εξέτασης, καθώς και ο χειρισμός περιπτώσεων στις οποίες απαιτούνται πρόσθετα στοιχεία. Η τήρηση του χρονοδιαγράμματος προϋποθέτει έγκαιρη συγκρότηση της Επιτροπής και πληρότητα των φακέλων.

γ. Εξατομικευμένη αιτιολόγηση και εξέταση των φακέλων

Το Τμήμα συμφωνεί ότι η απάντηση σε κάθε ένσταση πρέπει να εξετάζει τους συγκεκριμένους ισχυρισμούς του αιτητή και να στηρίζεται στον πλήρη φάκελο, περιλαμβανομένων της αίτησης, των δικαιολογητικών, των εντύπων αξιολόγησης, της αρχικής απόφασης και της σχετικής αλληλογραφίας.

Η διαπίστωση ότι ο αιτητής είχε ενημερωθεί για τον λόγο απόρριψης δεν υποκαθιστά την εξέταση της βασιμότητας του λόγου αυτού και των ζητημάτων που εγείρει η ένσταση. Καθιερώθηκε ήδη η καταγραφή στα πρακτικά των εγγράφων που εξετάστηκαν, των επιμέρους ισχυρισμών και της αιτιολογημένης κρίσης της Επιτροπής.

Για τις περιπτώσεις της ελεγχόμενης περιόδου, η ελλιπής αποτύπωση αφορά την κοινοποίηση του σκεπτικούκαι όχι την ίδια την εξέταση της υπόθεσης.

δ. Δήλωση δημιουργικών συντελεστών ως μελών της ομάδας

Η έκθεση επισημαίνει ασάφεια στους όρους του 2025 σχετικά με τη δήλωση όλων των δημιουργικών συντελεστών ως μελών της ομάδας και συνδέει το ζήτημα με τρεις ενστάσεις και συνολικά δεκατέσσερις απορριφθείσες αιτήσεις.

Καθορίστηκε διαδικασία για συνολική εξέταση των επηρεαζόμενων περιπτώσεων βάσει της ακριβούς διατύπωσης των τότε όρων, των υποβληθέντων στοιχείων και της αιτιολογίας απόρριψης στους όρουσ του Πολιτισμός ΙΙΙ του 2026. Η τροποποίηση του 2026 πρέπει να

συνεκτιμηθεί για την κατανόηση της εξέλιξης του πλαισίου, χωρίς να εφαρμοστούν αναδρομικά νέες απαιτήσεις στις αιτήσεις του 2025.

Η εξέταση όσον αφορά τις αιτήσεις του 2025 πρέπει να καλύψει με ενιαία κριτήρια τόσο τους αιτητές που υπέβαλαν ένσταση όσο και τις λοιπές περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκε ο ίδιος λόγος απόρριψης. Εφόσον διαπιστωθεί ανάγκη επανεξέτασης, ο κατάλληλος διοικητικός χειρισμός θα προσδιοριστεί με την αναγκαία νομική καθοδήγηση και από τα αρμόδια όργανα. Προς ολοκλήρωση μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Εναρμόνιση των όρων και της εσωτερικής διαδικασίας ενστάσεων, καθιέρωση ενιαίων δηλώσεων, σαφών προθεσμιών και καταλόγου πληρότητας φακέλου, καθώς και ενίσχυση της εξατομικευμένης αιτιολόγησης των αποφάσεων. Παράλληλα, εξέταση των συγκεκριμένων απορρίψεων που συνδέονται με τη δήλωση δημιουργικών συντελεστών.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Διεύθυνση του Τμήματος, αρμόδιοι Τομείς Μουσικής και Θεάτρου και Επιτροπή Ενστάσεων και με την αναγκαία νομική καθοδήγηση.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Εναρμόνιση και δημοσιοποίηση του πλαισίου πριν από την επόμενη προκήρυξη και εφαρμογή των εργαλείων πριν από την έναρξη της επόμενης διαδικασίας ενστάσεων.

19. Παράγραφος 3.3.6 — Καταχώρηση στοιχείων στο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων και Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού αναγνωρίζει τη σημασία της πλήρους, ακριβούς και έγκαιρης καταχώρησης των ενισχύσεων στο Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων, ώστε να διασφαλίζονται η παρακολούθηση της συνολικής ενίσχυσης ανά δικαιούχο και η εφαρμογή του σχετικού πλαισίου.

α. Πληρότητα των καταχωρίσεων

Η πρακτική που ακολουθούνταν ήταν η καταχώρηση των ποσών που είχαν καταβληθεί μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, συνήθως μετά την ολοκλήρωση των δράσεων και την υποβολή των οικονομικών απολογισμών. Για τον λόγο αυτό, κατά τον χρόνο του ελέγχου δεν είχαν καταχωριστεί όλες οι εγκεκριμένες χορηγίες.

Η διευκρίνιση αυτή εξηγεί την προέλευση της εκκρεμότητας, χωρίς να απαντά αυτοτελώς στο ζήτημα του απαιτούμενου χρόνου καταχώρησης. Το Τμήμα έχει προβεί σε επιβεβαίωση της

ορθής διαδικασίας με το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και την προσαρμογή της πρακτικής του στις σχετικές οδηγίες.

β. Βεβαιώσεις χορήγησης και ημερομηνίες

Η παρατήρηση για τη μη έκδοση βεβαιώσεων χορήγησης και την καταχώρηση της ημερομηνίας εισαγωγής των στοιχείων ως ημερομηνίας χορήγησης απαιτεί χωριστή εξέταση. Η ημερομηνία διοικητικής καταχώρησης πρέπει να διακρίνεται από τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, όπως αυτός προσδιορίζεται από το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Καθιερώθηκε διαδικασία ώστε να επιβεβαιώνεται με το αρμόδιο Γραφείο ο χρόνος έκδοσης και γνωστοποίησής της και η ημερομηνία που πρέπει να καταχωρίζεται στο Μητρώο. Οι σχετικές οδηγίες ενσωματώνονται στη διαδικασία έγκρισης και παρακολούθησης των χορηγιών.

Για τις υφιστάμενες περιπτώσεις πρέπει να αναζητηθούν οι αποφάσεις και οι επιστολές έγκρισης και να καθοριστεί ο ενδεδειγμένος τρόπος αντιμετώπισης των ελλείψεων, μέχρι τέλος Ιανουαρίου 2027.

γ. Διαφορές στα καταχωρισμένα ποσά

Οι διαφορές μεταξύ των ποσών του Μητρώου και των εγκεκριμένων χορηγιών ενδέχεται να αντανακλούν τα μέχρι τότε καταβληθέντα ποσά και την εκκρεμότητα ολοκλήρωσης της χρηματοδότησης. Συνεπώς, πρέπει να διακριθεί η αιτία της διαφοράς από το ζήτημα της ορθής βάσης καταχώρησης. Καθορίστηκε διαδικασία για έλεγχο ανά δικαιούχο, με αντιπαραβολή του εγκεκριμένου ποσού, των καταβληθεισών δόσεων, του τελικού δικαιούμενου ποσού και των στοιχείων του Μητρώου. Τυχόν διαφορές θα διορθωθούν σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Γραφείου, με διατήρηση τεκμηρίωσης των μεταβολών.

Παράλληλα, καθορίστηκε ετησίως διαδικασία επιβεβαίωσης του εφαρμοστέου καθεστώτος και των σχετικών κανόνων σώρευσης κατά τον χρόνο χορήγησης κάθε ενίσχυσης, ώστε ο έλεγχος να στηρίζεται στο ορθό πλαίσιο.

Ενέργειες υπό υλοποίηση και συντονισμός:

Συγκεντρωτικός έλεγχος όλων των εγκεκριμένων ενισχύσεων του Υποπρογράμματος Μουσικής, επιβεβαίωση των απαιτούμενων καταχωρίσεων και βεβαιώσεων και διόρθωση των ελλείψεων σε συνεργασία με το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Καθιερώθηκε επίσης καταγεγραμμένη διαδικασία που θα καθορίζει τον υπεύθυνο καταχώρησης, τον χρόνο εισαγωγής και επικαιροποίησης των στοιχείων, τον έλεγχο πληρότητας και τη συμφωνία του Μητρώου με τους υπηρεσιακούς πίνακες εγκρίσεων και πληρωμών.

Συντονισμός υπό υλοποίηση: Αρμόδιος Τομέας Μουσικής, υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης του Τμήματος, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και το Λογιστήριο για την επιβεβαίωση των πληρωμών.

Χρονοδιάγραμμα υπό υλοποίηση:

Συμπλήρωση και διόρθωση των στοιχείων βάσει των οδηγιών του αρμόδιου Γραφείου, με καθορισμό συγκεκριμένης προθεσμίας ολοκλήρωσης, και εφαρμογή της τυποποιημένης διαδικασίας στις επόμενες εγκρίσεις.